

Årsredovisning 2023

Länsstyrelsen Uppsala län

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Utgivare: Länsstyrelsen i Uppsala län

Diarienummer: 7077-2023

Omslagsbilder (vänster till höger): Stora Enso i Skutskär, foto: Josef Nylén. Uppsala slott, foto: Mostphotos.com/agnetasfoton. Tecknande av hållbarhetslöften, foto: Josef Nylén. Hjälstavikens naturreservat, foto: Linnea Olsson.

Innehållsförteckning

Landshövdingen har ordet	4
Om årsredovisningen	6
Årsredovisningens kapitelindelning	6
Resultatredovisningen.....	6
Om länsstyrelsen	8
Våra uppgifter, uppdrag och mål	8
Strategisk styrning och planering	9
Organisation.....	10
Resultatredovisning	11
Myndighetsövergripande redovisning.....	11
Redovisning av verksamhetsområden.....	25
Övrig redovisning	91
Året i siffror	95
Finansiell redovisning	111
Resultaträkning	111
Balansräkning	112
Anslagsredovisning	114
Tilläggsupplysningar och noter.....	115
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen	138
Bilagor	139

Landshövdingen har ordet

Uppsala län fortsätter att växa. Det totala antalet invånare i slutet av 2023 var 404 000. Uppsala län lockar många att flytta in och vi har många år i rad varit det län i landet som vuxit snabbast. Framför allt beror tillväxten på att Uppsala län har en stor inflyttning från övriga Sverige och att Uppsala kommun växer kraftigt.

Bostadsbyggandet har under 2023 minskat dramatiskt i dyningarna av inflation, räntehöjningar och svagare ekonomisk utveckling. Ska vi kunna möta befolkningsutvecklingen och bidra till behovet av arbetskraft till växande företag på ett socialt och miljömässigt hållbart sätt är bostadsförsörjningen av central betydelse. Dessa frågor var också tema för länets årliga bostadskonferens som samlade omkring 100 deltagare.

I februari avslutade Göran Enander sitt uppdrag som landshövding och ersattes i april av mig. Länsrådet Cecilia Magnusson tjänstgjorde däremellan som tillförordnad landshövding. Min företrädare Göran Enander uttryckte att det är angeläget att stärka samverkan mellan de norra delarna av länet och Uppsala. Jag har samma uppfattning. Vi behöver en stark, gemensam utveckling i hela länet. Det här är något som vi på länsstyrelsen verkar för tillsammans med länets kommuner och andra aktörer. Under året har jag besökt alla kommuner i regionen för att lära känna respektive kommunledning och skaffa mer kunskap om kommunernas utmaningar och utvecklingsmöjligheter. Besöken har lagt grunden för ett fortsatt nära samarbete.

I Uppsala län finns sedan länge en god samverkanskultur och en etablerad struktur för samarbete där de två universiteten, organisationer, näringsliv, regionen, kommuner och myndigheter kontinuerligt träffas i olika konstellationer. Exempel på Uppsala läns starka samverkansstruktur är arbetet som sker inom de tre länsstyrelseråden som möts regelbundet och inom stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS). Den goda samverkan i Uppsala län är något att vara stolta över och värna om.

Den gröna omställningen märks alltmer i länet genom stora investeringar, banbrytande forskning och nya och växande företag. Tillväxten i Norduppland är ett spännande uttryck för detta. En investeringsboom pågår där som kan liknas vid den som sker i norra Sverige. Länsstyrelsens och kommunernas tillståndsprocesser, bostadsbyggande, pendlingsmöjligheter och kompetensförsörjning är viktiga områden att fokusera på under kommande år för att främja denna gröna tillväxt.

Tillgången till elkraft är en nödvändig förutsättning för länets gröna omställning. Samverkan inom #uppsalaeffekten har fortsatt under länsstyrelsens ledning i syfte att driva på arbetet för att motverka regional elbrist.

Utbyggnaden av Ostkustbanan till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala är central för länets pendlare och för bostadsmarknaden i Uppsala och Knivsta. Länsstyrelsen följer efterlevnaden i den överenskommelse som finns mellan stat och berörda kommuner som reglerar hur ny järnväg och fler bostäder ska komma på plats.

Några axplock av allt som skett 2023: Miljö-, klimat- och naturvårdsarbetet har prioriterats högt. De regionala miljöövervakningsdagarna arrangeras enligt ett rullande schema där en länsstyrelse ansvarar för dagarna det specifika året. 2023 var det Länsstyrelsen i Uppsala län som höll i arrangemanget som lockade över 150 deltagare från olika delar av landet. Det är även glädjande att cirka 30 företag, kommuner, myndigheter och andra organisationer i länet under året tecknade nya

hållbarhetslöften som signerades under en ceremoni på slottet i november. Löftet är en frivillig avsiktsförklaring mellan länsstyrelsen och aktörerna som syftar till att stärka och synliggöra miljöarbete i länet och möjliggöra samarbeten mellan de med liknande löften.

Under hösten inleddes utskicket av över 15 000 nya varningsmottagare till hushåll och företag i den inre och yttre beredskapszonen runt Forsmarks kärnkraftverk.

Länsstyrelsen arrangerade 2023 för första gången en social hållbarhetsvecka, tillsammans med aktörer från länet. Integration, jämställdhet och mäns våld mot kvinnor, liksom inkluderande arbetsmarknad, brottsförebyggande åtgärder och jämlik hälsa fanns med i programmet. Förhoppningen är att veckan ska hållas årligen och bidra med kunskap och inspiration för alla som arbetar med frågor som rör social hållbarhet, människor och samhälle.

2023 var ett jubileumsår. Kung Carl XVI Gustaf firade femtioårsjubileum på tronen och besökte under året alla Sveriges län. Den 27 april besökte kungaparet Uppsala. Offentligt möte på S:t Eriks torg med tal och musik, hästkortege, besök på Upplandsmuseet, trädplantering i Slottsbacken och lunch på slottet stod på programmet. Uppmärksammades gjorde också att det var 500 år sedan Gustav Vasa valdes till kung. Gustav Vasa har haft stor betydelse för Uppsala, inte minst eftersom han tog initiativ till att bygga Uppsala slott.

Organiserad brottslighet och gängkriminalitet med eskalerande våld och döds-skjutningar har skakat oss. Detta är djupt oroande och tragiskt. Som ett led i att stävja vålds- och brottsvågen har länsstyrelsen fått en ökad roll i det förebyggande arbetet med att motverka gängrelaterad brottslighet. Detta arbete kommer att intensifieras under 2024.

Länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet och ingår i det Mellersta civilområdet. Arbetet med att utveckla stödet till länets aktörer genom en rad kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter har fortsatt. Under året har särskilda händelser som översvämningar i länet, afrikansk svinpest i ett grannlän, förhöjd terrorhotnivå nationellt och det skärpta omvärldsläget föranlett en rad aktiviteter som utvecklat och stärkt samverkan mellan länets aktörer.

Arbetet med civilt försvar, grön omställning, effektiv ärendehandläggning, hållbar arbetsplats och god bostadsförsörjning åt alla kommer att vara fokusområden för Länsstyrelsen i Uppsala län 2024. Länet har alla förutsättningar att blomstra ännu mer med en stark befolkningstillväxt, ett varierat näringsliv, en robust offentlig sektor och en betydande satsning på forskning och innovation. I detta kommer länsstyrelsen och jag som landshövding aktivt medverka.

Stefan Attefall

Landshövding i Uppsala län

Om årsredovisningen

Syftet med det här avsnittet är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp samt mät- och värderingsmetoder som vi använder. Redovisningsprinciper för finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken *Tilläggsupplysningar och noter* i avsnittet *Finansiell redovisning*.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av följande delar:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Om länsstyrelsen
- Resultatredovisning
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor

Avsnittet **Om länsstyrelsen** beskriver länsstyrelsens övergripande uppgift, hur vi arbetar med den strategiska styrningen, verksamhets- och organisationsutveckling samt de länsstyrelsegemensamma stödverksamheterna. **Resultatredovisningen** innehåller bland annat en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde, som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS). Den **finansiella redovisningen** innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisningen samt tilläggsupplysningar och noter.

Bilaga A-C beskriver vilka paragrafer i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. **Bilaga D** tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning. **Bilaga E** innehåller en länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som samordnas och av länsstyrelsegemensamma funktioner.

Resultatredovisningen

Redovisningen per verksamhetsområde inleds med en tabell med instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag och andra återrapporteringsgrunder som redovisas i avsnittet. Efter det redogör vi för verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål samt beskriver hur vi genomfört verksamheten. Därefter följer en resultatredovisning och en resultatbedömning.

Förklaring av begrepp

Här förklarar vi några av de begrepp som vi använder oss av i resultatredovisningen.

Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av att vi i utförandet av våra uppgifter och uppdrag ska bidra till att nationella och mer övergripande **mål** får genomslag i länet och där länsstyrelsens insatser i olika grad påverkar måluppfyllelsen.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) använder länsstyrelsen **resultatindikatorer** som stöd för bedömningar av måluppfyllelsen och resultaten.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget.

Resultat vi redovisar kan bestå av både **prestationer** och **effekter**.

Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av länsstyrelsens insatser inom verksamheten. Resultatet bedöms och motiveras i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram för att genomföra och bidra till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Bedömningsgrunder

I årsredovisningen används bedömningsgrunder i form av nyckeltal, indikatorer, statistik (exempelvis året i siffror) och övriga resultatbeskrivningar.

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram för att genomföra och bidra till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Resultatet bedöms också i förhållande till redovisade förändringar, skillnader och tillstånd.

En sammanvägd bedömning av resultatet görs av de verksamheter som ingår i respektive avsnitt i årsredovisningen, och motiveras samlat samt vid behov per delverksamhet.

De nivåer och omdömen som vi använder för resultatbedömningen är:

- **Utmärkt:** Resultaten når i alla delar de uppsatta målen med god marginal.
- **Gott:** Resultaten når i all väsentlighet de uppsatta målen.
- **Utvecklingsbehov:** Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen, men inte i tillräcklig omfattning.
- **Otillfredsställande:** Resultaten når inte upp till målen eller når endast i begränsad omfattning de uppsatta målen.

Om länsstyrelsen

I förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, om det inte finns någon annan myndighet som ansvarar för särskilda förvaltningsuppgifter.

Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Vi ska främja länets utveckling, rapportera om situationen i länet och lämna lägesbilder. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
1§ Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Länsstyrelseinstruktion

Våra uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelseinstruktionen anger övergripande inom vilka områden länsstyrelsen har uppgifter och hur länsstyrelsen ska styras och organiseras. Länsstyrelsernas uppdrag ges via lag av riksdagen och via förordningar eller beslut av regeringen, främst i vårt regleringsbrev. EU:s direktiv och förordningar styr också länsstyrelsens verksamhet.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar vi för en hållbar utveckling i länet. Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen får regionalt genomslag och vi samordnar den statliga verksamheten. Vi ska ta tillvara både individens och samhällets intressen i utvecklingen av länet. Vi bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden och vi ska vara en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta sektorsövergripande i många frågor.

Det saknas ett övergripande riksdagsbundet mål för länsstyrelserna som helhet. Övergripande ska dock länsstyrelserna verka för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna. I redovisningen av respektive verksamhetsområde knyter vi an till relevanta nationella och regionala mål som uppgifterna och uppdragen ska bidra till att uppnå.

Länsstyrelsen finansieras från flera olika källor. Finansieringen sker till största delen av anslag på statens budget. Till stor del består dessa anslag av det så kallade förvaltningsanslaget. Förvaltningsanslaget utgör i genomsnitt ungefär 50 procent av länsstyrelsernas totala intäkter. Utöver förvaltningsanslaget har länsstyrelsen riktade medel i form av så kallade sakanslag. En annan finansieringskälla är bidragsfinansiering som kommer från andra myndigheter och organisationer. Utöver det bedriver länsstyrelsen avgiftsfinansierad verksamhet och tar in avgifter från organisationer och individer.

Strategisk styrning och planering

Riktningen för länsstyrelsens verksamhet fastställs genom prioriterade fokusområden i verksamhetsplanen. I den mån det är möjligt eftersträvas en långsiktighet i de fokusområden som prioriteras genom att låta dessa återkomma i verksamhetsplanen över tid. Kopplat till de prioriterade fokusområdena identifieras delmål och aktiviteter, både på myndighets- och avdelningsnivå.

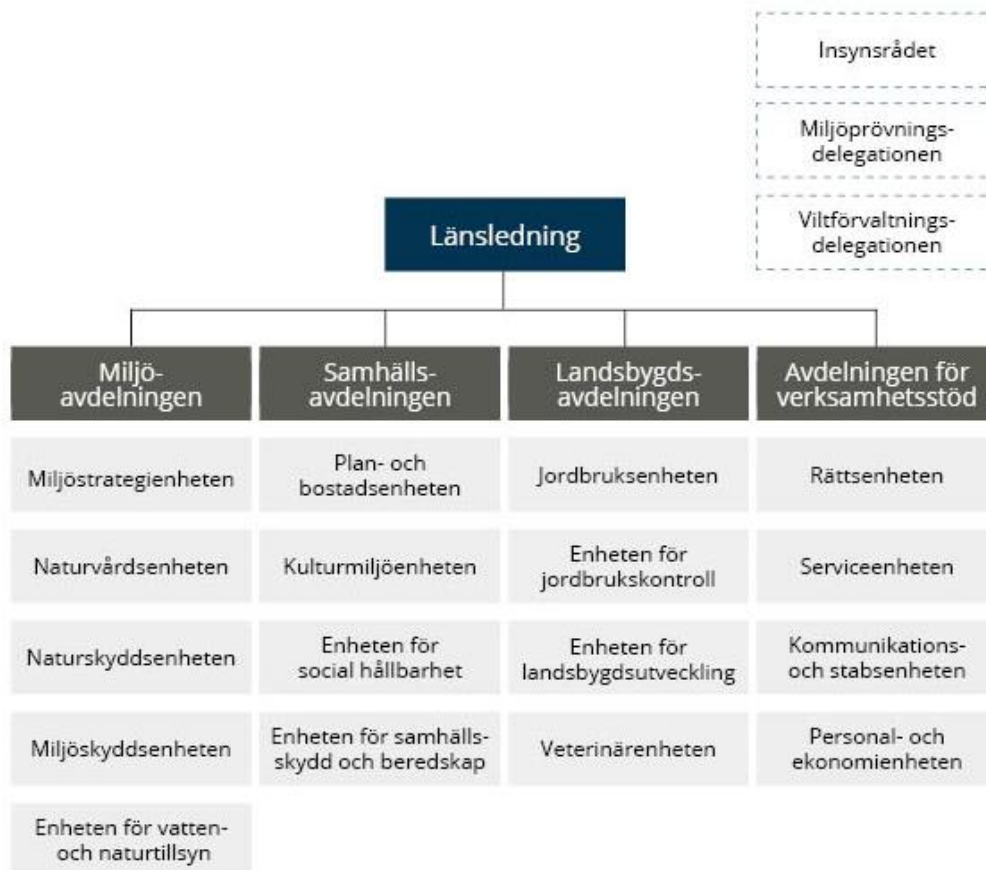
Utöver prioriterade verksamhetsmål innehåller verksamhetsplanen också ett så kallat ramverk och länsstyrelsens säkerhetsarbete. I ramverket målsätts övergripande perspektiv och verksamhetsområden som ska genomsyra och integreras i alla enheters och medarbetares arbete, till exempel jämställdhet, digitalisering, ledar- och medarbetarskap. Ramverket är en del av myndighetens systematiska verksamhetsutvecklingsarbete och följs upp på samma sätt som övriga mål.

Aktiviteter kopplade till länsstyrelsens säkerhetsarbete genomförs av flera olika enheter. Dessa aktiviteter planeras samlade i ett eget avsnitt i verksamhetsplanen.

Verksamhetsplanen följs upp genom tertialrapportering tre gånger per år då även en risk- och konsekvensanalys genomförs för målen. För mål med hög risk att inte kunna genomföras, i kombination med förväntat stora konsekvenser för myndigheten, tas en åtgärdsplan fram för hantering av identifierad risk och konsekvens.

Utvärdering av myndighetens måluppfyllelse är också en integrerad del i de återkommande medarbetarsamtalen.

Organisation

Figur 1. Länsstyrelsens organisationsschema per 2023-12-31.

Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter

Ett antal av länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Redovisning av länsstyrelsegemensamma stödverksamheter finns samlat i bilaga E.

Dessa är:

- IT-avdelningen (värmland Västra Götaland)
- Telefonistorganisation (värmland Kronoberg)
- Samordnad löneservice (värmland Kronoberg)
- Ekonomiadministration LstEA (värmland Örebro)
- Dataskydd och informationssäkerhet (värmland Stockholm)
- Gemensamma kansliet (värmland Västmanland)

Resultatredovisning

Länsstyrelsens resultatredovisning är indelad i fyra avsnitt: myndighetsövergripande redovisning, redovisning per verksamhetsområde, övrig redovisning och året i siffror.

Myndighetsövergripande redovisning

I det här avsnittet redovisar vi resultat av verksamhet som berör flera verksamhetsområden eller som inte kan placeras i ett enskilt verksamhetsområde.

Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	212,2	217,7	212,8
Antal årsarbetskrafter kvinnor	145,8	146,3	146,0
Antal årsarbetskrafter män	65,4	71,4	66,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	18 139	17 489	18 548
Antal beslutade ärenden	18 839	21 264	18 675
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2 921	3 639	4 976
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	242 931	247 959	225 473
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	45 016	40 557	41 710

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till tabellen

Antalet anställda och antalet årsarbetskrafter har varierat över åren. För 2023 är nivån jämförbar med 2021 men lägre än 2022. Det beror på en minskning av 4,9 årsarbetskrafter inom allmänna val. Under 2022 genomfördes val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Antalet årsarbetskrafter minskade också med 3,2 inom naturvårdsområdet, som en följd av minskade sakanslag.

Inom området samhällsskydd och beredskap finns en planlig ökning med 2,7 årsarbetskrafter.

Antalet inkomna och upprättade ärenden har ökat 2023 jämfört med 2022. Den huvudsakliga förklaringen finns inom verksamhetsområde 41, Stöd till boende och energigätgärder, som ökat med drygt 500 ärenden. Ökningen beror på att ett nytt stöd för energieffektivisering i småhus infördes under 2023 som resulterade i många ansökningar.

Verksamhetskostnaderna har minskat något vilket har sin huvudsakliga förklaring i minskade anslag inom naturvårdsområdet. Detta har resulterat i minskade köp av tjänster av lokala entreprenörer och att en omställningsprocess genomförts med syfte att minska personal inom naturvårdsområdet. Omställningsprocessen har

påverkat myndighetens rekryteringar överlag då verksamheten behövt invänta resultatet av omställningsprocessen innan externa rekryteringar kunnat starta.

Antalet ej beslutade ärenden som är äldre än två år har minskat. Länsstyrelsen har under de senaste åren prioriterat äldre ärenden och också att antalet öppna ärenden totalt ska minska. Den största minskning av öppna ärenden är inom lantbruk och landsbygd där ärendebalansen minskat med 1 155 ärenden. Inom stöd till boende och energiåtgärder har ärendebalansen dock ökat med 317 ärenden. För övriga områden är det mindre förändringar.

Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
2§ p1 Verka för att nationella mål får genomslag	Länsstyrelseinstruktion
2§ p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2§ p3 Främja länets utveckling och följa tillståndet	Länsstyrelseinstruktion
2§ p4 Främja samverkan	Länsstyrelseinstruktion
2§ p5 Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
2§ p6 Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Länsstyrelseinstruktion
6§ Generationsmål för miljöarbetet och riksdagens miljö kvalitetsmål (övergripande)	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Regleringsbrev
1D6 Tillsyn och prövning effektivitet, enhetlighet och handläggningstider	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Nationella mål

Länsstyrelsen verkställer genomförandet av de nationella målen bland annat genom att myndighetens verksamhetsplan utgör styrdokument som säkerställer att tillräckliga resurser läggs på de prioriterade verksamhetsområdena. Länsstyrelsen styr och följer upp arbetet med tvärgående strategiska uppgifter genom en styrgrupp för tvärsektoriella uppdrag som består av cheferna för de verksamheter som berörs av respektive uppdrag. Detta arbetssätt möjliggör samordning av olika verksamhetsområden i genomförandet av de nationella målen och säkerställande av effektivt utnyttjande av resurser.

Länsstyrelsen driver också på genomförandet av de nationella målen i länet genom extern och intern samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser. En stor del av arbetet genomförs genom länsstyrelsens tre regionala råd: Råd för social hållbarhet, Krissamverkansrådet samt Uppsala läns miljö- och klimatråd. Råden och

deras arbete presenteras närmare i nästa avsnitt, Samordna samhällsintressen och främja samverkan.

Länsstyrelsen arbetar brett med klimat- och energifrågor där kommunikation, rådgivning och effektiv handläggning av klimatinvesteringsstöd är viktiga områden. Länsstyrelsen bidrar till att åtgärder genomförs genom att driva eller delta i projekt för riktade insatser i länet. Länsstyrelsen leder länets miljö- och klimatråd och på så sätt förankras det strategiska klimat- och energiarbetet, till exempel länets klimat- och energistrategi, dess koppling till regional utveckling samt dess genomförande. Genomförande av klimat- och energistrategin sker bland annat genom arbete med åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan som är en del av miljömålsarbetet inom *Färdplan för ett hållbart län*. Länsstyrelsen leder det regionala arbetet med fortsatt tillgång till eleffekt. Samverkan sker genom plattformen #uppsalaeffekten där representanter för Länsstyrelsen i Uppsala län, Region Uppsala, Uppsala kommun, regionnätsägaren samt Stockholms handelskammare medverkar.

För att uppnå de nationella kulturmiljömålen arbetar länsstyrelsen med förvaltning och vård av flera av länets värdefulla kulturmiljöer, såsom fornlämningsmiljöer och kulturresevat. Detta görs genom det egna arbetet, samt genom fördelning av kulturmiljövårdsanslaget till bland andra kommuner, fastighetsägare och markägare. Länsstyrelsen har under året arbetat tvärsektorielt genom samverkan med bland annat länets kommuner, Region Uppsala, Upplandsmuseet, Uppsala stift och Svenska kyrkan, Uppsala universitet, Trafikverket, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och hembygdsföreningar. Samverkan har bland annat berört skötseln av länets kulturresevat, regional kulturarvsstrategi, svenska kyrkans kulturarvs-konferens, universitetsutbildningar inom kulturmiljöområdet, kommunala kunskapsunderlag och kunskapsfrämjande insatser.

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med samverkan i länet för att nå de nationella målen inom krisberedskap. Det finns en utarbetad samverkansstruktur och god personkännedom mellan länets krisberedskapsaktörer inom samverkansstrukturen C-sam, vilket ger goda förutsättningar att klara av att hantera olika typer av händelser i samhället. Länet har också ett krissamverkansråd som ansvarar för inriktning på strategisk nivå. Länsstyrelsen har under 2023 genomfört utbildningar och övningar, arbetat med aktiviteter utifrån länsstyrelsernas sammanhållna projekt 2019–2022 samt etablerat samverkan i länet för att hantera våldsvågen som drabbat länet under året.

När det gäller arbetet för att nå målen i livsmedelsstrategin har länsstyrelsen en handlingsplan för konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion, *Åt Uppsala län*. Handlingsplanen ska bidra till måluppfyllelsen av indikatorerna för livsmedelsproduktionen i den regionala utvecklingsstrategin som tillika är länets Agenda 2030-strategi. Förutom Länsstyrelsen i Uppsala län som är sammankallande står LRF Mälardalen, Region Uppsala, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Uppsala kommun bakom handlingsplanen. Dessa organisationer tar gemensamt och individuellt ansvar för handlingsplanen och dess genomförande och utför gemensamma aktiviteter och främjar synergier. Detta samarbete möjliggör införlivandet av de nationella målen för en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion i det regionala utvecklingsarbetet.

Ovan nämnda forum och insatser har sitt ursprung ur samverkansbehov kopplade till särskilda sakområden och bidrar till att nå flera nationella mål samtidigt. Inom miljö- och klimatrådet har till exempel klimatanpassningsfrågor lyfts under året och frågor som diskuteras på krissamverkansrådet bidrar förutom till att stärka det

civila försvaret också till att nå målen i livsmedelsstrategin. Därtill har samverkan i krissamverkansrådet kopplat till hanteringen av våldsvågen som drabbat länet under året stärkt arbetet med social hållbarhet. De insatser som görs inom partnerskapet för landsbygdsutveckling bidrar till att nå målen inom regional tillväxt och stärker näringslivet.

Samordna samhällsintressen och främja samverkan

Länsstyrelsen arbetar i nära samarbete och samverkan med länets kommuner och Region Uppsala samt andra regionala och lokala aktörer. Detta arbete görs bland annat genom Uppsala läns miljö- och klimatråd, Råd för social hållbarhet, Krissamverkansrådet, Partnerskapet för landsbygdsutveckling samt plattformen #uppsalaeffekten.

Inom området social hållbarhet verkar länsstyrelsen övergripande för samverkan och samordning genom Råd för social hållbarhet i Uppsala län. I rådet ingår förutom länsstyrelsen även Region Uppsala, länets kommuner samt statliga myndigheter. Rådet har enats om två särskilt prioriterade områden: att motverka mäns våld mot kvinnor samt att stärka hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper. De gemensamma prioriteringarna möjliggör kraftsamling för att åstadkomma förflyttning i viktiga frågor. Arbetet ska också samordnas med framtagna prioriteringar och mål i länets regionala utvecklingsstrategi och Agenda 2030.

Hantering av samhällsstörningar kräver samverkan mellan aktörer för att skapa en gemensam inriktning av resurser och samordning av insatser. Detta görs i Uppsala län genom Krissamverkan i Uppsala län (C-sam). C-sam utgörs av ett krissamverkansråd, en ledningsgrupp och ett antal nätverks- och arbetsgrupper. Krissamverkansrådet består av de högsta företrädarna på tjänstepersonsnivå för respektive aktör i länet. Rådet ansvarar för inriktning på strategisk nivå. Rådet träffas tre gånger per år och leds av landshövdingen.

Länsstyrelsen har deltagit i aktiviteter som arrangerats av mellersta civilområdet i syfte att höja totalförsvarsförmågan inom civilområdet. Tillsammans med länets aktörer har ett arbete gjorts gällande samhällsviktig verksamhet där områdena energi, livsmedel och dricksvattenförsörjning prioriterades. Under året har länsstyrelsens interna totalförsvarsarbete varit fokuserat på krigsorganisation och de tillkommande uppgifter som aktiveras vid höjd beredskap.

Länsstyrelsen berörs av de stora infrastruktursatsningar som planeras i länet genom utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala. Därtill berörs länet av de regeringsuppdrag om större samlade exploateringar som genererar flera projekt i kommunerna Knivsta och Uppsala. Länsstyrelsen har samverkat med Trafikverket och berörda kommuner i frågan och länsstyrelsen deltar i den chefsgrupp som Trafikverket etablerat inom Fyra spår Uppsala. Målet för grupperingen är en god samverkan och att det ska finnas en gemensam målbild för projektet.

Inom miljö- och klimatområdet verkar länsstyrelsen övergripande för samverkan och samordning genom Uppsala läns miljö- och klimatråd. Rådets uppgift är att genom dialog, idé- och erfarenhetsutbyte bidra till att konkreta åtgärder genomförs för en bättre miljö i länet. Rådet leds av landshövdingen och består av

representanter med mandat att fatta beslut från länets kommuner, regionen, universiteten, företrädare för företagen och ytterligare viktiga aktörer i länet. Länsstyrelsen har under året fattat beslut om ett regionalt åtgärdsprogram för samhällsutveckling samt aktualiserat åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan. Åtgärdsprogrammet för samhällsutveckling utgör den fjärde delen av *Färdplan för ett hållbart län* och kompletterar de tre pågående åtgärdsprogrammen för minskad klimatpåverkan, ekosystem och biologisk mångfald samt vatten, vilka beslutades 2019, 2020 respektive 2021.

För att säkerställa att tillgången till elkraft inte ska hindra länets tillväxt- och klimatarbete har den så kallade #uppsalaeffekten bildats. Den leds av länsstyrelsen och är ett samverkansprojekt mellan offentliga aktörer och näringslivet i länet.

Partnerskapet för landsbygdsutveckling har samlat länets aktörer med koppling till landsbygden två gånger under året. Syftet med partnerskapet är att följa arbetet med landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet men också att fungera som en arena för att diskutera landsbygdsfrågor i ett bredare perspektiv. Länsstyrelsen planerar och arrangerar partnerskapets möten i samarbete med Region Uppsala. Årets möten hade temat "beredskap och skog".

Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet

I ett generellt perspektiv ger länsstyrelsens breda verksamhet goda förutsättningar för en myndighetsutövning som beaktar alla tre dimensioner av hållbar utveckling för att bidra till länets utveckling. Några av de viktigaste uppgifterna i länsstyrelsens arbete för att främja länets utveckling är att leda och driva strategiska processer inom länsstyrelsens verksamhetsområden, verka för kunskapsöverföring mellan nationell och kommunal nivå, att samordna staten regionalt genom att skapa arenor för samverkan mellan kommunerna och nationella myndigheter och bistå statliga myndigheter i samverkan med regionerna samt att företräda och representera staten och regeringen i nationella och internationella sammanhang som bidrar till länets utveckling.

I den regionala bostadsmarknadsanalysen konstateras att bostadsbristen fortsatt är allvarlig i länet. Analysen tar dessutom avstamp i ett rättighetsperspektiv och visar att det råder brist på bostäder för särskilda grupper i alla kommuner utom en. Länsstyrelsen har i sin analys beskrivit rådande utmaningar kopplade till omvärldsläget och vilka effekter de får på bostadsförsörjningen i länet.

STUNS är en stiftelse för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringslivet och offentliga organisationer i syfte att stödja utveckling och innovation. Styrelsen består av ledande företrädare i länet och är en mötesplats och ett strategiskt samverkansforum där lokala och regionala beslutsfattare från alla samhällssektorer samlas kring nya möjligheter och gemensamma mål.

Länsstyrelsen utvecklar, samordnar och genomför regionala åtgärdsprogram för miljömålen genom att ta fram en färdplan för ett hållbart län. Färdplanen innehåller fyra regionala åtgärdsprogram inom olika temaområden. Temaområdena är klimat och energi, ekosystem och biologisk mångfald, vatten samt samhällsutveckling. Programmen bedöms öka takten i genomförandet av åtgärder i länet, samt stimulera till ökad samverkan inom åtgärdsarbetet där länet kan nå en större förändring när olika regionala aktörer arbetar tillsammans mot samma mål.

Länsstyrelsen berörs av de infrastruktursatsningar som planeras i länet genom utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala. Därtill berörs länet av de regeringsuppdrag om större samlade exploateringar som genererar flera projekt i Knivsta respektive Uppsala kommun. Bland annat har länsstyrelsen fortsatt deltagit i den chefsgrupp som Trafikverket etablerat inom Fyra spår Uppsala, där syftet varit att stärka samverkan och att få gemensam målbild för projektet. Länsstyrelsen har haft kontinuerliga möten med Knivsta kommun och Uppsala kommun för att samordna de frågor som är aktuella för kommunen koppla till fyrspårsprojektet.

Tillsyn

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med tillsyn och prövning beskrivs i bilaga E.

Länsstyrelsen i Uppsala län är en av initiativtagarna bakom *Mitt miljösamverkan*, som är en regional samverkan mellan länsstyrelserna i Uppsala, Dalarnas och Västmanlands län samt kommunerna i dessa län. Under 2023 har länsstyrelsen verkat för att utvidga samarbetet och från 2024 ingår Länsstyrelsens i Gävleborgs län samt fem kommuner i Gävleborgs län i *Mitt miljösamverkan*. Samverkan syftar till att stärka kompetensen hos länens tillsynsmyndigheter inom miljöbalkens och livsmedelstiftningens områden samt ge bättre resursutnyttjande, leda till samsyn och utveckling av arbetsmetoder.

När det gäller länsstyrelsens uppdrag rörande tillsyn och rådgivning inom alkohol- och tobaktillsyn har länsstyrelsen genomfört två verksamhetstillsyner av Håbo och Uppsala kommun. Tillsammans med sex andra län har länsstyrelsen tillsammans med Konsumentverket erbjudit de kommunala handläggarna två utbildningar; marknadsföring av alkohol respektive marknadsföring av tobak. Länsstyrelsen i Uppsala län har också tillsammans med länsstyrelserna i Gävleborgs och Blekinge län erbjudit handläggarna en utbildning kring tobaksprodukter. Länsstyrelsen i Uppsala län har också tillsammans med länsstyrelserna i Västmanlands och Örebro län hållit en utbildning om alkohol- och tobakslagstiftningarna för kommunernas politiker och chefer samt arrangerat två nätverksträffar för handläggare och löpande svarat på frågor från handläggare.

Inom djurskyddstillsynen arbetar länsstyrelsen med samtalstekniken motiverande samtal (MI), som syftar till att uppnå en ökad motivation till förändring hos mottagaren. Två av länsstyrelsens djurskyddshandläggare har utbildning till MI-coacher och har väglett övriga djurskyddshandläggare vid behov.

Generationsmålet, miljökvalitetsmål och Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 beskrivs i bilaga E.

Länsstyrelsens strategi för Agenda 2030 är en integrerad del av myndighetens verksamhetsplan. Länsstyrelsens verksamhet har starka kopplingar till i princip alla de globala målen i Agenda 2030. Länsstyrelsen sammankallar på regional nivå till samverkan och aktiviteter för genomförande och främjande av målen i Agenda 2030. Samverkan sker på en strategisk nivå, främst inom de regionala råden Uppsala läns miljö- och klimatråd, Råd för social hållbarhet i Uppsala län och Krissamverkansrådet samt genom Partnerskapet för landsbygdsutveckling.

Länsstyrelsen medverkar i ett regionalt Agenda 2030-myndighetsnätverk. I nätverket ingår också Livsmedelsverket, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Läkemiddelverket, Institutet för språk och folkminnen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Uppsala universitet.

Alla nyanställda på länsstyrelsen får en utbildning om målen i Agenda 2030 och hur länsstyrelsen arbetar med dessa. Dessutom integreras Agenda 2030 i det arbete som länsstyrelsen genomför i sina uppdrag.

NHT21 som är ett länsstyrelsegemensamt nätverk för hållbar tillväxt har Agenda 2030 som en naturlig punkt på dagordningen för kunskapsspridning och utbyte av erfarenheter så att de tre dimensionerna inkluderas och säkerställer att de är odelbara.

I Uppsala läns regionala utvecklingsstrategi (2021–2024) ska Agenda 2030 och hållbar utveckling fungera vägledande för det regionala utvecklingsarbetet. Genom att utvecklingsstrategin också är en länsstrategi för Agenda 2030 säkerställer länet att utvecklingsarbetet sker i linje med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Arbetet ska ske inom samtliga tre utvecklingsområden: En region för alla, En hållbart växande region och En nyskapande region. Samtliga prioriterade mål är kopplade till de långsiktiga utvecklingsmålen och täcker sammantaget samtliga globala mål i Agenda 2030.

Integrering av tvärsektoriella frågor

Förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5 § tar upp ett antal tvärsektoriella frågor som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Bland annat ingår jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa samt att förenkla för företag.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporeringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
5§ p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5§ p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5§ p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5§ p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5§ p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5§ p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5§ p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Förenkla för företag, åtgärder	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Jämställdhet och könsuppdelad statistik

Länsstyrelsen har under 2023 fortsatt sitt utvecklingsarbete för ökad samordning av §5-uppdragen i länsstyrelseinstruktionen. Syftet är att gemensamt verka för att aktuella mål ska få genomslag regionalt. Syftet är också att främja och inspirera till ett tydligare rättighetsbaserat arbetssätt som beaktar samtliga perspektiv där de är relevanta för den verksamhet som bedrivs. Länsstyrelsens ambition är att synliggöra hur olika rättighetsområden hänger ihop och uttrycks i praktiken genom att tillämpa ett holistiskt förhållningsätt.

Den interna strategin för jämställdhet och jämlikhet

Länsstyrelsen har en intern strategi för jämställdhet och jämlikhet. Strategin ska fortsatt ligga till grund för myndighetens vidare arbete med länsstyrelseinstruktionens 5 § 1–5. Strategin beskriver ett systematiskt arbetssätt för jämställdhets- och jämlikhetsintegrering och att all verksamhet som bedrivs på länsstyrelsen ska ta avstamp i ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. Den interna strategin för jämställdhet och jämlikhet har reviderats under året och förlängts till 2030.

Intern arbetsgrupp för jämställdhet och jämlikhet

Länsstyrelsens interna arbetsgrupp för jämställdhet och jämlikhet syftar till att samordna arbetet med jämställdhets- och jämlikhetsintegrering på myndigheten. Det görs exempelvis genom att utbyta information om pågående arbete på enheterna och genom att diskutera strategiskt viktiga frågor för att utveckla arbetet.

Arbetsgruppen har tillsammans med den interna strategin utvecklats till ett viktigt verktyg för att säkerställa ett systematiskt arbetssätt som inkluderar integrering av perspektiven i myndighetens verksamhet.

Sammanfattning av myndighetens interna arbete med att integrera jämställdhet och jämlikhet i myndighetens verksamheter

Länsstyrelsens arbete utifrån länsstyrelseinstruktionens §5 är systematiserat och omfattar samtliga enheter på myndigheten. Det har resulterat i en rad aktiviteter under året vilket medfört en positiv effekt på arbetet med att uppnå en mer jämställd och jämlik myndighet såväl internt inom organisationen som i de uppdrag vi som myndighet utför.

Under året har medarbetare utbildats i syfte att stärka medvetenheten och kunskapen kring vikten av att arbeta för att motverka och förebygga olika former av diskriminering såväl internt på länsstyrelsen som i mötet med länet aktörer och invånare.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att aktivt utveckla integrering av jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven i ordinarie processer, bland annat inom HR och rekryteringsprocessen samt serviceverksamheten där länsstyrelsen säkerställt ökad tillgänglighet i våra lokaler.

Ett par enheter har arbetat fram rutiner för ett jämställt och jämlikt bemötande i mötessituationer och verksamhetsplaneringsprocesser.

Det interna arbetet med att integrera jämställdhet och mänskliga rättigheter i kris- och beredskapsarbetet har utvecklats och stärkts under året, bland annat tack vare regleringsbrevsuppdraget ”Rätt att försvara” samt uppdraget om att ta fram länsstrategier för att bidra till ökad måluppfyllelse av de jämställdhetspolitiska målen, där civil beredskap pekats ut som särskilt fokusområde. Det har också medfört att det interna samarbetet har stärkts på myndigheten.

Handläggare inom plan- och bostadsfrågor har integrerat jämställdhet och de mänskliga rättigheterna i stora delar av sin verksamhet, i synnerhet kopplat till rätten till bostad och rätten till delaktighet och inflytande. Det har bland annat resulterat i att den regionala bostadsmarknadsanalysen har präglats av ett tydligt rättighetsperspektiv samt att särskilt sårbara grupper lyfts i klimatanpassningsarbetet.

Djurskyddshandläggare har utvecklat arbetet i ärenden där det finns misstanke om att barn far illa. Frågor avseende bemötande har varit prioriterade och enheten har under året genomgått en utbildning i bemötande av olika typer av psykisk ohälsa och liknande situationer.

Regional jämställdhetsstatistik

SCB publicerar inte längre regional jämställdhetsstatistik och för närvarande finns ingen statistik tillgänglig. Beställning av ny regional jämställdhetsstatistik har gjorts. Statistiken kommer att utgöra en grund för varje länsstyrelse att bygga vidare på utifrån egna förutsättningar och den ger möjlighet till jämförelser mellan länen.

I samarbete med Region Uppsala har könsuppdelad statistik sammanställts i en mindre rapport utifrån de jämställdhetspolitiska målen. Statistiken har sedan legat till grund för länsstyrelsens framtagande av *Strategi för ett jämställt och jämlikt Uppsala län*.

Barnrätt

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete gällande barnens rättigheter utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B12 vilket redovisats till Arbetsmarknadsdepartementet av Länsstyrelsen i Dalarnas län. Länsstyrelsen i Uppsala län har fortsatt att prioritera de kunskapshöjande insatserna internt genom att fokusera på integrering av barnrättsperspektivet i den egna verksamheten framför allt genom myndighetens interna strategi för jämställdhet och jämlikhet samt tillhörande arbetsgrupp som träffas regelbundet.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

Mänskliga rättigheter

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete gällande mänskliga rättigheter utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B14 vilket redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet av Länsstyrelsen i Dalarnas län. Länsstyrelsen i Uppsala län har fortsatt prioriterat de kunskapshöjande insatserna internt genom att fokusera på integrering av mänskliga rättigheter i den egna verksamheten, framför allt genom myndighetens interna strategi för jämställdhet och jämlikhet samt genom regelbundna träffar i den interna arbetsgruppen för jämställdhet och jämlikhet.

Utöver länsstyrelsegemensamma insatser inom området jämställdhet och jämlikhet som beskrivs i bilaga E, har myndigheten genomfört en rad specifika insatser som bidragit till att integrera de mänskliga rättigheterna i verksamheten, i synnerhet kopplat till rätten till bostad och rätten till delaktighet och inflytande. Det har bland annat resulterat i att den regionala bostadsmarknadsanalysen har präglats av ett tydligt rättighetsperspektiv, se under rubriken Hållbar samhällsplanering och boende.

Mänskliga rättigheter och jämställdhet i kris- och beredskapsarbetet

Som nämns under rubriken Jämställdhet och könsuppdelad statistik har länsstyrelsens arbete med att integrera mänskliga rättigheter och jämställdhet i kris- och beredskapsarbetet utvecklats och stärkts under året, bland annat tack vare regleringsbrevsuppdraget "Rätt att försvara" samt uppdraget om att ta fram länsstrategier för att bidra till ökad måluppfyllelse av de jämställdhetspolitiska målen, där civil beredskap har pekats ut som ett särskilt fokusområde.

Icke-diskriminering

Arbetet som utfördes för att motverka rasism i arbetslivet inom det tidigare regleringsbrevsuppdraget 3B14 har tillvaratagits och integrerats i det interna såväl som det externa arbetet med att motverka diskriminering och rasism. Till exempel har länsstyrelsen påbörjat ett arbete för att motverka diskriminering i rekryteringsprocesser.

Demokrati

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete för att värna demokratin utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B13 vilket redovisas till Kulturdepartementet via Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Att främja och öka jämställdhet och jämlikhet, såväl internt som externt, är en viktig del av det demokratifrämjande arbetet. Under året har länsstyrelsens medarbetare återkommande påmints om den statliga värdegrundens betydelse för arbetet på myndigheten. Detta som en viktig del av arbetet med att stärka förutsättningar för delaktighet och inkludering, vilket på sikt också främjar demokratin. Samtliga nyanställda vid myndigheten genomför också en obligatorisk introduktionsutbildning i mänskliga rättigheter, barnrätt, funktionshinderpolitik samt jämställdhet med intersektionell ansats.

Folkhälsa

Under 2023 har integreringen av folkhälsa fortsatt stärkts i länsstyrelsens verksamhet och myndigheten beaktar i planeringen av olika aktiviteter och evenemang hur goda förutsättningar och möjligheter för en god och jämlik hälsa för alla kan uppnås. Detta genom exempelvis ökad samverkan samt mer tidiga och kunskapshöjande insatser gällande risk- och skyddsfaktorer. Folkhälsa och hälsans bestämningsfaktorer har varit utgångspunkten för det samordnande arbetet "Prevention är livsviktigt", i syfte att skapa bättre regionala och lokala förutsättningar för länets och kommunernas främjande och förebyggande arbete riktat mot barn och unga. Insatser inom folkhälsoområdet har också genomförts inom ramen för myndighetens ANDTS-förebyggande uppdrag, det brottsförebyggande uppdraget, uppdraget om brottsförebyggande föräldraskapsstöd

samt i arbetet med att förebygga mäns våld mot kvinnor. Arbetet redovisas under rubriken Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m. Länsstyrelsen har också genomfört insatser med syfte att inspirera till mer utevistelse och att upptäcka nya naturområden i länet. Detta beskrivs under rubriken Naturvård och miljöskydd.

Förenkla för företag

Länsstyrelsen har under 2023 kontinuerligt följt upp handläggningstider inom hela myndigheten. Tydliga prioriteringar av ärenden av betydelse för samhällsutveckling har gjorts inom kulturmiljöområdet, där arbete också påbörjats med att komplettera digitala underlag för att korta handläggningstider.

Under året har myndigheten genomfört en översyn och uppföljning av praxisändringar inom bland annat miljöprövningar för att få likartade och förutsägbara bedömningar i sakfrågor. Myndigheten har också genomfört dilemmaövningar som ett led i att stärka kunskapen om och förståelsen för det ansvar som följer av statstjänstemannarollen.

På djurskyddsområdet och det veterinära området pågår flera insatser för att förenkla för företag bland annat genom att arbeta med bemötandefrågor. Den nationella referensgruppen för veterinära frågor har tillsammans med objekt-specialister nationellt kartlagt behovet av mallar och färdiga texter som behöver tas fram för att förenkla arbetet och effektivisera tillsynen. En rutin har införts för att ställa följdfrågor till den som begär utlämning av handlingar så att frågeställaren får det den efterfrågar samtidigt som det förkortar tiden för handläggare att ta fram handlingar. Det pågår ett löpande arbete med verktyget *Motiverande samtal* för att få en god dialog med djurhållare. Länsstyrelsen har i detta arbete samverkat med Lantbrukarnas riksförbund (LRF). Myndigheten har också skickat ut nyhetsbrev till företag som är verksamma inom djurhälsoområdet för att informera och därigenom underlätta för dem att uppfylla kraven i lagstiftningen.

För att underlätta för jordbruksföretag vid stödkontroller har lantbrukaren innan kontrollen fått ett brev som beskriver hur kontrollen kommer att gå till och vad som är viktigt att tänka på. Under 2023 har de särskilt informerats om markuppföljningen och den nya hanteringen med geotaggade foton.

Inom ramen för landsbygdsprogrammet har kompetensutvecklingsinsatser för livsmedelsföretag om regler och villkor genomförts. Länsstyrelsen har också medverkat i ett länsgemensamt samverkansprojekt *Regler och villkor* som slutrapporterades under året. Projektet har syftat till att företagare ska uppleva enklare och mer likriktad kontakt med myndigheter. En kartläggning gjord av agronomstudenter om intresset att servera och sälja vildsvinskött hos handlare, krögare och offentlig måltid, har gett länsstyrelsen kunskap om företagens intresse och val. Också samverkan med externa delaktiga aktörer, som jägarförbundet och kommuner, har gett synergieffekter för att underlätta för kommersialisering av vildsvinskött som livsmedel.

Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Medarbetarundersökning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön genomfördes med god svarsfrekvens, 88 procent. Resultaten visar höga medelvärden på områdena arbetssituation och medarbetarskap. Medarbetarna upplever i hög utsträckning att de har meningsfulla arbetsuppgifter, ett gott samarbete med kollegor och stöd från sin närmaste chef. Det är fortsatt ett lägre medelvärde på balansfrågan, det vill säga frågan om hög arbetsbelastning och möjligheten till återhämtning efter arbetstoppar.

En handlingsplan har fastställts efter genomförd arbetsmiljökartläggning 2022. Fokusområdet i år har varit att arbeta med medarbetarskap där arbetet inledes med en föreläsning på länsstyrelsens personaldag och efterföljande workshop under året om medarbetarskap med alla medarbetare.

För att stärka det hälsofrämjande arbetet har friskvårdsgruppen arrangerat friskvårdsveckor med tillfällig utökning av friskvårdstimmen, möjlighet att prova på olika typer av träning samt aktiviteter med fokus på att stärka gemenskapen.

Chefer har fått utbildning och haft erfarenhetsutbyte om hur man aktivt motverkar diskriminering med rekryteringsprocessen i fokus. Kompetensutveckling för chefer har förutom nämnda utbildning givits inom områdena personalsäkerhet med särskilt fokus på hot och våld. Arbetsgivaren har tillsammans med skyddsombud fortsatt genomfört dialog och information kring kränkande särbehandling i organisationen.

Kompetensförsörjning

ÅR	Nyanställda	Nyanställda (%)	Avgångna	Avgångna (%)
2023	28	12,8	37	16,9
2022	52*	24,6*	28	13,2
2021	29	14,4	26	12,9

* Antal nyanställda och andel nyanställda för 2022 är rättat jämfört med Årsredovisning 2022.

Kommentar till tabellen

Personalomsättningen ökar. En del av förklaringen är den utökade möjligheten till distansarbete på arbetsmarknaden, som gjort att medarbetare ser fler möjliga arbetsgivare. Här har också det högre löneläget i Stockholmsområdet påverkat att antalet avgångar ökar. Länsstyrelsen ser också att det finns en konkurrens från andra statliga myndigheter i Uppsala. Det senare är positivt för statsförvaltningen som helhet men påverkar myndigheten i det korta perspektivet.

Länsstyrelsen har på grund av mängden uppdrag som finansieras med tillfälliga externa medel tillämpat ett förhållandevis stort antal visstidsanställningar. Att ha en

stabil långsiktig finansiering krävs för att kunna planera för mer långsiktig kompetensförsörjning.

Sjukfrånvaro

Kön och ålder	År 2023: Antal anställda*	År 2023: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2023: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk-frånvaro (%)	År 2022: Antal anställda*	År 2022: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2022: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk-frånvaro (%)	År 2021: Antal anställda*	År 2021: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2021: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk-frånvaro (%)
Män ≤ 29 år ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Män 30–49 år	36,2	2,4	36,7	34,8	4,9	51,8	37,8	4,5	67,2
Män ≥50 år	33,6	2,2	44,2	37,1	3,2	18,9	32,1	2,7	43,8
Män totalt	70,9	2,3	40,3	74,8	3,9	40,6	71,6	3,6	60,7
Kvinnor ≤ 29 år ¹⁾	-	-	-	-	-	-	11,6	1,9	-
Kvinnor 30–49 år	112,0	5,0	66,5	109,7	5,5	59,8	107,7	4,2	70,5
Kvinnor ≥ 50 år	47,6	5,8	68,3	45,6	4,4	46,8	45,0	2,1	29,7
Kvinnor totalt	165,4	5,2	65,8	162,5	5,1	56,2	164,3	3,4	64,2
Samtliga ≤ 29 år ¹⁾	-	-	-	10,2	2,3	-	11,6	1,7	-
Samtliga 30–49 år	148,2	4,4	63,4	144,5	5,4	58,0	145,5	4,3	69,8
Samtliga ≥ 50 år	81,2	4,3	62,5	82,7	3,9	36,7	77,1	2,4	36,3
Samtliga totalt	236,3	4,3	62,1	237,4	4,7	52,1	235,9	3,5	63,2

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

¹⁾ Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 procent. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

¹⁾ Enligt 7 kap. 3 § FÅB (2000:605) framgår att uppgifter för grupper med högst 10 anställda inte ska lämnas och inte heller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ. Grupperna Män under 30 år och Kvinnor under 30 år redovisas inte separat, men ingår i totalsumman.

Kommentar till tabellen

Den totala procentuella sjukfrånvaron har sjunkit från 4,7 procent under 2022 till 4,3 procent under 2023. Länsstyrelsen har under året tagit upp tidiga signaler på ohälsa i chefsgruppen och också förstärkt HR-stödet till chefer och genomfört insatser för en hållbar arbetsplats, som har gett resultat i att korttidssjukfrånvaron har minskat markant.

Sjukfrånvaron 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro har ökat från 52,1 procent under 2022 till 62,1 procent under 2023. Omräknat i dagar är det 432 sjukfrånvarodagar fler 2023 jämfört med 2022. Det är i gruppen anställda över 50 år som den huvudsakliga skillnaden finns. Länsstyrelsen behöver fortsatt arbeta med våra långtidssjukskrivna medarbetare så att de snabbare kan komma tillbaka i arbete helt eller delvis.

Länsstyrelsens arbete med nationella stödverksamheter och resurssamverkan

Länsstyrelsen i Uppsala län har under 2023 deltagit med knappt tre helårsarbetskrafter i länsstyrelsernas gemensamma arbete. De fördelar sig på utveckling och förvaltning av IT-stöd, gemensamma linjefunktioner samt i arbetet med att utveckla länsstyrelsernas digitala motståndskraft.

Utveckling och förvaltning av IT-stöd

Länsstyrelsen har medverkat i olika IT-utvecklingsprojektet med drygt en halv helårsarbetskraft. De största utvecklingsinsatserna har funnits inom kommunikation och det gemensamma handläggarsstödet inom plan- och bygglagsområdet, Prozesso.

Länsstyrelsen har deltagit i IT-förvaltningsorganisationen med en knapp helårsarbetskraft. Insatserna har genomförts i flera olika förvaltningsobjekt. Den har i huvudsak omfattat deltagande i den nationella redaktionen för planeringskatalogen, arbete med informationssäkerhet, dataskydd, GIS-stöd för samhällsskydd och beredskap samt arbete kopplat till det gemensamma handläggningsstödet.

Gemensamma linjefunktioner

Länsstyrelsen har också tillfört resurser motsvarande totalt en halv helårsarbetskraft till gemensamma kansliet och Safir. Arbetet har i huvudsak utgjorts av kommunikationsstöd respektive insatser kopplade till informationssäkerhet.

Utveckla digital motståndskraft

Länsstyrelsen i Uppsala län har bistått Länsstyrelsen i Västra Götalands län med anledning av regeringsuppdraget avseende säkerheten i länsstyrelsernas digitala infrastruktur med närmare en helårsarbetskraft. En medarbetare har verkat som programledare för länsstyrelsernas utvecklingsprogram för digital motståndskraft och en medarbetare har arbetat i ett av programmets utvecklingsprojekt.

Redovisning av verksamhetsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län bedriver följande verksamheter.

Verksamhet (VÅS)	Benämning	Resultatbedömning	Trend
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Gott	Neutral
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Utvecklingsbehov	Neutral
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Gott	Positiv
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende	Gott	Neutral
42	Energi och klimat	Gott	Neutral
43	Kulturmiljö	Gott	Neutral
45–46	Samhällsskydd och beredskap	Gott	Positiv
50–58	Naturvård och miljöskydd	Gott	Neutral
60–62	Areella näringar	Gott	Neutral
70, 80–85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.	Utmärkt	Neutral

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
17§ Kampsportsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
18§ Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1C8 Regional förvaltningsplan skarv	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag. Som regionala valmyndigheter ansvarar länsstyrelserna för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden. Vidare fattar länsstyrelserna beslut om diverse förordnanden som borgerliga vigsselförrättare. Inom trafikområdet har länsstyrelserna bland annat ansvar för att besluta om vissa lokala vägtrafikföreskrifter. Tillstånd till tävling på vägar, skyltar och andra anläggningar längs vägar samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag.

När det gäller jakt- och viltvård beslutar länsstyrelserna om licensjakt och skydds-jakt på stora rovdjur, klövdjur och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser

viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, som också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet.

Det övergripande nationella målet för viltförvaltningen är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Samtidigt ska tamdjurshållningen inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

[Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)]	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	5,1	11,4	10,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,4	6,9	6,0
Antal årsarbetskrafter män	1,7	4,5	4,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 146	1 068	1 415
Antal beslutade ärenden	1 097	1 067	1 422
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	2	5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	7 043	13 819	11 829
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1 435	729	1 482

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älg-skötselområde	Ökad samverkan i älgförvaltningen	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm ¹⁾	100%	98%	96%	92%

¹⁾ Administrationssystem, Länsstyrelsen

Förändringen mellan åren av antalet årsarbetskrafter har sin förklaring i att länsstyrelsen 2021 hade ansvar för pandemitillsyn (+4,4 åa). I 2022 års siffror ingår arbetet med riksdags-, region- och kommunvalen (+4,9 åa).

Resultatredovisning

Ärendemängden avseende auktorisation av bilskrotare, sjötrafikföreskrifter, förordnanden av vigsselförrättare, notarius publicus, synemän, sysslomän, fisketillsynsmän, lokala trafikföreskrifter, prövning av kommunala ordningsföreskrifter samt överklagande av kommuns beslut om parkeringstillstånd är på samma nivå som föregående år.

Ärendegruppen förordnande av skyddsvakter har ökat sedan 2022. Ärendegruppen delgivning (med ansökan om hjälp med delgivning från enskilda samt begäran om hjälp med delgivning från nordiska myndigheter) har ökat påtagligt. Ärendegruppen

skyltar och andra anläggningar längs vägar har ökat något, vilket delvis kan förklaras med en ökning av anläggande av solcellsparker. Ärenden om deponering av hyra ökar fortsatt och kräver en stor handläggningsinsats på grund av ärendenas komplexitet.

Länsstyrelsen har under 2023 betalat ut bidrag för att förebygga skador av fredat vilt och ersatt skador orsakade av fredat vilt. Bidrag har lämnats för att uppföra och underhålla rovdjursavvisande stängsel och till skyddsväst för jakthund. Utbetalningarna bedöms vara en viktig del för att öka acceptansen för rovdjur och bidra till att tamdjurshållning inte påtagligt försvåras. Ersättning har också betalats ut för att ersätta skador på gröda orsakade av fredade fåglar samt för skador på tamdjur orsakade av rovdjur. Effekten av lämnade bidrag och ersättningar bedöms vara god. En mer detaljerad redovisning av bidrag och ersättningar har lämnats till Naturvårdsverket.

Under 2023 har länsstyrelsen hanterat drygt 20 skyddsjaksärenden, där bäver är vanligast förekommande art. Antalet ärenden är i nivå med tidigare år. Länsstyrelsen har också hanterat ett 20-tal ärenden gällande ändring av älg- och kronhjortsskötselområden samt knappt 20 skötsel- och förvaltningsområdesplaner för älg och kronhjort.

Under året har länets viltförvaltningsdelegation haft fyra möten. Fokus på dessa möten har varit klövviltsförvaltning samt rovdjursförekomst och rovdjurshändelser. Vid ett möte arrangerades en temadag i fält med fokus på rovdjursskador på tamdjur och förebyggande av dessa. Viltförvaltningsdelegationen har också prövat frågan om godkännande av de förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo som länsstyrelsen ska lämna till samverkansrådet enligt 4 § första stycket förordningen om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Länsstyrelsen har fattat beslut om licensjakt efter lodjur 2024. Länsstyrelsen bedömer att licensjakten är en viktig del i arbetet med att öka acceptansen för rovdjur samt att tamdjurshållningen på sikt inte påtagligt försvåras.

Länsstyrelsen har sedan tidigare fastställt en regional förvaltningsplan för skarv.

Länsstyrelsen har under året inte prövat något överklagande enligt lagen om viltvårdsområden.

Resultatbedömning

Gott: Handläggningstiderna för ärendeslagen inom övrig förvaltning har i all väsentlighet klarats. Viltförvaltningsdelegationens möten har genomförts enligt plan och delegationen har prövat frågan om godkännande av de förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo som länsstyrelsen ska lämna till samverkansrådet. Sedan tidigare finns en fastställd förvaltningsplan för skarv. Det sammantagna resultatet för ärendeslagen inom övrig förvaltning bedöms därmed vara gott.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
4 a§ Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m.	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd, allmänna veterinära frågor, foder och animaliska biprodukter samt tillsyn av hund och katt. Tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, samverkan och samordning samt information är de arbetsmetoder som används för att genomföra uppdragen.

Inom livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll av verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel.

Djurskyddsverksamheten omfattar planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Också förprovning av djurstallar samt handläggning av tillståndsärenden ingår.

Smittskydd innehåller samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat epizooti- och smittskyddslagens sjukdomar, hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet.

Inom allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Inom foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter transporteras.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn av hund och katt är händelsestyrda och omfattar i allt väsentligt ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka, skada.

Många av de nationella målen inom området framgår av den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). I NKP finns mål för olika områden. För djurskydd finns bland andra mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service. För foder och livsmedel inom primärproduktionen finns bland andra mål beträffande kontroll av primärproduktion.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen i Uppsala län ingår i samarbetet *Mitt miljösamverkan*, tillsammans med länsstyrelserna i Dalarnas och Västmanlands län. Länens kommuner ingår också i samarbetet som omfattar miljö, hälsoskydd och livsmedelstillsyn. Syftet med samarbetet är samverkan i gemensamma projekt och kompetensutveckling.

Det som kallas Life Science med bioteknik, forskning och utveckling inklusive framställning av läkemedel är en av Uppsala läns viktiga industrigrenar. Denna bransch är beroende av att använda djur och landets största försöksdjursverksamheter finns i Stockholms och Uppsala län, inom såväl akademi som industri. För att hantera kontrollen av djurskyddet inom detta område på ett enhetligt och ändamålsenligt sätt har Länsstyrelsen i Uppsala län byggt upp ett samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län.

Läget i omvärlden har inneburit att länsstyrelsens organisationsplan för krigsveterinärområdet, kontroller i livsmedelskedjan och djurens hälso- och sjukvård har varit fortsatt aktuell. Arbetet med civil beredskap beskrivs närmare under rubriken Samhällsskydd och beredskap.

Den nationella kontrollplanen innehåller få mål inom det veterinära området som är anpassade efter länsstyrelsens verksamhet. Länsstyrelsen har därför tagit fram egna mål.

Länsstyrelsens mål med kontrollen av djurhälsopersonal, läkemedelsanvändning, och hästpass är att säkerställa en god vård av djur och att se till att läkemedel till djur används ansvarsfullt så att samhällets krav på djurs och människors hälsa, djurskydd, smittskydd och livsmedelssäkerhet tillgodoses, samt att motverka antibiotikaresistens. I målet ingår också att sprida kunskap om antibiotikaresistens. Länsstyrelsen i Uppsala län representerar också länsstyrelserna i arbetet med den nationella handlingsplanen mot antibiotikaresistens.

Länsstyrelserna ska dessutom redogöra för sin kontroll av användning av läkemedel på gårdar, veterinär förskrivning och hygienregler för verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård enligt regleringsbrevet.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	13,4	11,4	11,1
Antal årsarbetskrafter kvinnor	12,9	11,4	11,0
Antal årsarbetskrafter män	0,5	-	0,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 773	1 605	1 830
Antal beslutade ärenden	1 770	1 595	1 785
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	-	-	-
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	15 640	13 916	12 656
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	-	-	-

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel genomförda normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) i förhållande till anmälningskontroller (kvot)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	≥1	0,51	0,51	0,7
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	10%	2,8%*	2,3%*	2,5%*
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	PRIMÖR ²⁾	100%	48%	40%	51%

¹⁾ Register, Jordbruksverket

²⁾ Register, Länsstyrelsen

* Med anledning av att DSK (Djurskyddskontrollregistret) under 2021 och 2022 inte är tillförlitligt, på grund av införandet av AHL (Animal health law), kan DUS inte användas för uttag av myndighetens resultat för indikatorn 10 procent kontrollerade objekt. Resultatet baseras i stället på senast kända antal innan införandet av AHL (mars 2021).

Det ökade antalet årsarbetskrafter inom sakområdet förklaras av att djurmärkningskontroller som genomförts inom ramen för jordbrukarstödskontroller ändrat verksamhetskod i länsstyrelsens tidrapporteringsystem från område 60 till område 28. Detta förklarar också delvis de ökade verksamhetskostnaderna.

För djurskyddskontroller av försöksdjur har myndigheten ett samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län där handläggning köps in till ungefär 20 procent av en årsarbetskraft. Detta framgår inte i tabellen men kan läggas till antal årsarbetskrafter, män (0,2).

Det totala antalet inkomna och upprättade ärenden har ökat i jämförelse med tidigare år. Detta beror huvudsakligen på fler inkomna anmälningsärenden inom djurskydd. Andelen utförda kontroller utifrån de tilldelade inom primärproduktionen har ökat något. Länsstyrelsen hade planerat för fler kontroller men hot mot handläggare medförde ändrade rutiner av arbetsmiljöskäl där två handläggare deltar vid varje kontroll. Se under rubriken Livsmedel och foder i primärproduktionen.

Resultatredovisning

Samordning och revision av kommunal verksamhet

Länsstyrelsen har genomfört digitala och fysiska träffar för kommunernas livsmedelshandläggare och chefer. Den digitala träffen samordnades med *Mitt miljösamverkan* och chefsträff har skett i intern samverkan inom flera områden. *Mitt miljösamverkan* har samordnat provtagningsprojekt med tema livsmedelsfusk till samma målgrupp i kommunerna. Livsmedelsverket presenterar aktuell

information som är av vikt för kompetensutveckling och utveckling av kontrollverksamheten i kommunerna. Kontakterna med kommunal verksamhet bidrar indirekt till att uppfylla deras operativa mål i nationella kontrollplanen.

Revisionen av den kommunala livsmedelskontrollen har varit pausad.

Livsmedel och foder i primärproduktionen

Operativt mål 20 livsmedel: Nationell kontrollplanering primärproduktion

Målet bedöms delvis vara uppfyllt.

Den nationella kontrollplanen fördelar antalet kontroller av livsmedel inom primärproduktionen mellan länsstyrelserna. Utöver livsmedelskontrollerna ska länsstyrelsen vid livsmedelskontroll också utföra foderkontroller om foderproduktion förekommer.

Länsstyrelserna har också möjlighet att ta ut fler övriga riskbaserade kontroller om vi bedömer att det finns ett behov. Länsstyrelsen har tagit ut två extra kontroller av honungsproducenter för att genomföra gemensam kontroll med livsmedelsinspektör från Uppsala kommun. Detta för att honungsproducenterna bara ska behöva få kontroll vid ett tillfälle och främja kunskapsutbyte mellan kommun och länsstyrelsen. Vid en kontroll inhämtades honung till Livsmedelsverkets provtagning av honung för rests substanskontrollen 2023.

Länsstyrelsen har enligt den nationella kontrollplanen tilldelats totalt 45 kontroller av livsmedel i primärproduktion varav 22 kontroller har genomförts. Av dessa har 21 varit foderföretagare och både livsmedels- och foderkontroll har utförts på dessa.

Efter en incident kopplad till hot mot handläggare ändrade förutsättningarna för kontroller i fält. Av säkerhetsskäl bedömdes det nödvändigt att två handläggare närvarade vid kontroller i fält. Det medförde att det utfördes färre kontroller än planerat under året inom primärproduktion. Myndigheten kunde av samma skäl också kontrollera några verksamheter enbart administrativt.

Operativt mål 12 livsmedel: Aktörer som släpper ut honung på marknaden

Målet bedöms vara uppfyllt för 2023.

Målet bedöms vara uppfyllt utifrån de kontroller som redovisas under operativt Mål 20.

Operativt mål 19 livsmedel: Opastöriserad mjölk

Målet bedöms vara uppfyllt för 2023.

Senast den 31 december 2025 ska offentlig kontroll ha utförts hos livsmedelsföretag i primärproduktionen som levererar opastöriserad mjölk och råmjölk direkt till slutkonsumenter. Länsstyrelsen har under 2023 kontrollerat hälften av alla som säljer opastöriserad mjölk.

Operativt mål 1 foder: Verktyg och förutsättningar för riskbaserad och likvärdig kontroll

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsens redovisning under denna rubrik omfattar både livsmedel- och foderkontroll.

Länsstyrelsen arbetar löpande enligt rutin med att uppdatera registret över foderföretagare i Primör för att uttaget ska bli så korrekt som möjligt.

Länsstyrelsen deltar i samverkansmöten med handläggare från närliggande län. Syftet med länsträffarna är samsyn, kompetensutveckling och möjlighet att utbyta erfarenhet inom kontrollområdet.

Länsstyrelsen följer Jordbruksverkets vägledning och riktlinjer samt deltar vid länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga uppföljnings- och analysmöte.

Som en del i arbetet för likriktning och likvärdighet har Länsstyrelsen i Uppsala län också utfört samsyn och parallellkontroller av livsmedel och foder i primärproduktionen tillsammans med Länsstyrelsen i Gävleborgs län.

Länsstyrelsen har deltagit på Jordbruksverkets gemensamma samsynsövning med olika exempel där kontrollanter på olika kontrollmyndigheter kan jämföra och diskutera bedömningar.

Länsstyrelsen har deltagit i en fältövning där kontrollanter från olika kontrollmyndigheter tillsammans besöker en mjölkgård. Länsstyrelsen har haft möjlighet att diskutera samsyn och likriktade bedömningar. Länsstyrelser, Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) deltog i fältövningen. Effekten av arbetet har varit informationsutbyte, kompetensutveckling samt likriktning inom bedömningar och åtgärder.

Smittskydd och allmänna veterinära frågor

Länsstyrelsens redovisning omfattar redogörelse gentemot operativt mål i nationella kontrollplanen och länsstyrelsens egna mål inom hela sakområdet veterinära frågor och smittskydd. Det inkluderar redogörelse enligt regleringsbrevet av kontroll av användning av läkemedel på gårdar, veterinär förskrivning och hygienregler för verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård.

Operativa mål för lagstiftningsområdet djurhälsa inklusive smittskydd
Målet bedöms delvis vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har samverkat internt och externt och genomfört aktiviteter för att höja beredskapen vid epizooti (allvarlig smittsam djursjukdom). Under året har länsstyrelsen genomfört genomgångar av rutiner för epizootiförrådet för TIB (tjänsteman i beredskap). Länsstyrelsen har också bildat en epizootigrupp för att initialt hantera utbrottet av afrikansk svinpest i grannlandet Västmanland. Information och uppdatering om smittskydd till länsstyrelsens enheter som arbetar i fält har genomförts vilket bidragit till ökad säkerhet vad gäller smittskydd vid fältarbete.

Kopplat till utbrottet av afrikansk svinpest i Fagersta, har länsstyrelsen deltagit vid informationstillfällen. Länets riksdagsledamöter informerades och digital kris-samverkan genomfördes med aktörer i länet. Detta bidrog till ökad samverkan och kunskap av hanteringen om utbrottet.

Länsstyrelsen i Uppsala län etablerade tillsammans med två andra län och Jordbruksverket en samverkan kring ett kartbaserat planeringsstöd för att underlätta hanteringen av utbrottet. Kartstödet ger ett obrutet digitalt dataflöde som stöd för lägesbild och analys för att hantera händelsen.

Under året har myndigheten publicerat och hanterat nyheter rörande aktuella händelser för att informera om och förhindra spridningsrisker av smittsamma sjukdomar och antibiotikaresistens. Dessa nyheter har bidragit till förhöjd uppmärksamhet hos allmänhet, kommuner i länet och internt.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med planering enligt krigsveterinärförordningen. Fokus har varit planering för att trygga djurens hälso- och sjukvård under höjd beredskap. Arbetet har fokuserat på registervårdsfrågor kopplat till verksamma veterinärer.

Arbete i länsstyrelsernas gemensamma nätverk för sakområdet har bidragit till att på lång sikt förbättra förutsättningarna för tillsyn och samordning mellan myndigheter. Länsstyrelsen har höjt den egna kunskapsnivån genom omvärldsbevakning och deltagande i regelbunden fortbildning för länsstyrelserna. Till exempel vid läsveterinärkonferensen, övning om livsmedelsburna sjukdomsutbrott, deltagande i förstudie om djurhälsa och offentlig kontroll samt genom att delta i arbetet med den nationella handlingsplanen mot antibiotikaresistens. Sammantaget har detta gett förutsättningar för god tillsyn och framtida informations- och samordningsinsatser.

Inom tillsyn har länsstyrelsen fokuserat på riskbaserad kontroll inom hygien och hästsemin, där myndigheten kontrollerat rutiner hos djurhållare, seminstation och två veterinärkliniker för att förebygga spridning av antibiotikaresistenta bakterier och zoonoser. Avvikelse som upptäcktes vid tillsynen har bidragit till korrigerande åtgärder hos verksamhetsutövare samt också till en möjlighet att informera om gällande lagstiftning.

Länsstyrelsen har genomfört en informationsinsats till främst ridskolor som anmält besöksverksamhet med syfte att höja kunskapen om hygien för att förebygga zoonoser.

Länsstyrelsen har agerat i ärenden gällande smittsamma djursjukdomar. Tillsyn, samordning och rådgivning rörande salmonella, antibiotikaresistenta bakterier, hästsmittor och fågelinfluensa är exempel på sjukdomar som omfattats. Arbetet har bidragit till förebyggande av smittspridning och gott samarbete med andra myndigheter.

Vidare har länsstyrelsen regelbundet följt upp fjäderfäbesättningsrapportering av provtagning för salmonella där brister löpande upptäckts och åtgärdats.

Redovisning av regleringsbrevets uppdrag om kontroll av användning av läkemedel på gårdar, veterinär förskrivning och hygienregler för verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård.

Länsstyrelsens egna målsättningar kopplat till uppdraget bedöms delvis vara uppfyllda.

Länsstyrelsen har strävat efter att uppnå målbilden i myndighetens kontrollplan gällande kontrollfrekvens av djurhälsopersonal och händelsestyrd tillsyn. Fyra kontroller av veterinärer har utförts. Länet har ett stort antal verksamma veterinärer och annan djurhälsopersonal. Länsstyrelsen har inte uppnått de nationella målen för kontrollfrekvenser som beskrivs i föreskrifter och Jordbruksverkets vägledning. Länsstyrelsen har kontrollerat läkemedel på gård när det varit möjligt att samordna med andra kontrollområden vid tre tillfällen. Länsstyrelsen har löpande kontroll av veterinärer som anmäler villkorad läkemedelsanvändning.

Effekten av dessa arbeten är att bidra till god djurhälsa, smittskydd och ansvarsfull läkemedelsanvändning i länet.

Länsstyrelsen har slutfört kontroll av hygienregler hos två veterinärkliniker enligt redovisning under rubriken: Operativa mål för lagstiftningsområdet djurhälsa inklusive smittskydd 2022–2025.

Registervård av länsstyrelsens register över djurhälsopersonal har givit förbättrade förutsättningar för tillsyn, samordning och informationsspridning till länets djurhälsopersonal.

Länsstyrelsen har ökat sina förutsättningar för informationsspridning till länets veterinärer och djurhälsopersonal genom att nyhetsbrev skickats ut två gånger under året. Det har gett möjlighet att nå djurhälsopersonal och informera om länsstyrelsens roll.

Länsstyrelsen har deltagit i arbetet med den myndighetsövergripande handlingsplanen mot antibiotikaresistens som bland annat syftar till ansvarsfull användning av läkemedel till djur

Länsstyrelsen har besvarat flera remisser som berört smittskydd och djurens hälso- och sjukvård vilket bidragit till kompetensutveckling och till att lagstiftning och vägledningar fått förutsättningar att bli ändamålsenliga.

Animaliska biprodukter

Operativt mål 1 animaliska biprodukter: Riskbaserad kontroll och åtgärd vid avvikelse

Målet bedöms inte vara uppfyllt.

Myndigheten har en kontrollplan men har inte planerat in eller genomfört några kontroller under året.

Operativt mål 2 animaliska biprodukter: Verktyg och förutsättningar för en riskbaserad kontroll

Målet bedöms delvis vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har gjort informationsinsatser i form av svar på interna och externa frågor löpande. Registrering av objekt som kan utföra transporter görs löpande under året. Detta ger förutsättningar för kontroll av transportörer av animaliska biprodukter.

Djurskydd

Operativt mål: Utbildning, likriktning, verifiering

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har deltagit i nationellt arbete i olika grupper inom området djurskydd. Effekten av arbetet har varit informationsutbyte, kompetensutveckling samt likriktning inom bedömningar och åtgärder. Ur en effektiviseringssynpunkt har det varit värdefullt att ta del av andra, jämförbara länsstyrelser, goda exempel.

Länsstyrelsen har använt det länsstyrelsegemensamma verktyget kompetensrosen för kartläggning av personalens kompetens och behov av kompetensutveckling. Länsstyrelsen har deltagit i digitala kurser, konferenser och nationella möten som har varit under året, bland annat de nationella kompetensutvecklingsdagarna inom

djurskydd. Förutom kompetensutveckling har dessa också bidragit till ökad likriktning av bedömningar.

Vidare har Länsstyrelsen i Uppsala län deltagit i länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga analys- och utvecklingsdagar. Mötet är en viktig del i likriktnings- och verifieringsarbetet.

Parallellkontroller har genomförts för alla handläggare.

Operativt mål: Riskbaserad rutinkontroll

Målet bedöms inte vara uppfyllt.

Vid planeringen av kontrollverksamheten har riskklassificeringsmodellen SToRK och den länsstyrelsegemensamma rutinen för handläggning av klagomålsärenden använts.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att effektivisera kontrollplaneringen. Också i år har en digital karta använts med de uttagna gårdarna markerade. Länsstyrelsen har testat att avisera kontrollerna via post vilket har gett ett gott utfall.

Länsstyrelsen har lättare fått kontakt med lantbrukarna som har varit nöjda med aviseringsmetoden.

Andelen kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som har kontrollerats är 2,8 procent. Andelen har ökat med 0,5 procent från föregående år. Bidragande orsaker till bristande måluppfyllelse är att länsstyrelsen har haft ett stort antal ärenden att handlägga. Detta har tagit resurser i anspråk från det planerade kontrollarbetet. De ärenden som länsstyrelsen har kontrollerat fysiskt har ofta haft brister av allvarlig karaktär och krävt mycket tid för rapportskrivning och efterföljande beslut, åtalsanmälningar och djurförbud. Länsstyrelsen har under året bland annat beslutat om 44 omhändertaganden. Verkställighet av länsstyrelsens beslut om omhändertaganden är ett område som behöver prioriteras skyndsamt. Det kan handla om att avhjälpa ett akut djurlidande eller att hämta djur som är övergivna och lämnade utan tillsyn och skötsel. Verkställighetsärenden är både resurs- och tidskrävande då flera aktörer, såsom transportörer, veterinärer och uppställningsplatser, på kort tid ska samordnas.

Antalet utförda kontroller inom försöksdjursområdet överstiger en tredjedel av antalet kontrollobjekt vilket uppfyller kraven som ställs i EU-direktiv 2010/63/EU. Ett gott djurskydd vid djurförsök bidrar till tillförlitliga resultat inom bioteknikforskningen, som är en viktig näringsgren i Sverige och i länet. Ett samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län ger bra samordning och effektivt utnyttjande av resurser och kompetens. Länsstyrelsen i Uppsala län har tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms län samordnat ett arbete med att ta fram en arbetsmetod för nationellt riskuttag av försöksdjurskontroller i syfte att uppfylla nya föreskriftskrav (SJVFS 2022:13).

Operativt mål: Resurseffektivitet och effekt av kontrollen

Målet bedöms delvis vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har väl inarbetade rutiner för prioritering, planering och handläggning av kontrollarbetet. Antalet inkomna händelsestyrda ärenden har fortsatt varit många. Länsstyrelsen har i år mottagit 23 procent fler klagomål jämfört med föregående år. Länsstyrelsen har gjort hårda prioriteringar av vilka ärenden som ska kontrolleras fysiskt. Andelen obefogade klagomålskontroller är i år

21,6 procent och ligger bättre än målet på 25 procent. Länsstyrelsen bedömer att träffsäkerheten har varit bra vid urvalet av de klagomål som ska kontrolleras.

Länsstyrelsen har prioriterat uppföljande kontroller. Dessa är en förutsättning för att säkerställa att den offentliga kontrollen får effekt. Av de uppföljande fysiska kontroller som har gjorts har 88 procent haft fortsatta brister. Också här bedömer länsstyrelsen att träffsäkerhet har varit bra vid urvalet av vilka uppföljningar som ska kontrolleras fysiskt och att djurskyddsnyttan har varit stor. Dessa ärenden har ofta tagit mycket tid och resurser i anspråk.

Kvoten för antalet rutinkontroller per fysiska klagomålskontroller är 0,51. Resultatet är samma som föregående år. Bidragande orsaker till bristande måluppfyllelse är att länsstyrelsen har haft ett stort antal ärenden att hantera. Länsstyrelsen har inte haft möjlighet att prioritera resurserna mot rutinkontroller, vilket har påverkat kvotmålet.

Operativt mål: Service

Målet bedöms vara uppfyllt.

93 procent av klagomålsärendena har hanterats inom 90 dagar efter att ärendena kommit in till länsstyrelsen. 87 procent av kontrollrapporterna har skickats ut inom 21 dagar efter kontrollen.

Länsstyrelsen har hanterat 46 ärenden om ansökan om tillstånd enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen. Av dessa har 87 procent beslutats inom 180 dagar efter inkommen ansökan.

Att ärenden beslutas inom målen för uppsatta handläggningstider och att djurhållarna får återkoppling i närtid efter kontrollen visar tillsammans på god service. I de fall nationellt framtaget material inte har funnits har länsstyrelsen löpande arbetat med att ta fram tydligt och lättförståeligt material som lämnats vid kontroll. Motiverande samtal och klarspråk har varit områden som länsstyrelsen ständigt varit medvetna om och arbetat efter. Under hösten har länsstyrelsen haft extra fokus på klarspråk.

Lagen om tillsyn över hundar och katter

Länsstyrelsen har tagit emot 130 anmälningar gällande bristande tillsyn över hundar. Sju beslut om föreläggande och fyra beslut om omhändertagande har fattats. I samtliga ärenden har information gällande lagen och hundägares ansvar spridits. Länsstyrelsen har i och med detta arbete bidragit till att förebygga att så kallade samhällsfarliga hundar orsakar avsevärd olägenhet och skada.

Jämställdhet och jämlikhet

Länsstyrelsen har arbetat på ett konkret och verklighetsnära sätt med barns rättigheter inom djurskyddskontrollen. På länsstyrelsen finns en hög grad av medvetenhet om barns situation i hemmet. Om observationer görs vid en djurskyddskontroll som tyder på att barn far illa finns en rutin för att göra orosanmälan till sociala myndigheter. Också vid inkommande klagomål kan det komma fram uppgifter som tyder på att såväl djurens som barnens situation inte är bra. Detta kan lyfta djurskyddskontrollen till en högre prioritering samt generera en orosanmälan till socialtjänsten.

Länsstyrelsen har tillsammans med företagshälsovården tagit fram utbildningen *Att bemöta människor i utmanande situationer* för länsstyrelsens djurskydds-handläggare. Föreläsningen har bland annat handlat om att bemöta situationer och beteenden gällande krispsykologi, sorg, psykisk ohälsa och suicidrisk.

Resultatbedömning

Utvecklingsbehov: Länsstyrelsen gör den sammantagna bedömningen att verksamheten inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor behöver utvecklas. Den planerade kontrollverksamheten inom alla områden behöver stärkas. Effekten som myndigheten uppnått genom såväl händelsestyrda som planerade kontroller och aktiviteter bedöms dock som god.

Samverkansaktiviteter har genomförts som planerat och aktiviteterna inom *Mitt Miljösamverkan* har bidragit till ökad samordning och kompetensutveckling.

Länsstyrelsen har inte gjort tillräckligt antal kontroller inom livsmedel i primärproduktion. Det beror bland annat på den riskbild som fanns kopplat till kontrollverksamheten som gjort att ensamarbete i fält inte kunde utföras i planerad omfattning.

Bedömningen är att den samordnande verksamheten inom smittskydd, djurhälsa och allmänna veterinära frågor fungerar bra. Däremot har kontrollverksamheten utvecklingsbehov.

Länsstyrelsen har under året prioriterat händelsestyrda behov avseende animaliska biprodukter. Ingen planerad kontroll har genomförts.

Länsstyrelsen har vid kontroller uppmärksammat många djurhållningar där det har funnits behov av olika åtgärder. Under året har länsstyrelsen beslutat om 21 förelägganden, 44 omhändertaganden, 24 åtalsanmälningar och 23 djurförbud. Bedömningen är att länsstyrelsens djurskyddsarbete har en god effekt och bidragit till ett bättre djurskydd i länet.

Kontrollen inom försöksdjursområdet är väl strukturerad och uppfyller ställda krav. Området fungerar väl.

Antalet rutinkontroller som länsstyrelsen har genomfört under 2023 är fortsatt lågt och ett utvecklingsbehov finns.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3§ p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
4§ p2 Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Länsstyrelseinstruktion
4§ p4 Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter enligt förordningen (2022:1379)	Länsstyrelseinstruktion
4§ p5 Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, behörig myndighet enligt lagen (2017:244) m.m.	Länsstyrelseinstruktion
4§ p6 Dalarnas, Värmlands och Västra Götalands län, uppgifter som följer av jordförvärvslagen (1979:230) m.m.	Länsstyrelseinstruktion
1C2 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken	Regleringsbrev
1C3 Mål i regionala utvecklingsstrategin m.m.	Regleringsbrev
1C4 Bredband tillgång, utbyggnad och samverkan m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet, för att skapa tillväxt i länet.
- Fördela bidrag och stöd för strategiska utvecklingsinsatser i länet.
- Bidra till planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, godkänna miljökonsekvensbeskrivningar, samverka med sökanden i processen, besluta om tillstånd enligt miljöbalken och ha tillsyn över kommunala detaljplaner.
- Ingå i strukturfondspartnerskap för de regionala programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och för de regionala handlingsplanerna för Europeiska socialfonden+.

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet, vilket inkluderar statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala utvecklingspolitiken ska också bidra till att nå andra mål:

- Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att nå det långsiktiga klimatmålet och de nya etappmålen för minskad klimatpåverkan samt bidra till att nå övriga relevanta miljömål.
- Den regionala utvecklingspolitiken har en geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därför ska den bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelserna har tydliga strukturer och rutiner för att samverka med andra aktörer inklusive andra länsstyrelser och Region Uppsala. Det sker bland annat via Länsstyrelsernas chefsnätverk för hållbar tillväxt (NHT 21), Länsstyrelsernas chefsnätverk för lantbruk och landsbygd (LD21) samt chefsnätverket för samhällsbyggande. Ledningarna för länsstyrelsen och Region Uppsala träffas regelbundet och strävar efter att inom sina respektive ansvarsområden bedriva projekt och samverka i syfte att utveckla länet. Genom att säkerställa att initiativ ligger i linje med befintliga strategier så som Regionala utvecklingsstrategin skapas ett mervärde till redan planerade insatser. Via god samverkan undviks dubbelarbete eller konkurrens om medel.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	2,2	2,2	2,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	1,0	1,1	1,9
Antal årsarbetskrafter män	1,2	1,1	0,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	27	35	54
Antal beslutade ärenden	28	38	56
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	1	1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	3 502	3 251	3 483
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	-	-	2 129

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatredovisning

Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken

Arbetet med den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken är integrerat i myndighetens arbete och bidrar till strategiers genomförande inom ramen för existerande strukturer, samverkansforum, projekt, remissvar och rapporteringar. Konkreta exempel på detta är inom nätverken som nämns nedan, men också inom en rad olika uppdrag som bredband, bostadsmarknadsanalys och grundläggande betaltjänster.

Uppsala län är ett pendlingslän. Länets arbetsgivare är beroende av en god infrastruktur för att kunna säkerställa sin kompetensförsörjning och ett väl utvecklat transportsystem är en förutsättning för att kunna bo, leva och verka i alla delar av länet. När behovet av transporter av varor, tjänster och människor ökar måste det finnas hållbara lösningar för att bidra till en långsiktigt hållbar landsbygdsutveckling. Ökad pendling, eller åtminstone ökade möjligheter till pendling,

förstorar arbetsmarknadsregionen. Länet tillhör till stor del Stockholms arbetsmarknadsregion och Uppsala-Stockholm är Sveriges största länsöverskridande pendlarstråk. Arbetspendling med kollektivtrafik är oftast inte en utmaning när det gäller att ta sig från tätort till tätort. Utmaningen ligger i när arbetsplatsen finns utanför en tätort. Flera av länets större arbetsgivare, som Forsmarks kraftverk, Sandvik Coromant i Gimo och Försvarmakten i Enköping, ligger utanför större städer eller tätorter. För att säkerställa kompetensförsörjningen på landsbygderna och bidra till en hållbar landsbygdsutveckling krävs det att transportlösningar också anpassas till landsbygdernas behov och behöver kompletteras med bredbandsutbyggnad och andra satsningar i digital infrastruktur.

Länsstyrelsen är förvaltnings-, tillstånds- och tillsynsmyndighet för en rad verksamheter av betydelse för länets utveckling och med särskild vikt för landsbygdsperspektivet. Det inkluderar bland annat beslut om statliga medel, EU-stöd till jordbruksverksamhet och andra verksamheter på landsbygden samt stöd till regional tillväxt.

Nätverk inom regional tillväxt

Länsstyrelsen driver och deltar i nätverk och samarbetskonstellationer som direkt bidrar till regionala utvecklingen och tillväxt på landsbygden. Exempel på initiativ som länsstyrelsen leder är Partnerskapet för landsbygdsutveckling, Uppsala läns miljö- och klimatråd, Råd för social hållbarhet, *Färdplan för ett hållbart län – regionala åtgärdsprogram för miljömålen* och handlingsplanen *Åt Uppsala län*. Exempel på initiativ där länsstyrelsen aktivt medverkar är Nordiska skärgårds-samarbetet, Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS) och samverkansmöten inom Leader. Deltagande i nätverken sker alltid utifrån strategiska beslut och deltagande i möten återrapporteras inom myndigheten.

Region Uppsala har en viktig roll, inte minst genom sitt regionala utvecklingsansvar, och därför har de etablerat en samverkan med de aktörer från länet som ingår i strukturfondspartnerskapet (länsstyrelsen, politiker, Uppsala universitet). Syftet är att kunna samverka samt utbyta kunskap och information inom arbetet, exempelvis inför beslutsmöten.

Partnerskapet för landsbygdsutveckling syftar till att samla länets aktörer kring landsbygdsprogrammet samt Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Kompetenshöjande insatser genomförs också för att stärka landsbygdernas aktörer. Länsstyrelsen är sammankallande och planerar tillsammans med Region Uppsala på strategisk nivå. Under året har länsstyrelsen genomfört två träffar med Partnerskapet för landsbygdsutveckling i samverkan med Region Uppsala med inriktningarna: *Hur kris- och beredskapsfrågorna påverkar företagare på landsbygden?* samt *Skogen i förändring*.

Länsstyrelsen har under året också samverkat med Leader-kontoren och Region Uppsala ur ett lokalt landsbygdsutvecklingsperspektiv. Sex samverkansmöten har genomförts under året där regionen varit sammankallande.

Länsstyrelsen samverkar med Region Uppsala kring destinationsutveckling och deltar aktivt i nätverk med bland annat kommuner kring frågor som rör besöksnäring och platsutveckling. Region Uppsala är sammankallande.

Bredband

Länsstyrelsen har en aktiv roll i Region Uppsalas bredbandsgrupp trots att medfinansiering till bredbandsutbyggnaden inte längre finns i landsbygdsprogrammet. Region Uppsala är sammankallande i bredbandsgruppen. Länsstyrelsen har bistått med sakkompetens kring tillstånd och kartor och underlag.

Grundläggande betaltjänster

Länsstyrelsen bedömer att tillgången till de grundläggande betaltjänsterna inte är tillfredsställande i Uppsala län. Möjligheten till kontantuttag, betalningsförmedling och dagskassehantering har fortsatt försämrats. För de som är digitala är tillgången god men för de som inte kan eller vill vara digitala är tillgången avsevärt sämre. Länsstyrelsen ser en skillnad i tillgång mellan städer och större orter jämfört med mindre tätorter och landsbygderna. Betaltjänster finns huvudsakligen kvar centralt i kommuners centralorter.

Under 2023 har länsstyrelsen kommunicerat med samt utbildat intressegrupper för de särskilt utsatta grupper som definierats inom området. Målsättningen var att öka kunskapsnivån inom digitala betallosningar och informera inom området grundläggande betaltjänster. Utbildningar har särskilt genomförts för intresseorganisationer som samlar äldre, bland andra Funktionsrätt Uppsala, Seniornet och PRO.

Bygdemedel

Bygdemedel är ett finansiellt stöd som kan sökas i bygder som påverkats av utbyggnaden av vattenkraften. I år har fyra föreningsaktörer i Tierps kommun och en i Älvkarleby kommun beviljats stöd till satsningar på friluftsliv och idrott.

Anslag 19, 1:1 för regional tillväxt

Länsstyrelsen har under året fått en begränsad tilldelning från UO19 anslag 1.1 för regional tillväxt. Myndigheten har därför bara beviljat stöd för att täcka sina egna licenskostnader för Tillväxtverkets handläggningssystem NYPS och tillhörande personalkostnader.

Infrastrukturplanering

Länsstyrelsen i Uppsala län berörs av de infrastruktursatsningar som planeras i länet genom utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala. Som en följd av satsningen berörs länet av de regeringsuppdrag om större samlade exploateringar som genererar flera projekt i Knivsta respektive Uppsala kommun.

Sedan 2021 ansvarar länsstyrelserna i Gävleborgs, Stockholms respektive Uppsala län för uppföljningen av ingångna överenskommelser. Ansvaret omfattar att ta in underlag från parterna, föra dialog med parter, genomföra möten med parter och vid behov föra dialog med Regeringskansliet kring uppföljningen av överenskommelserna. Länsstyrelsen i Uppsala län har också ett samordningsansvar mot de övriga länsstyrelserna om det underlag som Uppsala årligen rapporterar till regeringen.

Länsstyrelsen har fortsatt deltagit i den chefsgrupp som Trafikverket etablerat inom Fyra spår Uppsala, där syftet varit att stärka samverkan och att få en

gemensam målbild för projektet. Länsstyrelsen har haft kontinuerliga möten med Knivsta kommun och Uppsala kommun för att samordna de frågor som är aktuella för kommunerna kopplat till fyraspårsprojektet.

Länsstyrelsen har under 2023 haft ett fortsatt högt inkommande remissflöde kring pågående väg- och järnvägsplaner som berör Uppsala län.

Länsstyrelsen har deltagit i samordningsmöten med Uppsala kommun, Trafikverket öst och Region Uppsala för att hantera tidiga planeringsskeden. Länsstyrelsen har deltagit i återinförandet av regionalt forum för fysisk planering. Länsstyrelsens infrastrukturhandläggare har deltagit på en nationell handläggarräff för att diskutera och nå samsyn i frågor som rör infrastrukturplanering.

Planering av infrastruktur i Uppsala län har under året berört olika koncessions-samråd. Länsstyrelsen har bland annat deltagit i flera samråd med Svenska kraftnät angående Kustpaketet.

Resultatbedömning

Gott: Mot bakgrund av det som har redovisats inom området bedöms resultatet av arbetet på området regional tillväxt och infrastrukturplanering i länet vara gott.

Länsstyrelsen har tydliga strukturer och rutiner för att samverka med andra aktörer vilket resulterat i en god samverkan och effektiva kontaktvägar mellan berörda aktörer. Länsstyrelsen driver och deltar i nätverk och samarbetskonstellationer inom regional tillväxt, infrastruktur och bredband.

Länsstyrelsen bevakar tillgången på grundläggande betaltjänster i länet och tar fram en rapport årligen som ligger till grund för myndighetens insatser under året.

Det finns en god samverkan med Trafikverket, berörda kommuner och regionen kopplat till de infrastruktursatsningar som planeras i länet genom utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala vilket främjar en effektiv process.

Hållbar samhällsplanering och boende

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5§ p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder m.m.	Regleringsbrev
1C5 Ökat bostadsbyggande, samverkan kommuner m.m.	Regleringsbrev
1C6 Norrbotten och Västerbotten, planeringsstöd större industrietableringar	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvärden, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna sina uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla sitt arbete med digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den kommunala översiktsplaneringen och vid detaljplaner och områdesbestämmelser inom flera områden.
- Pröva översikts- och regionplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, överklagande av kommuners beslut, tillsyn, vägledning och uppföljning enligt plan- och bygglagen.
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet, till exempel sammanställer vi varje år en regional bostadsmarknadsanalys.
- Ge stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder.
- Samordna arbetet med klimatanpassning, strandskyddsdispenser och havsplanering.

Det övergripande målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö. För området bostadsmarknad är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna verkar också för genomslag av andra nationella mål, som gestaltad livsmiljö och miljömålet god bebyggd miljö.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen i Uppsala län har i sin verksamhetsplan under flera år pekat ut en hållbar samhällsutveckling som ett prioriterat område för myndigheten. Det har lett till att berörda sakområden utvecklats och effektiviserat arbetet för att kunna ge tidiga och tydliga besked till kommunerna i planprocessen och minskat handläggningstiderna. Målet har varit att genom ett samordnat agerande, tidiga dialoger och leveranser i tid, främja en hållbar samhällsutveckling.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	13,5	13,0	15,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	9,7	9,6	12,2
Antal årsarbetskrafter män	3,8	3,4	2,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 538	981	1 451
Antal beslutade ärenden	1 235	1 652	1 401
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	5	6
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	16 970	15 632	16 086
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	-	-	737

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal påbörjade bostäder	Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö, där en långsiktigt god hållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader, där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾	- ²⁾	639	3 038	4 948
Antal färdigställda bostäder	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾	- ²⁾	- ³⁾	3088	2 138
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel avgjorda inom 80 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	LISA ⁴⁾	75%	92%	86%	94%
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 120 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	LISA ⁴⁾	90%	100%	100%	97%

¹⁾ Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.

²⁾ Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

³⁾ Antal färdigställda bostäder år 2023 är inte fastställt vid tidpunkten för denna årsredovisning. Mellan 1 januari och 30 september 2023 har 3027 bostäder färdigställts enligt SCB kvartalsstatistik. Kvartalsstatistiken är preliminär.

⁴⁾ Länsstyrelsernas gemensamma verktyg för planering och uppföljning (LISA).

Antalet inkomna ärenden har ökat jämfört med föregående år. Ett nytt stöd för energieffektivisering i småhus infördes under 2023 som resulterat i många ansökningar.

Resultatredovisning

Nationell samverkan och nätverk

Länsstyrelserna samarbetar inom sakområdet hållbar samhällsplanering och boende genom det länsstyrelsegemensamma Samhällsbyggnadsnätverket. Inom nätverket finns expertgrupper med tillhörande handläggarnätverk som bereder olika gemensamma frågor, såsom remisser och regleringsbrevsuppdrag. Aktiva expertgrupper finns kopplade till översiktsplanering, bostadsförsörjningsplanering, detaljplanering och infrastrukturplanering. Länsstyrelsen i Uppsala län bidrar med handläggare och kontaktchef i expertgruppen för detaljplanering. Länsstyrelsens handläggare har under året deltagit i översiktsplanenätverkets fysiska träffar kring frågor som rör översiktsplanering samt detaljplanenätverkets digitala träffar om luftfrågor och förorenade områden. Länsstyrelsen i Uppsala län har också haft separata träffar med Länsstyrelsen i Stockholms län för att samverka kring frågor som rör detalj- och översiktsplanering. Deltagande i nämnda nätverk och träffar har bidragit till kunskapshöjning och erfarenhetsutbyte.

Länsstyrelsen deltar också i ett regionalt nätverk där Region Uppsala är sammankallande och i vilket kommunerna deltar. Nätverket samverkar och diskuterar gemensamma utmaningar ur ett regionalt perspektiv för ökad och förbättrad samverkan mellan aktörerna.

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen samlar årligen in uppgifter från länets samtliga kommuner om läget på bostadsmarknaden via Boverkets bostadsmarknadsenkät. Enkätsvaren är underlag till länsstyrelsernas årliga bostadsmarknadsanalys. På Länsstyrelsen i Uppsala län kvalitetssäkras enkätsvaren genom fysiska möten med varje kommun i länet. Vid mötena har kommunerna också möjlighet att lyfta viktiga frågor eller slutsatser. Deltagande i dessa träffar har bidragit till kunskapshöjning och att länsstyrelsen får en bredare insyn i kommunernas bostadsförsörjning.

Länsstyrelsen genomförde under 2023 en regional bostadskonferens för länets kommuner samt bostadsmarknadens aktörer. Årets konferens hade temat omvärldsläget, bostadsbyggandet och bostadsförsörjningen och riktade sig till kommuner, allmännyttan, privata bostadsbolag och civilsamhället i syfte att stötta samverkan mellan olika aktörer för att tillsammans främja tillväxt, bostadsbyggande och bostadsförsörjning i länet. Bostadskonferensen har bidragit till kunskaps- höjning och erfarenhetsutbyte och har förtydligat att alla aktörer på bostadsmarknaden behöver samverka aktivt för att nå framgång och att länsstyrelsen kan vara ett stöd i sådant arbete. Inom ramen för konferensen har länsstyrelsen också lyft olika sätt att få in personer utan bostad på bostadsmarknaden och goda exempel på att motverka hemlöshet. Del av programmet ägnades särskilt åt den frågan. Länsstyrelsen har genom konferensen också verkat för att genomföra och för att nå målen i Nationell hemlöshetsstrategi för att motverka hemlöshet. Inom ramen för programmet har till exempel både Nationella hemlöshetsstrategin och civilsamhällets initiativ *Barns bostad först* lyfts som viktiga kompletterande åtgärder.

Vägledning och tillsyn

Länsstyrelsen har gett vägledning genom att anordna två tematräffar för länets kommuner. Den ena träffen handlade om strandskydd och den andra om

förhållandet mellan miljöbalken och plan- och bygglagen under planläggning. Träffarna har varit kunskapshöjande insatser med möjlighet till erfarenhetsutbyte. Länsstyrelsen har också fortsatt ha tidiga dialoger med länets kommuner som en övergripande prioritering. En av framgångsfaktorerna i effektiva planprocesser har visat sig vara tidiga dialoger i länet. Det har underlättat hanteringen av komplexa frågor i den fortsatta planprocessen.

Tillsyn hyresbostäder och studentbostäder m.m

De som fått statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande samt stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden förbinder sig att följa vissa villkor i 15 år respektive 10 år efter att beslut om utbetalning av stöd har fattats. Länsstyrelsen ska följa upp och utöva tillsyn över att dessa villkor följs. För att genomföra sitt tillsynsuppdrag följer länsstyrelsen en länsstyrelsegemensam granskningsmodell för energi- och bostadsstöd. Länsstyrelsen har påbörjat granskningen enligt denna modell och det kommer att göras enligt bestämda tidsintervall under hela 15- respektive 10-årsperioden. De granskningar som genomförts tyder inte på några avvikelser hos de granskade stödmottagarna.

Utvecklad samrådsrutin

Interna utbildningsinsatser har hållits inom länsstyrelsen för att skapa ökad kunskap om planeringsprocessen. Insatserna har bland annat varit utbildning om länsstyrelsens roll i strategiska miljöbedömningar samt utbildning om Natura 2000 och artskydd i planer. Medverkande har varit handläggare från olika delar av myndigheten som deltar i remissyttranden över planer och program. Deltagarna har fått kunskapshöjning och en ökad förståelse för samhällsbyggnadsprocessen. Insatserna har också bidragit till en ny och mer enhetlig rutin som tillämpas när länsstyrelsen håller avgränsningssamråd med kommunerna.

Samordna arbete med havsplanering

Under verksamhetsåret har Länsstyrelsen i Uppsala län medverkat i samrådsförslaget till nya havsplaner samt den tillhörande konsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen har också deltagit i kustlänsstyrelsernas gemensamma vårmöte med inriktningen havsplanering.

Internt jämlikhets- och jämställdhetsarbete

Länsstyrelsen har integrerat jämställdhet och jämlikhet i verksamheten genom projektet *Värme i praktiken*. Projektet har bidragit till en kunskapshöjning om hur värmeböljor särskilt påverkar äldre och sårbara grupper i samhället samt hur riskerna för ohälsa och dödsfall kan minskas genom olika åtgärder på exempelvis LSS- och äldreboenden. Ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv har också integrerats i framtagandet av länsstyrelsens Bostadsmarknadsanalys. Analysen har höjt kunskapen kring intersektionella utmaningar på bostadsmarknaden.

Resultatbedömning

Gott: Länsstyrelsen har genom olika forum fört dialoger för att bedriva vägledning och vara ett stöd mot olika aktörer i länet i syfte att verka för att behovet av bostäder tillgodoses i länet.

Länsstyrelsen har i enlighet med myndighetens mål och prioriteringar utvecklat och effektiviserat arbetet på området för att kunna ge tidiga och tydliga besked till kommunerna i planprocessen och för att minska handläggningstiderna.

Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5§ p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet sammanfattas i nedanstående punkter. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och leda arbetet med genomförandet av de regionala energi- och klimatstrategierna samt bidra till samhällets elektrifiering.
- Administrera och vägleda länets aktörer för effektiva klimatinvesteringar genom arbete med Klimatklivet.
- Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) samt målen i den nationella strategin för klimatanpassning.

Energipolitiken syftar till att förena ekologisk hållbarhet med konkurrenskraft och försörjningsstrygghet. Den ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energi-användning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Mål är 50 procent effektivare energianvändning till 2030 jämfört med 2005 och att elproduktionens sammansättning år 2040 är 100 procent fossilfri.

Det övergripande klimatmålet innebär att Sverige senast år 2045 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser för att därefter uppnå negativa utsläpp.

Regeringens mål för samhällets anpassning till ett förändrat klimat är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Det finns också andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel under generationsmålet i miljömålssystemet. I årsredovisningen redovisar vi information av väsentlig betydelse i förhållande till dessa mål.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen leder länets miljö- och klimatråd och på så sätt förankras det strategiska klimat- och energiarbetet, till exempel länets klimat- och energistrategi, dess koppling till regional utveckling samt dess genomförande. Genomförande av klimat- och energistrategin sker bland annat genom arbete med åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan som är en del av miljömålsarbetet inom *Färdplan för ett*

hållbart län. Detta redovisas under rubriken Naturvård och miljöskydd i denna årsredovisning, som omfattar arbete med de nationella miljömålen och generationsmålet.

Länsstyrelsen leder det regionala arbetet med fortsatt tillgång till eleffekt. Samverkan sker genom plattformen #Uppsalaeffekten där representanter för Länsstyrelsen i Uppsala län, Region Uppsala och Uppsala kommun medverkar, samt Stockholms handelskammare och regionnäsägare (Vattenfall).

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	3,3	4,4	4,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	2,4	3,7	4,2
Antal årsarbetskrafter män	0,9	0,7	0,7
Antal ärenden, inkomna och upprättade	48	97	75
Antal beslutade ärenden	64	81	59
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	7	13
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	3 868	5 001	5 352
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	-	-	-

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare	Sveriges klimatmål	Stöd till klimatinvesteringar	Naturvårdsverket ¹⁾	2)	0,75	1,80	1,20

¹⁾ Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem.

²⁾ Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelse-gemensamma resultatindikatorn.

År 2023 arbetade totalt drygt tre årsarbetskrafter inom detta område. Det är en minskning med en årsarbetskraft jämfört med 2022 och beror på minskad finansiering.

Resultatredovisning

Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser

Länsstyrelsen driver på och stödjer genomförandet av de nationella målen i länet, genom extern samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser, inte minst vad gäller integrering av klimat- och energifrågor i samtliga relevanta ansvarsområden, funktioner och styrdokument. Arbetet omfattar också kommunikation, rådgivning och handläggning av klimatinvesteringsstöd, samt att bidra till att åtgärder genomförs i länet.

Länsstyrelsen har uppdaterat det regionala åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan som driver på klimatarbetet i länet. Åtgärdsprogrammet utgör en

implementering av klimat- och energistrategin i samarbete med länets klimat- och energiforum och Uppsala läns regionala miljö- och klimatråd.

Miljömålets betydelse för vårt samhälle lyftes fram i den årligen återkommande Knivstakonferensen, den regionala miljö- och klimatkonferensen för Uppsala län. Länsstyrelsen har bidragit i en workshopserie ordnad i samverkan med LEKS (Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning) och RUS (Regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet) för att utveckla arbetssätt som främjar synergier mellan klimat och energi, klimatanpassning och miljömålsarbete.

#Uppsalaeffekten

Laddinfrastruktur är beroende av ett välfungerande elsystem och samarbetet #uppsalaeffekten har fortsatt under året med fokus på nätförstärkningar. Länsstyrelsen med samarbetsparter har fortsatt dialog och genomfört kommunikationsinsatser och event som också inkluderat energieffektivisering och minskade effektoppar.

Energiomställning och klimatinvesteringar

Uppdrag i regleringsbrevet om energiomställning och minskad klimatpåverkan rapporteras till Länsstyrelsen Dalarnas län. Detsamma gäller för arbetet med klimatinvesteringsstödet Klimatklivet.

Intresset är fortsatt högt för klimatinvesteringsstöd via Klimatklivet. Klimatklivet bidrar till genomförandet av energi- och klimatstrategin bland annat genom minskade utsläpp till följd av energikonverteringar från fossil olja till förnybara energikällor i jordbruk, fastigheter och industri samt genom att möjliggöra omställning av transportsektorn genom stöd till biogas, laddstationer och inköp av fossilfria fordon och arbetsmaskiner.

Handlingsplan för klimatanpassning

Länsstyrelsen har färdigställt den regionala handlingsplanen för klimatanpassning och planen har beslutats. Under kommande år sker fortsatt spridning av planen och arbete med aktiviteter och på så vis får kommunerna och andra aktörer stöd i arbetet med klimatanpassning.

Klimat- och sårbarhetsanalys

Länsstyrelsen har slutfört uppdraget att genomföra en klimat- och sårbarhetsanalys av naturreservatet Tjäderleksmossen. Länsstyrelsen arbetar vidare med aktiviteterna i analysen vilket bland annat bidrar till informations spridning till naturreservatets besökare gällande klimatförändringar och av länsstyrelsens arbete.

Länsstyrelserna i Mälardalen och Hjälmarsregionen har fortsatt att samverka kring frågan om Mälaren i ett framtida klimat. Länsstyrelsen i Uppsala län sammankallade till ett gemensamt höstmöte för berörda länsstyrelser. Vid mötet betonade länsstyrelserna vikten av att kartlägga hotbilden och sårbarheten för Mälarenområdet samt behovet av nödvändiga åtgärder. Uppsala läns miljö- och klimatråd har använts för att förmedla denna information till berörda kommuner och aktörer.

Samverkan genom nätverk

Länsstyrelsen har aktivt samverkat med övriga länsstyrelser för att tolka den gemensamma förordningen. Detta har skett genom att SMHI bjudit in till

förordningsmöten för alla berörda myndigheter samt genom möten med Klimatanpassningsnätverket vilket medfört goda möjligheter för länsstyrelsen att nätverka, utbyta idéer samt samordna uppdrag. Vidare har länsstyrelsen bevakat klimatanpassningsrelaterade frågor i de planer och program som tagits fram av kommunerna inom ramen för plan- och bygglagen.

Värme i praktiken

Länsstyrelsen i Uppsala län har arbetat med projektet *Värme i Praktiken* tillsammans med bland andra länsstyrelserna i Stockholms och Västmanlands län. Projektet har medfört stöd till kommunala LSS- och äldreboenden samt fastighetsägare för att förstå sin riskbild och identifiera åtgärder vad gäller värmeböljor, samt för att öka myndigheters kunskap om frågan.

Klimatanpassningsarbetet rapporteras också enskilt till SMHI med en kopia till Regeringskansliet, enligt förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete.

Resultatbedömning

Gott: Det finns ett starkt engagemang för färdplanen med dess åtgärdsprogram (klimat och energi) bland länets aktörer.

Det regionala samarbetet med eleffektfrågan, #uppsalaeffekten bedöms vara uppskattat och har ökat kunskapsnivån bland aktörer i länet.

Arbetet med klimatklivet har legat på en basnivå på grund av vakanser.

Den regionala handlingsplanen för klimatanpassning för 2023–2027 är beslutad.

Klimat- och sårbarhetsanalysen för naturreservatet Tjäderleksmossen är avslutad och arbete med åtgärdsaktiviteter har påbörjats vilket är en positiv utveckling för närmiljön i reservatet.

Arbetet med aktiviteter för den beslutade riskhanteringsplanen gällande översvämning i Uppsala för 2022–2027 släpar efter. Det gäller också för arbetet med aktiviteter i den regionala vattenförsörjningsplanen.

Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och återrportereringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion
3B4 Gotland, samverkansråd vid Statens kulturråd,	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetsåtgärder. Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet i samverkan med länets aktörer.

Varje länsstyrelse har tagit fram en kulturmiljöstrategi där prioriteringar anges.

De fyra nationella kulturmiljömålen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Kulturmiljöarbetet utgår också från fyra prioriterade miljö kvalitetsmål: God bebyggd miljö, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar.

Regionala prioriteringar och uppdrag

För att uppnå de nationella kulturmiljömålen arbetar länsstyrelsen med förvaltning och vård av flera av länets värdefulla kulturmiljöer, såsom fornlämningsmiljöer och kulturresevat. Detta görs genom eget arbete samt genom fördelning av kulturmiljövårdsanslaget till kommuner och fastighetsägare. Länsstyrelsen har ambitionen att i sin tillståndsgivning och sin bidragsgivning lyfta möjligheter till förmedling och delaktighet.

I syfte att främja en hållbar samhällsplanering verkar länsstyrelsen för att effektivisera handläggnings- och samrådsprocesser, genom att arbeta med kvalitetshöjning och digitalisering av kulturmiljöunderlag. Länsstyrelsen arbetar för att förbättra samverkan med länets kommuner gällande kulturmiljövården i fysisk planering, i linje med miljö kvalitetsmålen.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	8,8	9,9	9,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	4,7	5,7	5,6
Antal årsarbetskrafter män	4,1	4,2	3,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 244	1 276	1 250
Antal beslutade ärenden	1 238	1 276	1 302
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	20	20	32
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	13 882	14 964	14 191
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	4 586	5 205	6 906

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal registrerade fornlämningar, exkl. marina lämningar	Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Skydd av fornlämningar och deras kulturhistoriska information	Fornreg ¹⁾	²⁾	21 022	20 942	20 762

¹⁾ Register, Riksantikvarieämbetet.

²⁾ Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelse-gemensamma resultatindikatorn.

Antalet årsarbetskrafter har varit lägre än tidigare år vilket beror på vakanser.

En viss ökning av antalet registrerade fornlämningar sker varje år, som en följd av tips från allmänheten och riktade inventeringar.

Resultatredovisning

Ärendehandläggning

En huvuduppgift för länsstyrelserna är ärendehandläggning med tillsyn och prövning enligt kulturmiljölagen. Ärendemängden inom kulturmiljöområdet är fortsatt hög. Här bör också lyftas en ökande mängd remisser, under året cirka 280 stycken. Att antalet remisser ökar är ett tecken på att kulturmiljöperspektivet tas tillvara i allt fler samhällsprocesser. För många remisser krävs att flera kulturmiljö-handläggare är inblandade, exempelvis så att både fornlämnings-, byggnadsvårds- och landskapsperspektiv beaktas.

Ett prioriterat mål för verksamheten under året har varit att nå uppsatta handläggningstider och att ge utrymme för andra arbetsuppgifter utöver handläggning.

Länsstyrelsen har slutfört arbetet med digitalisering av äldre rapporter från arkeologiska utredningar, för- och slutundersökningar och kopplat dessa till en geografisk databas (GIS). Via GIS-skiktet når handläggaren direkt den skannande rapporten, med en mer tidseffektiv handläggning som följd.

Antalet inkomna ansökningar om skogsbruksåtgärder som berör fornlämningar under 2023 är drygt 250, vilket är i linje med tidigare år. De problem som uppkommit i och med den processförändring gällande skogsbruksårenden som genomfördes 2019, som en följd av Skogsstyrelsens förändrade hantering av avverkningsanmälningar, har rapporterats i tidigare årsredovisningar. Dessa problem kvarstår, vilket bland annat påverkar rättssäkerheten och medför merarbete för handläggare.

Byggnadsminnen och byggda kulturmiljöer

Under det gångna året har länsstyrelsen fortsatt sitt arbete med att utreda väckta frågor om byggnadsminnesförklaringar. Detta har resulterat i att Kartans möbelsnickeri i Heby kommun, som länge har varit aktuell för en byggnadsminnesutredning, fått skydd som byggnadsminne. Vidare har arbetet med byggnadsminnesförklaring av Drömparken i Enköpings kommun genomförts, ett arbete som är färdigt för skyddsmärkning inom kort. Drömparken utgör en relativt

sentida kulturmiljö och en byggnadsminnesförklaring av denna miljö skulle innebära ett komplement till länets byggnadsminnen som huvudsakligen utgörs av äldre kulturmiljöer.

Genom en effektiv tillståndsprövning har länsstyrelsen sett till att länets byggnadsminnen bevaras, används och utvecklas. Flera av de beviljade tillstånden under året har handlat om underhållsåtgärder som resulterar i ett fortsatt bevarande av miljöerna. Länsstyrelsen har också beviljat tillstånd till verksamhetsanpassningar för att uppnå ökad tillgänglighet eller av andra särskilda skäl och med hänsyn till miljöernas kulturhistoriska värden. Under året har länsstyrelsen bland annat prövat flera ärenden inom byggnadsminnet Österbybruk. Några av dessa har koppling till utvecklingen av området som besöksmål. Ett av de mer komplexa ärendena avser ändringar och tillägg i Ånghammaren för att möjliggöra byggnadens användning som eventlokal.

Kyrkliga kulturminnen

Genom handläggning och tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen har länsstyrelsen under året verkat för att kyrkornas kulturhistoriska värden bevaras, används och utvecklas. Ett stort antal ärenden avser vård och underhåll kopplade till ansökningar om kyrkoantikvarisk ersättning. Andra typer av ärenden berör förändringar och tillägg kopplade till såväl en förnyad syn på liturgi såväl som nya krav på tillgänglighet, arbetsmiljö och brandskydd. Många ärenden handlar också om förnyade begravningsstraditioner. Länsstyrelsen har till exempel hanterat ärenden avseende askgravplatser.

Under året har många ärenden inkommit som har bäring på uppvärmning. De ökade elkostnaderna har bidragit till att många församlingar börjat undersöka möjligheterna till alternativa energilösningar som till exempel bergvärme, luftvärme och solceller.

Under flera år har många församlingar av samma skäl valt att sänka inomhus-temperaturerna i många av sina kyrkor. Detta är sannolikt ett av flera skäl till det ökade antalet ansökningar avseende klimatrelaterade åtgärder, som till exempel mögelsanering, som inkommit till länsstyrelsen under året.

Fornlämningar och arkeologi

Uppsala län är expansivt, vilket innebär att påverkan på kulturmiljö, fornlämningar och riksintressen för kulturmiljövård är återkommande. Genom samråd och tillståndsprövning i fornlämningsärenden har länsstyrelsen under året medverkat till att fornlämningar och fornlämningsmiljöer kunnat bevaras i samband med olika typer av exploateringar och markingrepp. Där konflikter mellan fornlämningsmiljöer och andra samhällsintressen inte kunnat undvikas har länsstyrelsen under året beslutat om arkeologiska insatser.

Länsstyrelsen har genom sitt arbete med beställning och tillsyn av arkeologiska undersökningar tillgodosett att dessa håller hög kvalitet, att de resulterar i ny kunskap om länets förhistoria och tidiga historia samt att resultaten presenteras för en bred allmänhet.

Ett flertal av de arkeologiska insatserna är som vanligt kopplade till bostadsbyggande och infrastruktursatsningar. Till exempel har länsstyrelsen beslutat om arkeologiska utredningar med anledning av delvis ny sträckning av väg 288, den

sista planerade ombyggnaden av vägsträckan mellan Gimo och Börstil. Arkeologiska utredningar har vidare genomförts inför ny överföringsledning i Knivsta.

Förvaltning och vård av värdefulla kulturmiljöer

Länsstyrelsen har under året arbetat med förvaltning och vård av flera värdefulla kulturmiljöer i länet. Under 2023 har fornvårdsinsatser genomförts på ett 40-tal platser. Detta har gjorts delvis genom eget arbete men framför allt genom utbetalning av bidrag. Bidrag har lämnats till Enköpings kommun för vården av 19 platser och till Knivsta kommun för fem platser samt Håbo kommun en plats. Tioalet platser har vårdats i Uppsala kommun genom länsstyrelsens försorg. Bidrag har också lämnats till enskilda. Vidare har några kulturmiljöer vårdats i samarbete med Upplandsstiftelsen.

Vård och förvaltning av kulturmiljöer ingår som ett led i länsstyrelsens långsiktiga arbete att erbjuda ett brett och tillgängligt spektrum av intressant kulturarv, och bygger därmed kontinuerligt en stark förankring till samhällets långa historia.

Kulturresevat

Under året har länsstyrelsen förvaltat och med bidragsmedel bekostat skötseln av länets två kulturresevat: Linnés Hammarby i Uppsala kommun och Lingnåre i Tierps kommun. Skötseln av kulturresevatet har fortlöpt bra. Kulturresevatet Linnés Hammarby har haft omkring 6 000–7 000 besökare under 2023. Också Lingnåre är ett mycket uppskattat besöksmål.

Byggnadsvård

Under 2023 har länsstyrelsen lämnat bidrag till vård av såväl byggnadsminnen och andra miljöer inom riksintresse för kulturmiljövård som andra värdefulla kulturmiljöer. Länsstyrelsen har tillsammans med Tierps kommun lämnat bidrag till omfattande insatser på skorstenen vid Tobo bruk, som därigenom kan bevaras och fortsatt utgöra ett viktigt landmärke, både lokalt och regionalt. Vårdinsatser har utförts på många olika typer av kulturmiljöer, till exempel byggnadsminnena Griggebo såg och Gryta majorsboställe.

The Rise of Systematic Biology

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet för att nominera Linnéminnen i Uppsala och Kronobergs län som en del i ett större internationellt världsarv, The Rise of Systematic Biology. Länsstyrelsen väntar svar från världsarvskommitténs kulturarvsexperter ICOMOS om deras möjligheter att göra en tematisk studie av hur arvet efter vetenskapshistoria passar in på världsarvslistan.

Utmärkning samt undanförel av särskilt värdefull kulturegendom

Utifrån den lista på särskilt värdefull kulturegendom som länsstyrelsen tog fram år 2022, har under året en beställning gjorts av de blåvita skyltar som ska placeras på objekten under 2024.

Länsstyrelsen i Uppsala län har under året deltagit i länsstyrelsegemensamma konferenser som behandlat hur planeringen för undanförel av kulturegendom ska genomföras. Det länsstyrelsegemensamma arbetet på området fortsätter, där goda exempel på genomförandestrategier kontinuerligt delas.

Kunskapsfrämjande arbete

Länsstyrelsen har under året delfinansierat framtagande respektive tryckning av kulturmiljöprogram i Knivsta respektive Heby kommuner samt en klassificering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i Östhammar och Öregrund. Dessa kunskapsunderlag förväntas öka förutsättningarna för att kulturarvet kan bevaras, användas och utvecklas.

Länsstyrelsen har också, tillsammans med fyra andra kustlänsstyrelser, upphandlat fördjupat underlag av kulturmiljövärden i kustzonen, som ett led i rapporteringen av regleringsbrevsuppdraget från 2021 om att ta fram ett samlat planeringsunderlag för kulturmiljöer som ett underlag i den nationella havsplaneringen.

Tvärsektoriell samverkan

Genom regional samverkan, tidiga samråd och snabb och rättssäker handläggning har länsstyrelsen bidragit till processen rörande infrastruktursatsningar i länet. Länsstyrelsen har verkat för att samordna kulturmiljöintressen genom sektorsövergripande arbete, samt interna och externa samråd. De interna samråden har under året huvudsakligen berört kommunernas översiktsplaner och detaljplaner, samt vägplaner och prövningar enligt miljöbalken. Flera samråd har också berört länets elförsörjning, till exempel anläggande av vindkraftsparker till havs och solcellsparker.

Länsstyrelsen samverkar med Region Uppsala och Upplandsmuseet om framtagandet av en ny regional kulturmiljöstrategi. Under året genomfördes en första bredare workshop i syfte att stärka samverkan för Uppsala läns kulturarv.

Nationellt höstsamråd för Svenska kyrkan genomfördes i Uppsala, där länsstyrelsen medverkade i planeringen. Frågor som diskuterades var kontrollstation för kyrkoantikvarisk ersättning samt frågor kopplade till civilt försvar, med särskilt fokus på länsstyrelsens uppdrag att planera för undanförelse av kulturegendom. Konferensen var ett viktigt steg för ökad samverkan i viktiga gemensamma frågor.

Länsstyrelsen har deltagit i workshop med Trafikverket, som ett led i att utveckla samverkan om kulturmiljöstärkande åtgärder i väg- och järnvägsplaner. Samverkan kommer att fortsätta under 2024 för att finna gemensamma arbetssätt kring kulturmiljöstärkande åtgärder som går utöver lagstadgade krav.

Länsstyrelsen har medverkat i interna arbetsgrupper för att uppnå effektivare samverkan med andra sakområden. Länsstyrelsen har tillgodosett att kulturmiljöaspekter lyfts inom arbetet med *Färdplan för ett hållbart län* och inom länsstyrelsens interna vattengrupp. Vattengruppens arbete berör bland annat det förslag till nationell plan för omprövning av vattenkraft som tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten.

Länsövergripande samverkan i Kulturmiljöforum

Under året har länsstyrelsen bidragit till det gemensamma nationella arbetet genom att länsantikvarien i Uppsala är vice ordförande i nätverket för länsstyrelsernas kulturmiljöforum. Arbetet inom nationell samverkan redovisas i huvudsak i årsredovisningen från Länsstyrelsen i Kronobergs län. Länsstyrelsen i Uppsala läns fortsatta kommunikationsinsatser både internt och externt, exempelvis i form av nyhetsbrev och tryckta skrifter, medför ett vidmakthållande av viktig samordning av länsens kulturmiljöarbete och att detta arbete får exponering i samhället.

Resultatbedömning

Gott: Länsstyrelsens samlade bedömning är att myndighetens arbete inom kultur- och miljö har haft ett gott resultat. Genom verksamheten har länsstyrelsen under året aktivt verkat för måluppfyllelsen av de nationella kulturmiljömålen och de prioriterade miljö kvalitetsmålen. Samtidigt finns fortsatta utmaningar och utvecklingsbehov.

Genom tillståndsprövning, samverkan, fördelning av bidrag och vårdande insatser har länsstyrelsen bidragit till ett hållbart samhälle där en mångfald av kulturmiljöer bevaras, men samtidigt tillgodosett att dessa kan användas och utvecklas i dagens samhälle. Länsstyrelsen har verkat för tillgängliggörande av kulturmiljöer, samt spridning av information och kunskap, vilket skapat bättre förutsättningar för ett inkluderande samhälle där människor känner delaktighet och ansvar gentemot kulturmiljön.

Länsstyrelsens arbete under året med digitalisering av kunskapsunderlag och ärendeprocesser har bidragit till effektivisering av plan- och kulturmiljöprocesser, men det finns fortsatt behov av ytterligare insatser på detta område. Bland annat återstår fortfarande problem med funktionaliteten för den gemensamma digitala ärendeinlämningsfunktionen med Skogsstyrelsen.

Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7§ Geografiskt områdesansvar m.m.	Länsstyrelseinstruktion
7 a § Civilområdesansvar, utsedda länsstyrelser	Länsstyrelseinstruktion
7 b § Beredskapsmyndighet	Länsstyrelseinstruktion
Hur medel för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts (Fö2023/00751)	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar och totalförsvaret. Nedanstående punkter sammanfattar de viktigaste uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska genom sitt geografiska områdesansvar:

- Vara sammanhållande inom krisberedskapen före, under och efter en kris inom sitt geografiska ansvarsområde och verka för en gemensam inriktning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Vara länets högsta civila totalförsvarsmyndighet i händelse av höjd beredskap. Detta innefattar bland annat att samordna de civila försvarsåtgärderna och verka för att sådan verksamhet, hos civila myndigheter och andra civila organ som har betydelse för försvarsansträngningarna, bedrivs med enhetlig inriktning. Vidare ska länsstyrelserna i samråd med Försvarsmakten och med

den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att det civila och det militära försvaret samordnas.

- I samråd med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att länets tillgångar fördelas och utnyttjas så att försvarsansträngningarna främjas.
- Ansvara för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Ansvara för att ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation och vid behov en krigsorganisation.
- Ansvara för uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Ansvara för att bevaka riskhänsyn i samhällsplaneringen.
- Hantera uppdrag enligt Sevesolagen.

Målet för Seveso-tillsynen är att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt att säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt. Att säkerställa att den kommunala räddningstjänsten har kunskap, bemanning och beredskap för Seveso-olyckor är också en viktig målsättning.

Målet för skydd mot olyckor är att, med hänsyn till de lokala förhållandena, i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets krisberedskap är att:

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö när olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det civila försvaret är att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser med tillgängliga resurser.

Målet för samhällets totalförsvar är att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

Regionala prioriteringar och uppdrag

I Uppsala län finns väl upparbetade samverkansnätverk för beredskap. En god samverkan under normala förhållanden utgör också grunden för en effektiv samverkan vid samhällsstörningar. Detta har vi sett resultatet av under de kriser

som pågått i närtid. Krissamverkan i Uppsala län (C-sam) syftar till att öka länets samlade förmåga att hantera samhällsstörningar.

Samverkan utgår från nätverksgrupper och arbetsgrupper inom områdena beredskapsplanering, krigsorganisation, kriskommunikation, signalskydd, säkerhetsskydd, teknik och samband, kärnenergi-beredskap samt utbildning och övning. C-sam ledningsgrupp beslutar om verksamhetsplan och utformning av de underliggande nätverken och arbetsgrupperna.

Länet har också ett krissamverkansråd som består av de främsta företrädarna för berörda aktörer i länet. Rådets uppdrag är att genom informationsdelning, samråd och samverkan inom området samhällsskydd och beredskap skapa nödvändig samordning på högsta chefsnivå. Rådet träffas tre gånger per år och leds av landshövdingen. Under året har rådet behandlat och informerat om en stor mängd olika ämnen. Vid flera tillfällen har rådet exempelvis samverkat kring och informerat om den intensifierade våldsvåg som länet, främst Uppsala kommun, drabbats av.

I början av 2023 antog Krissamverkansrådet nya regionala riktlinjer för samverkan i länet. Riktlinjerna anger formerna för samverkan inom C-sam.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45-46)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	20,1	17,4	17,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	9,7	6,7	10,0
Antal årsarbetskrafter män	10,4	10,7	7,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	358	436	388
Antal beslutade ärenden	338	431	387
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	4	5	12
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	30 873	26 291	24 037
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	491	254	-

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Arbetet inom skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap har under 2023 intensifierats. De uppgifter som löses genom långsiktigt samt förordnings- och uppdragsstyrt arbete löses över tid och med återkommande intervaller. Det handlar om risk- och sårbarhetsanalyser, utbildning, övning och samverkan med länets aktörer på olika nivåer såväl som tillsynsuppdrag.

Under året har de nya strukturerna för krisberedskap och civilt försvar fortsatt utvecklats och arbetet med anpassning och implementering kräver fortlöpande många möten och omfattande planering inte minst på ledningsnivå.

Planeringsarbetet för civilt försvar och höjd beredskap är intensivt och innebär bland annat att aktualisera gamla operativa planer. Länsstyrelsen arbetar vidare för att få ned antalet äldre icke avslutade ärenden och fortsätter en positiv trend med att minska antal öppna ärenden.

Antalet årsarbetskrafter och tillhörande verksamhetskostnader har ökat jämfört med 2022 och är resultatet av en planerad ökad rekrytering för att möta uppdragets ökade förväntningar.

Lämnade bidrag har ökat jämfört med 2022 och ökningen kan hänföras till ett statligt bidrag som fördelats via länsstyrelserna för kommuners insatser för att stärka beredskapen för försörjning av nödvatten och dricksvatten under höjd beredskap. Ersättningen till fastighetsägare för ett nu fullt utbyggt utomhusvarningssystem samt fasta stationer för strålningsmätning är i huvudsak som föregående år.

Resultatredovisning

Länsstyrelsens sammanhållande roll

Samverkan inom beredskap

Samverkan inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i länet inom samverkansstrukturen C-sam, se avsnittet om regionala prioriteringar och uppdrag.

Förutom ordinarie möten som genomförts under året inom C-sam har också andra aktiviteter genomförts för att stärka länets förmåga inom samhällsskydd och beredskap. Dessa aktiviteter presenteras övergripande nedan. Aktiviteter kopplade specifikt till kärnenergiberedskapen redovisas under avsnittet Kärnenergi-beredskap.

Beredskapstorsdagar

Som en del i arbetet med att ge stöd till länets aktörer införde länsstyrelsen under 2022 begreppet beredskapstorsdagar. Under 2023 har länsstyrelsen fortsatt att arrangera beredskapstorsdagar. Syftet är att underlätta aktörers planering, genom att en stor del av ordinarie möten inom C-sam genomförs på torsdagar och att ha ett forum för att fånga upp och hantera behov av gemensamma aktiviteter som framkommer under året.

Länsstyrelsen bedömer att beredskapstorsdagarna har bidragit till ökad samverkan och höjd förmåga i länet.

C-sam stormöte 2023

Inom ramen för C-sam genomförs årligen ett stormöte. Vid detta möte erbjuds alla aktörer inom C-sam ledningsgrupp, nätverk och arbetsgrupper två dagar av samverkan, inspiration och gemensam verksamhetsplanering. Under 2023 deltog cirka 80 personer från länets kommuner, räddningstjänster, Region Uppsala, Mellersta militärregionen, Polismyndigheten, Forsmarks kraftgrupp och frivilligorganisationer. Stormötet är en viktig träffpunkt för länets beredskapsaktörer och främjar aktörskänedom och god samverkan i länet samt bidrar till gemensamma inriktningar och mål för kommande års arbete.

Årlig krisberedskaps- och totalförsvarskonferens

Årets regionala konferens om krisberedskap och totalförsvaret berörde aktuella frågor såsom Rysslands invasion av Ukraina och betydelsen för totalförsvaret av ett medlemskap i Nato. Näringslivets roll i totalförsvaret i Uppsala län diskuterades också. Den pågående utredningen om kommuners och regioners ansvar och uppgifter inför och under fredstida kriser och höjd beredskap presenterades.

Länsstyrelsens förebyggande roll

Uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar

Kommunerna rapporterar årligen in svar på indikatorer ställda från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gällande arbetet med krisberedskap och civilt försvar till länsstyrelsen. Länsstyrelsen sammanställde kommunernas rapportering och skickade sammanställningen till MSB. Under 2023 rapporterade kommunerna också in sina risk- och sårbarhetsanalyser till länsstyrelsen. Indikatorerna och risk- och sårbarhetsanalyserna är en del av länsstyrelsens uppföljning av kommunernas arbete enligt lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) med tillhörande förordning och överenskommelser.

Länsstyrelsen bör enligt MSB genomföra uppföljningsbesök i respektive kommun minst en gång, men gärna två gånger, per mandatperiod. Länsstyrelsen har genomfört formella uppföljningsbesök i fem av länets åtta kommuner under året. För tre av dessa kommuner lämnade länsstyrelsen formella yttranden angående kommunernas arbete enligt LEH. Två av kommunerna besöktes under senhösten och därför kommer länsstyrelsens yttranden att lämnas till kommunerna under våren 2024.

Länsstyrelsen har också lämnat stöd och genomfört avstämningar med kommunerna angående arbetet enligt LEH via telefon och e-post och inom nätverket C-sam beredskapsplanering.

Länsstyrelsen bedömer att effekten av arbetet med uppföljningen av kommunernas arbete enligt LEH har bidragit till att stimulera kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar och att överenskommelserna mellan SKR och MSB följs.

Styrel

Länsstyrelsen har ett samordnande ansvar för styrelsprocessen inom länet. Under året har planeringsomgång 3 slutförts och planeringsomgång 4 påbörjats. Omgång 3 innebär att länsstyrelsen, med kommunernas underlag, sammanställt en slutgiltig rangordning av elberoende samhällsviktig verksamhet för länet.

Inom planeringsomgång 4 har länsstyrelsen rapporterat underlag för statliga myndigheter och Region Uppsala till kommunerna.

Länsstyrelsen har också hållit i samverkansmöten med länets kommuner för att skapa goda förutsättningar för att dela erfarenheter och hålla ihop arbetet med styrel i Uppsala län.

Utbildning och övning

Under året har länsstyrelsen genomfört regelbundna träffar med länets utbildnings- och övningsnätverk, som utgör en del av länets krissamverkansstruktur, C-sam. Syftet med nätverket är att bedriva samverkan kring utbildnings- och övningsfrågor och att stötta aktörerna i länet med utbildnings- och övningsplanering.

De utbildningar som länsstyrelsen arrangerat för sin egen personal och regionala aktörer har bland annat varit fördjupning i stabs- och ledningsmetodik, totalförsvars- och kontinuitetsutbildning, utbildning i MSB:s webbaserade informationssystem WIS samt säkerhetsskydd och signalskydd. Under året har

övningar hållits för länets aktörer, alla med syfte att stärka förmågan att hantera samhällsstörningar.

I övningen Elof synliggjordes vad ett stort elavbrott kräver av kommunerna och Region Uppsala. Perspektiv som belystes var bland annat vilka människor och grupper, exempelvis utifrån kön och ålder, som drabbas hårdast och hur kommunikation kan anpassas till olika målgrupper vid en samhällsstörning. Under deltagandet i MSB:s övning *Rapportering under höjd beredskap* testades rapporteringsvägar inom och utanför länet. Övning har erbjudits olika målgrupper under året. Deltagare i krissamverkansrådet övade samverkan och hantering av en extraordinär händelse i syfte att tydliggöra beroenden och ge kunskap om varandras organisationer under övningen Bergius. Fyra av länets krisledningsnämnder utbildades och övades under året i syfte att skapa en ökad förståelse för uppdraget.

Länsstyrelsens bedömning är att de syften och mål som myndigheten tillsammans med aktörer inom länet satte upp för årets utbildnings- och övningsverksamhet till stor del har uppfyllts samt att verksamheten sammantaget har höjt länets samlade förmåga att hantera en samhällsstörning.

Seveso-tillsyn

För Sevesotillsynen finns en tillsynsplan och ett tillsynsprogram. Samverkan sker med räddningstjänst och kommunernas miljöförvaltningar genom årlig systematisk genomgång av länets tillsynsobjekt. Tillsynsmyndigheten och räddningstjänsten inbjuds alltid att delta vid inspektioner och bereds möjlighet att lämna synpunkter vid inspektionerna. De myndigheter som deltar i inspektionen får också kopior av de beslut och protokoll som skickas till verksamhetsutövaren. Räddningstjänsten och kommunernas miljöförvaltningar får också del av inkommande handlingar, exempelvis säkerhetsrapporter, interna planer för räddningsinsatser, handlingsprogram och anmälningar. Under 2023 har tillsyn enligt plan genomförts inom Sevesoområdet. Under 2023 har också två nya tillsynsobjekt tillkommit i länet.

Länsstyrelsen har under 2023 samverkat med arbetsmiljöverket enligt 20 § Sevesoförordningen.

Länsstyrelsens roll vid hantering av samhällsstörningar

Tjänsteman i beredskap

Länsstyrelsen har en tjänsteman i beredskap med uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid allvarliga kriser som berör länet. Genom denna funktion kan länsstyrelsen i ett tidigt skede upprätta samverkan med aktörer som berörs av en samhällsstörning för att få en första regional samlad lägesbild och samordna eventuella kommunikationsbehov.

En återkommande uppgift för tjänsteman i beredskap är att varje vecka genomföra en samverkanskonferens med aktörer i länet. Länsstyrelsen bedömer att detta bidrar till att upprätthålla en god förmåga till samverkan i länet och främjar löpande utbyte av information angående läget mellan berörda aktörer. Denna regelbundna samverkanskonferens bygger i sin tur upp en förmåga att genomföra operativa samverkanskonferenser vid snabbt uppkommande behov. Ett sådant tillfälle där länsstyrelsen med gott resultat anordnade flera samverkanskonferenser för att stödja länets aktörer i hanteringen av en händelse var vid översvämningarna som drabbade främst Heby kommun men också Enköpings kommun i september 2023.

Arbete inför och under skogsbrandssäsongen

Inför säsongen 2023 tecknade länsstyrelsen ett avtal med Frivilliga flygkåren för uppdraget att genomföra skogsbrandsbevakning med flyg. Rätten att besluta när bevakning ska genomföras har länsstyrelsen delegerat till brandchefen vid Uppsala brandförsvaret. Som stöd för verksamheten finns länsstyrelsens plan för skogsbrandsbevakning med flyg, som beskriver uppdragets genomförande.

Under året genomfördes totalt 87 flyguppdrag, varav två för utbildningsflyg. Den första flygningen genomfördes den 10 maj och den sista 15 juli, under slutet av maj månad och stora delar av juni genomfördes två flygningar per dag, ingen dag genomfördes mer än två flygningar.

Under årets bevakningsrundor upptäcktes sju bränder. Vid två tillfällen bistod flyget räddningstjänsten med vägledning till brandplats.

Länsstyrelsens uppfattning, efter kontakt med inblandade aktörer, är att skogsbrandflyget fungerat väl under året. SOS Alarm har dock rapporterat problem med hörbarhet vid Rakel några tillfällen.

Länsstyrelsegemensamt sommarkansli

Under sommaren 2023 fanns ett länsstyrelsegemensamt sommarkansli med fokus på väderrelaterade risker såsom brandrisk och risk för vattenbrist. Syftet var att utgöra en kontaktpunkt för MSB, vara en första kontakt vid behov av stöd mellan länsstyrelser och hålla en uppdaterad nationell lägesbild angående väderrelaterade risker. Länsstyrelsen i Uppsala län ansvarade för sommarkansliet under vecka 27–28. Det innebar också att ta fram lägesbilder och att delta på möten med MSB angående skogsbrandsberedskap.

Länsstyrelsen bedömer att arbetet i sommarkansliet bidrog till att upprätthålla länsstyrelsernas beredskap för väderrelaterade händelser under sommaren.

Arbete till följd av kriget i Ukraina

Länsstyrelsens arbete med att samverka med och samordna länets aktörer kring följderna av kriget i Ukraina avslutades i början av mars månad. I slutet av februari genomfördes den sista lägesbildsrapporteringen till länsstyrelsernas samordningskansli.

Länsstyrelsens roll som högsta civila totalförsvarsmyndighet

Länsstyrelsen har deltagit i aktiviteter som arrangerats av mellersta civilområdet i syfte att höja totalförsvarsförmågan inom civilområdet. Tillsammans med länets aktörer har ett arbete gjorts gällande samhällsviktig verksamhet där områdena energi, livsmedel och dricksvattenförsörjning prioriterades. Under året har länsstyrelsens interna totalförsvarsarbete varit fokuserat på krigsorganisation och de tillkommande uppgifter som aktiveras vid höjd beredskap. Länsstyrelsen har vid några tillfällen deltagit vid möten med allmänheten för att informera om arbete med civilt försvar.

Säkerhetsskyddsarbete

Under året 2023 har C-sam säkerhetsskyddsnätverk genomfört fyra nätverksträffar med aktörer inom Uppsala län. Vid dessa träffar har det också utbildats inom

områdena säkerhetsskyddsanalys, fysisk säkerhet, personal- och informations-säkerhet samt säkerhetsskyddad upphandling (SUA). Aktörerna inom nätverket har erbjudits att bjuda in medarbetare med dessa arbetsuppgifter till utbildningarna. Omvärldsbevakning delges inom nätverket. Det är cirka 25–30 personer per träff. Genom dessa utbildningstillfällen och nätverksträffar har deltagarnas kunskap och förmåga inom säkerhetsskydd ökat. Nätverket bidrar också till att aktörerna lär känna varandra och enklare kan ta kontakt med varandra vid behov.

Signalskydd och säkra kommunikationer

Länsstyrelsens signalskyddsarbete har under året upprätthållit myndighetens förmåga att sända och ta emot information via kryptografiska funktioner. Organisatoriska anpassningar är genomförda som främjar ett effektivt arbetssätt för förvaltning av signalskyddet. Kontroller och uppföljningar av myndighetens signalskydd är genomförda enligt kontrollplan. Signalskyddsinstruktioner och rutiner är uppdaterade. Länsstyrelsen har upprättat en expedition för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar (H-expedition).

Införandet av Signe kryptodator i länen medför att länsstyrelserna får ett ökat regionalt åtagande inom signal- och säkerhetsskydd. Detta gäller särskilt i de fall användande aktörer saknar egen signalskyddschef. Denna aktörsgrupp blir då en del av respektive länsstyrelses signalskyddsorganisation. Utbildningar för Signe kryptodator har genomförts och kryptodatorn har implementerats i alla kommuner i länet och Region Uppsala. Det har under året också genomförts fortlöpande utbildning för nya användare av Signe för både kommuner och regionen.

I nätverket för signalskydd inom C-sam ingår alla kommuner i länet och Region Uppsala. Nätverket har haft två nätverksträffar under 2023 och det har också genomförts sex sambandsprov på Signe under året.

Kärnenergiberedskap

Arbete med implementering av förändrade beredskapszoner

Under första kvartalet 2023 installerades de sista utomhusvarningstyfonerna i beredskapszonen kring Forsmarks kärnkraftverk. Det avslutar de delar av implementeringen av de nya beredskapszonerna som länsstyrelsen har haft rådighet över och arbetet har övergått till en förvaltningsfas.

Under främst hösten har länsstyrelsen stöttat Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i arbetet med att kommunicera kring den pågående utdelningen av inomhusvarningsmottagare. Detta har varit mer resurskrävande än förväntat.

Presumtiva räddningsledare

Länsstyrelsen har under året värvat nya presumtiva räddningsledare vid en kärnteknisk olycka och skrivit avtal med deras ordinarie arbetsgivare. De nya individerna genomgår grundläggande utbildning inom kärnenergiberedskap enligt länsstyrelsens utbildningsplan och fasas in i länsstyrelsens organisation för statlig räddningstjänst genom deltagande i övningar.

Samverkan

Länsstyrelsen deltar i flera samverkansfora kopplade till kärnenergiberedskapen, både inom beredskapssektorn räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen, mellan kärnkraftslänen, mellan länen i planeringszonen kring Forsmarks kärnkraftverk och med aktörer i Uppsala län inom ramen för nätverket C-sam kärnkraft.

Länsstyrelsen bedömer att samverkan fungerar väl och bidrar till en förbättrad förmåga till operativ samverkan vid en kärnteknisk olycka. Länsstyrelsen medverkar också vid den lokala säkerhetsnämnden kring Forsmarks kärnkraftverks sammanträden och redovisar pågående och genomförd verksamhet.

Övning och utbildning

Under året har länsstyrelsen genomfört två övningar inom ramen för kärnenergi-beredskapen. Den första var en strålningsmättningsövning, Grepen, som fokuserade på strålningsmätning efter ett utsläpp från Forsmarks kärnkraftverk. Den andra genomfördes som en larm- och samverkansövning i samband med Forsmarks kärnkraftverks årliga blockövning och fokuserade på räddningsledning och samverkan vid ett haveriscenario på kärnkraftverket.

Länsstyrelsen bedömer att länets förmåga att hantera en kärnteknisk olycka har stärkts i och med genomförandet av övningarna.

Planeringen för 2025 års kärnkraftsövning Havsörn 2025 är påbörjad.

Övrigt

Länsstyrelsen har förvaltat de fasta mätstationerna runt Forsmarks kärnkraftverk för att säkerställa deras funktion.

Under året har länsstyrelsens personal varit på resor till Japan med olika tema. Deltagandet har höjt länsstyrelsens kunskap kring konsekvenserna av en kärnkraftsolycka och den internationella kontext som en kärnkraftsolycka får.

Resultatbedömning

Gott: Omvärldsutvecklingen inom området samhällsskydd och beredskap har de två senaste åren varit stadd i snabb och genomgripande förändring.

Det ryska angreppskriget mot Ukraina och dess följder har påverkat arbetsuppgifterna för i stort sett alla myndigheter i Sverige, inte minst de 60 beredskapsmyndigheterna som också nu ingår i beredskapssektorer och i länsstyrelsernas fall även nybildade civilområden. Behovet av en forcerad uppbyggnad av det svenska totalförsvaret är stort och ställer höga krav på nya arbetssätt och ett omhändertagande av uppgifter som redan funnits sedan många år men som under ett tidigare mer stabilt omvärldsläge har kunnat ges lägre prioritet.

Den process som nu pågår i många myndigheter och inom vår länsstyrelse med att skruva om prioriteringar att i högre grad svara mot beredskapsuppgifter och krav på god kontinuitetsplanering och en fungerande krigsorganisation är krävande. Det är inte bara nya strukturer som ska komma på plats, det handlar också om att hitta nya arbetssätt, att minska ambitionsnivåer för tidigare prioriterade uppgifter och faktiskt utveckla nya tankemönster.

Genom en god bemanning, en aktiv ledning och medarbetarnas ansträngningar kan resultatet för samhällsskydd och beredskap under året ändå sägas ha varit gott.

Naturvård och miljöskydd

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14§ Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
15§ Vattendelegation	Länsstyrelseinstruktion
19§ Fjälldelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning m.m.	Regleringsbrev
1A6 PFAS - övervakning, inventering och kartläggning m.m.	Regleringsbrev
1A7 Förorenade områden	Regleringsbrev
1A8 Ingen övergödning - miljö kvalitetsmålet	Regleringsbrev
1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv	Regleringsbrev
1A11 Nationella och regionala skogsprogram	Regleringsbrev
1B1 Naturvård - regional samordning och ledning	Regleringsbrev
1B2 Restaurering ängs- och betesmarker - nationellt program	Regleringsbrev
1D3 Berörda län, en hållbar rennäring och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. De ska också utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljöövervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom bland annat beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Bevara och förvalta naturvärden i skyddade områden.
- Besluta om tillstånd och dispenser för naturskydd, skydd för djur och växtarter, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.
- Ansvara för prövning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattning.
- Samordna vattenförvaltningsarbetet genom de fem vattenmyndigheterna.
- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd för mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.
- Planera och genomföra tillsyn och ansvara för regional samordning och tillsynsvägledning samt vidareförmedling av statliga bidrag.

- Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Kartlägga, undersöka, utreda och riskklassa förorenade områden.
- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.

Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och beskriver att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver miljömålen och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas miljöarbete:

- Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt miljöskyddslagen ska vara omprövade enligt miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden över lag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljötillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras under 2022–2042.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	66,4	68,3	63,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	42,4	40,6	35,3
Antal årsarbetskrafter män	24,1	27,8	28,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 120	2 103	2 033
Antal beslutade ärenden	2 082	1 931	1 855
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	120	132	124
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	94 949	100 693	85 427
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	29 064	28 398	24 678

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från miljöskyddslagen	Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt miljöskyddslagen ska vara omprövade enligt miljöbalken	Miljöprövning	NikITA ¹⁾	0	29	29	29
Areal strikt skyddad natur (nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotopskyddsområden (BSO)) (ha)	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	³⁾	106 145	104 886	103 629

¹⁾ Ärendesystem, Länsstyrelsen

²⁾ Utdrag från Naturvårdsverkets system

³⁾ Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Processen att ompröva miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt miljöskyddslagen är tidskrävande och komplicerad samt beroende av de verksamheter som innehar tillstånden. Länsstyrelsen bedömer att det kommer att ta ytterligare flera år innan målet att alla verksamheter ska ha nya tillstånd är uppfyllt.

Resultatredovisning

3 § p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

Miljö- och hälsoskydd

Prövningsärenden aktuella för prövning i mark- och miljödomstolen (A-verksamheter) handläggs enligt fastställd arbetsordning där länsstyrelsens sakområden bevakas genom interna remisser och möten mellan handläggare.

Länsstyrelsen har lämnat yttranden samt, i vissa fall, deltagit i domstolsförhandlingar i tolv prövningsärenden. Länsstyrelsen har hanterat 17 samråd gällande miljöfarlig verksamhet (A- och B-verksamheter), vilket är något fler än föregående år.

Arbetet med tillsyn enligt miljöbalken har genomförts enligt beslutad tillsynsplan. Planeringen av den egeninitierade tillsynen utgår från miljö kvalitetsmålen och tidigare erfarenhet av verksamheternas egenkontroll kopplat till risk för påverkan på människors hälsa och miljön.

Länsstyrelsens arbete med miljö tillsyn och tillsyn inom förorenade områden redovisas till Naturvårdsverket enligt uppdrag i regleringsbrevet.

Tillsynsvägledning inom miljöbalken

Arbetet med tillsynsvägledning enligt miljöbalken har genomförts enligt beslutad tillsynsvägledningsplan. Länsstyrelsens arbete med tillsynsvägledning redovisas också till Naturvårdsverket enligt uppdrag i regleringsbrevet.

Länsstyrelsen planerar tillsynsvägledningen utifrån identifierade behov av vägledning, aktuell lagstiftning, kommunernas önskemål och tillgängliga resurser. Aktiviteterna bidrar till att stärka kommunernas kompetens inom sakområdena och ökar samsynen och samverkan mellan kommunernas handläggare.

Länsstyrelsen samverkar med angränsade län både inom samarbetsprojektet Mälsam (förorenade områden) och inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Under året har länsstyrelsen slutfört revision av Enköpings, Östhammars och Heby kommuns arbete med miljöbalkstillsyn. Revision av Tierps kommun är påbörjad. Arbetet sker enligt framtagna cykler. Revisionerna är en del av länsstyrelsens arbete med tillsynsvägledning och ska leda till en mer likriktad och effektiv tillsyn i landet.

Länsstyrelsen och länets kommuner ingår sedan 2018 i en regional samverkan, *Mitt Miljösamverkan*, tillsammans med länsstyrelserna i Dalarnas och Västmanlands län. Samverkan sker också med Arbets- och miljömedicin Uppsala. Samverkan leder till ökad kompetens och nätverk leder till att likrikta och effektivisera tillsynen.

Naturvård – prövning

Länsstyrelsen har beslutat i 277 prövningsärenden gällande naturvård (verksamhetsområdena 521, 522 och 523). Det är 17 procent fler beslut än år 2022. Antalet inkomna ärenden av den typen var 14 procentenheter fler än 2022. Måluppfyllelsen (det vill säga procentandelen som klarar den uppsatta måltiden) avseende dessa ärenden var 73 procent vilket är fyra procentenheter lägre än föregående år.

Naturvård – tillsyn

Länsstyrelsen har beslutat i 403 tillsynsärenden gällande naturvård under året (verksamhetsområdena 515, 525, 526, 527 och 528) samtidigt som 424 nya ärenden kommit in eller initierats. Den största delen av dessa ärenden (375 respektive 397) är anmälningar om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Antalet nya tillsynsärenden var 12 procent fler jämfört med år 2022 samtidigt som antalet beslut i tillsynsärenden var 13 procent fler.

Vattenverksamhet – tillsyn

Länsstyrelsen har beslutat i 114 tillsynsärenden gällande vattenverksamhet under året och 110 nya ärenden har initierats. Måluppfyllelsen var 100 procent.

Översvämningsdirektivet och skyfallskarteringen

Arbetet enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker leds på nationell nivå av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Länsstyrelsen har publicerat dokumentet *Riskhanteringsplan för Uppsala 2022–2027*, med utpekade åtgärder.

En länstäckande skyfallskartering har tagits fram för att stötta kommunerna att bättre kunna planera för och hantera översvämningsrisker. Karteringen kommer bidra till en mer klimatanpassad planering i länet vid både översiktsplanering och detaljplanering.

6 § Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling

Länsstyrelsen sammanställer årligen en regional uppföljning av statusen för de 15 nationella miljökvalitetsmål som berör länet och gör en regional bedömning av måluppfyllelsen för tolv av målen. 2023 års regionala årliga uppföljning av miljömålen visar att enbart miljökvalitetsmålet *Bara naturlig försurning* bedöms vara möjligt att nå och att *Frisk luft* är nära att nås till 2030. Utvecklingstrenden bedöms vara negativ för miljökvalitetsmålen *Ingen övergödning*, *Hav i balans samt levande kust och skärgård* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Trenden för målet *Frisk luft* bedöms vara positiv medan den för *Giftfri miljö* är oklar, då tillräckliga underlag för utvecklingen i miljön saknas. Ingen utvecklingsriktning är heller möjlig att ange. För övriga sju miljökvalitetsmål är utvecklingstrenden neutral.

Länsstyrelserna har ansvar för att utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet för att öka takten i genomförandet av åtgärder som bidrar till att länets miljötillstånd förbättras och miljömålen nås. I Uppsala län driver länsstyrelsen detta arbete inom ramen för *Färdplan för ett hållbart län*, med fyra åtgärdsprogram inom områdena *Minskad klimatpåverkan*, *Ekosystem och biologisk mångfald*, *Vatten* samt *Samhällsutveckling*. Under 2023 har länsstyrelsen fastställt åtgärdsprogram för samhällsutveckling, samt aktualiserat åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan. Ett trettiotal aktörer i länet antog hållbarhetslöften inom dessa två program i november 2023. Ett hållbarhetslöfte beskriver de åtgärder en aktör åtar sig att genomföra ur befintliga regionala åtgärdsprogram. Genomförandet av hållbarhetslöften bidrar till att öka takten med åtgärder i länet och följs upp årligen.

Färdplan för ett hållbart län är förankrat inom Uppsala läns miljö- och klimatråd, ett forum för ledande beslutsfattare hos nyckelaktörer i länet varav merparten har tecknat hållbarhetslöften. Rådet träffas två gånger årligen för informations-spridning och diskussion om aktuella frågor kopplat till miljö, klimat och hållbarhet. Arbetet med detta forum är ett led i att verka för att generationsmålet och miljökvalitetsmålen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen och i det regionala tillväxtarbetet. I slutet av 2023 påbörjades också ett initiativ mellan länsstyrelsen och Region Uppsala för att starkare koppla samman den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och *Färdplan för ett hållbart län* för att uppnå bättre synergieffekter och genomslag för båda.

14 § Miljöprövningsdelegation

Det nationella samverkansarbetet inom nätverket för miljöprövningsdelegationer har fortsatt under 2023. Fokus har, som tidigare år, legat på kompetensutveckling och diskussioner har förts om arbetssätt och sakfrågor i syfte att få en likartad hantering och underlag för bedömning över landet.

Samverkan har också bedrivits i organisationens samverkansgrupp som består av en företrädare för varje miljöprövningsdelegation. Samverkansgruppen har fortsatt arbetet med befintliga och nya beslutstöd. I övrigt har det förts diskussioner om samverkan och samsyn kring statistik, handläggningstider, branschspecifika frågor, ändringar i lagstiftning och praxis samt handläggningsformer.

Mallar och rutiner har reviderats under året och nya har tagits fram med syfte att höja kvaliteten på arbetet. Ett nytt arbetssätt med planeringsverktyg på handläggarnivå, innehållande olika hålltider för ingående moment, har börjat användas och utvärderats. Syftet är att lättare få översikt, planera arbetstiden samt att underlätta arbetsfördelning och sammantaget minska handläggningstiderna. Under året har den enkät, som togs fram förra året, skickats ut till verksamhetsutövare som fått sin verksamhet prövad vid miljöprövningsdelegationen. Enkäten innehåller frågor om hur de upplevt prövningsprocessen och vårt bemötande. Syftet är att få underlag till eventuella förbättringar. Resultatet har utvärderats löpande under året. En slutlig sammanställning, utvärdering och eventuella förbättringar kommer att genomföras under 2024.

Under året kom det in 43 prövningsärenden till miljöprövningsdelegationen. Antalet beslutade ärenden var 47 jämfört med 59 året innan. Av ärenden som rörde helprövningar och ändringstillstånd, 24 ärenden, avgjordes 84 procent inom 180 dagar.

Överinstansen inom miljöfarlig verksamhet har under året ändrat miljöprövningsdelegationens beslut i 13 fall av 15. Det har inletts ett utvecklingsarbete för att ta reda på orsakerna till detta och hur länsstyrelsen kan förändra sina arbetssätt. Se också kommentarerna under tabell H.

1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden

Länsstyrelsen har fastställt nya bevarandeplaner för Natura 2000-områdena Bredfors och Båtfors. Förslagen har tagits fram i samverkan med länsstyrelserna i Gävleborgs och Dalarnas län, vilket lett till fördjupad kunskap och bättre dialog om naturvärdena i och kring Dalälven. Verksamhetsutövare har fått möjlighet att lämna synpunkter i ett tidigt skede som ett led i samverkansprocessen inför nationella planen för moderna miljövillkor (NAP).

1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning m.m.

Länsstyrelsen har prioriterat prövning av havsbaserad vindkraft högre än egeninitierad strandskyddstillsyn. Flera objekt i behov av tillsyn är identifierade men arbetet har inte inletts. Det har också genomförts utbildning om strandskyddstillsyn med länets kommuner och löpande getts rådgivning över telefon eller e-post. Länsstyrelsens arbete med överprövning av strandskyddsdispenser redovisas till Naturvårdsverket.

Regeringsuppdraget om en digital redovisning av strandskyddade områden innebär för Länsstyrelsen i Uppsala län främst en länsstyrelsegemensam samordning av uppdraget. Under året har en nationell specifikation varit under framtagande. Arbetet med att ta fram en IT-lösning som ska gälla nationellt har påbörjats och upprättandet av rutiner för ajourhållning och förvaltning av underlaget har påbörjats.

1A6 Högfluorerade ämnen (PFAS)

Arbetet med kartläggning av förorenade områden och pågående miljöfarliga verksamheter där det misstänks eller har konstaterats PFAS har bidragit till en tydligare bild över tänkbara utsläppskällor för PFAS där riskreducerande åtgärder bör sättas in. I strategin för urval av platser är fokus på förekomst av verksamhet

som kan ha gett upphov till PFAS samt om det har förekommit brand och släckinsatser med brandskum. Länsstyrelsen har beviljats statsbidrag för verifierande fältprovtagning vid misstänkt PFAS-förorenade områden i länet. Upphandling av provtagning har genomförts under 2023. Provtagningen kommer att genomföras under 2024. Parallellt har tillsynsvägledningsinsatser planerats där dialogmöten med länets kommuner angående PFAS kommer att genomföras under 2024.

Handläggning av två ärenden gällande rening av uppumpat PFAS-förorenat grundvatten har varit aktuella under året. Länsstyrelsen har också genomfört interna samverkansinsatser i syfte att effektivisera handläggningen av ärenden som berör PFAS, till exempel frågor om länsvatten och miljö kvalitetsnormer i ärenden om vattenverksamhet och efterbehandling av förorenade områden. Länsstyrelsen har under året deltagit i nationella nätverk där PFAS-vägledning kontinuerligt förmedlas vidare till länets kommuner.

1A7 Förorenade områden

Länsstyrelsen arbetar med bidragsobjekt i olika faser, allt från översiktliga undersökningar (MIFO fas 2) till åtgärder. Detta för att kontinuerligt få in fler objekt i undersöknings- och åtgärdsfas. Under året har bidrag beviljats för flera nya undersökningar. Ett etablerat arbetssätt för länsstyrelsen är att som projektledare driva miljötekniska undersökningar av flera objekt inom en bransch. På så sätt erhålls samordningsvinster och ett större underlag för prioriteringar i det fortsatta utrednings- och åtgärdsarbetet. Länsstyrelsen är också pådrivande för att kommunerna ska ta på sig en roll som huvudman och för att stötta kommunerna i det pågående arbetet. Länsstyrelsen har stöttat huvudmännen genom bland annat rådgivning och granskning av rapporter och upphandlingsdokument. Individuell vägledning med en nära dialog har prioriterats. Under 2023 har fler kommuner än tidigare arbetat som huvudmän för utredningsprojekt i Uppsala län. Länsstyrelsen i Uppsala län samverkar också med andra länsstyrelser genom att delta på fysiska och digitala handläggarräffar.

1A8 Ingen övergödning – miljö kvalitetsmålet

Länsstyrelsen delar årligen ut statligt bidrag för lokala vattenvårdsåtgärder, LOVA-bidrag, till projekt som syftar till att minska övergödning. Under året har 24 projekt beviljats bidrag och 16 projekt avslutats. Ytterligare 32 projekt pågår. Inom projektet *Greppa Näringen* samarbetar Jordbruksverket, LRF, länsstyrelserna och lantbruksföretag för att bedriva specifika aktiviteter och enskild rådgivning till lantbrukare. Syftet är att inspirera och motivera till åtgärdsarbete för minskat kväve- och fosforläckage.

Länsstyrelsen har under året arbetat med *Färdplan för ett hållbart län – Åtgärdsprogram för vatten*. Ett av åtgärdsprogrammets fem fokusområden är näringsämnen, som syftar till att minska belastning av övergödande ämnen i sjöar, vattendrag och kustvatten. Under året har flera aktörer tecknat hållbarhetslöften för att tydliggöra behovet av åtgärder i respektive verksamhetsområde och flera av dessa ligger inom fokusområdet näringsämnen. Aktörerna utgör kommuner, industrier och lokala näringsidkare.

1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv

Länsstyrelserna har implementerat dricksvattendirektivet gemensamt i två projekt under ledning av vattenmyndigheterna. Det ena projektet var en screening av miljögifter i dricksvattenförekomster. Det andra projektet syftade till att ta fram en

metod för riskbedömning av tillrinningsområdet till en uttagspunkt för råvatten. Båda projekten påbörjades under hösten 2023 och omfattar dricksvattenförekomster i hela Sverige.

Länsstyrelsen i Uppsala län deltar i screeningprojektet. Screeningen fokuserar på dricksvattenförekomster där kommuner är huvudman. Totalt deltar 19 län i screeningen. Länsstyrelsen i Uppsala län valde ut fem vattentäkter för analys av råvatten. Resultaten från undersökningen kommer att sammanställas av Havs- och vattenmyndigheten under 2024 och användas i riskbedömningen enligt dricksvattendirektivet.

1A11 Nationella och regionala skogsprogram

Länsstyrelsen har under året samverkat med Region Uppsala, Skogforsk och Skogsstyrelsen för gemensamt genomförande av kompetenshöjande insats i form av föreläsningar där deltagarna också fick möjlighet att diskutera problem, lösningar och utbyta kunskap mellan sina respektive organisationer inom ramen för Partnerskapet för landsbygdsutveckling som är en arena i länet för landsbygdsutvecklingsfrågor. Den genomförda aktiviteten belyste ämnet skog i förändring och tog upp två påverkansfaktorer; skadedjur och klimatförändringar.

Länsstyrelsen deltog tillsammans med Region Uppsala på den årliga skogsprogramskonferensen i oktober. Där togs initiativ från Uppsala län om samverkan om regionala skogsprogram, mellan landets regioner och Skogsstyrelsen, för tydlighet och mer kraft i genomförandet av målen i nationella skogsprogrammet.

1B1 Naturvård – regional samordning och ledning

Områdesskydd

Processen kring områdesskydd sker i samverkan mellan länsstyrelsen och kommuner, ideella föreningar, privata markägare, skogsbolag och Naturvårdsverket. Under 2023 har länsstyrelsen beslutat om ett nytt statligt naturreservat, ett naturvårdsavtal och om utvidgning av ett befintligt reservat. Dessutom har ett nytt kommunalt naturreservat bildats i länet.

Länsstyrelserna i Uppsala, Västmanlands, Södermanlands och Stockholm län har under året tagit fram underlag inför översyn av skyddet för häckande sjöfågel på fågelskar i Mälaren. Målgruppen är främst handläggare som arbetar med områdesskydd på de fyra länsstyrelserna. Länsstyrelsen i Uppsala län har varit sammankallande. Projektet har resulterat i en PM, ett interaktivt webb-GIS baserat på data från miljöövervakning och bearbetade data från en biotopinventering 2022.

Invasiva arter

För att få större kunskap om utbredningen av akvatiska invasiva arter inom länets gränser har länsstyrelsen genomfört inventeringar av främmande musslor längs kusten och av främmande vattenväxter i ett urval av länets sjöar och vikar av Mälaren.

I ett samarbetsprojekt har länsstyrelserna i Gävleborgs och Uppsala län sedan 2021 provfiskat efter den invasiva fisken svartmunnad smörbult längs båda länens kuster. Målet har varit att följa spridningen av svartmunnad smörbult och att utveckla metoder för att kostnadseffektivt fiska upp så mycket svartmunnad smörbult som möjligt, med ett minimum av bifångst. Under 2023 har mer än tio gånger så mycket

svartmunnad smörbult som tidigare år fiskats upp som en följd mer effektiva redskap och metoder.

Länsstyrelsen har tidigare år stöttat länets kommuner i att starta upp eller utöka sitt arbete mot invasiva arter, genom dialog, samarbeten och ekonomiskt bidrag. Som följd av detta har samtliga kommuner under 2023 med egna medel följt upp tidigare påbörjade bekämpningar och inventeringar, när länsstyrelsen under året inte haft möjlighet att stödja kommunerna ekonomiskt.

Åtgärdsprogram för hotade arter

En stor del av arbetet har genomförts inom regleringsbrevsuppdragen 1B1 och 3A7, vilket redovisas till Naturvårdsverket. Uppsala län berörs av cirka 70 åtgärdsprogram för hotade arter. Under 2023 har länsstyrelsen genomfört inventeringar och åtgärder inom 20 program.

Länsstyrelsen i Uppsala län koordinerar åtgärdsprogrammet för vitryggig hackspett. 2023 har varit ett lyckat år både för fågelantal och genomförda åtgärder. 60 individer och 20 par, varav elva bekräftade häckningar, gör 2023 till ett rekordår för den sällsynta lövskogsfågeln.

Upplandsstiftelsen och länsstyrelsen har i nära samarbete arbetat med åtgärdsprogrammet för fisken asp, där restaureringar av lämpliga leklokaler för fisken genomförts och givit mer kunskap om artens ekologi.

Länsstyrelsen har inventerat småsalving, gölgröda, svartfläckig blåvinge, asknätfjäril, väddnätfjäril och mnemosynefjäril på länets alla kända lokaler. Resultatet används för att följa utvecklingen av dessa arters populationer i länet. Under året har länsstyrelsen restaurerat småvatten på Gårdskär, Rundskär, Örnådan och Slada för att gynna gölgröda och andra vattenlevande djur och växter. För en av de mest krävande arterna, mnemosynefjäril, har länsstyrelsen med hjälp av Nordens ark fött upp och satt ut fjärilar på lämpliga lokaler. Övervakning av ängsskäreplattmal har genomförts på 19 lokaler, varav 13 konstaterades innehålla fjärilen.

Länsstyrelsen bedriver i samarbete med Trafikverket och Upplandsstiftelsen ett femårigt projekt i syfte att gynna växten säfferot. Inom projektet har sex utvalda vägar skrapats och lokala säfferotsfrön såtts ut för att öka andelen säfferot i området, samt för att gynna den endemiska, akut hotade fjärilen gotländsk säfferotsplattmal.

Marin naturvård

Länsstyrelsen har genom drönarflygningar och bildanalyser av flyg- och satellitbilder deltagit i utveckling av en nationell metod för marin fjärranalys och marin biogeografisk övervakning av undervattensvegetation i grunda marina områden.

Länsstyrelsen har tillgängliggjort ett kartunderlag med art- och habitatdirektivets marina naturtyper *laguner* samt *Stora vikar och sund*. Underlaget har tagits fram av länsstyrelsen tillsammans med SLU Artdatabanken. Det är ett viktigt underlag både externt och internt för förvaltning av länets kustvattenmiljö.

Länsstyrelsen har deltagit i pilotprojektet *Ekosystembaserad havsförvaltning i södra Bottenhavet* som syftar till att utveckla ett arbets sätt för adaptiv och hållbar förvaltning med tydligt regionalt inflytande och delaktighet.

Friluftsliv

En stor del av arbetet har genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3B7, vilket redovisas till Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen, i samarbete med Upplandsstiftelsen och Tierps kommun, bjöd under hösten in till den årligt återkommande regionala konferensen för friluftsliv för dialog, inspiration och samverkan med länets aktörer inom friluftsliv. Årets tema var Friluftsliv och hälsa i vardagen och innehöll bland annat studiebesök, presentationer samt en diskussionsvandring om varför möjligheter till friluftsliv är viktigt att satsa på och vilka kvaliteter som behövs i samhället för att underlätta för olika målgrupper att ta sig ut.

Med syfte att fungera som stöd för informationsspridning, kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte för länets kommuner och andra aktörer har länsstyrelsen utvecklat och lanserat den regionala digitala samarbetsplattformen som byggdes upp under 2022. Målet är att plattformen ska förenkla och effektivisera arbetet för att uppnå friluftsmålen.

Tillsammans med länsstyrelserna i grannlänen (Västmanland, Stockholm, Södermanland, Östergötland och Gotland) har Länsstyrelsen i Uppsala län, som tidigare år, fortsatt att arrangera frukostseminarier för länens kommuner. Syftet har varit att ge inspiration och verktyg som underlättar i kommunernas arbete med friluftslivsfrågor. Årets teman har varit: Att samsas i naturen – Åtgärder för att minska slitage och undvika konflikter, Naturlek och äventyr för barn och unga, Informera om tillgänglighet i naturen samt Besöksräkning – Varför och hur. De fyra seminarierna har totalt haft över 350 anmälda och på så sätt nått nästan samtliga av länens 50 kommuner. Samarbetet planeras att fortsätta under 2024.

I början av året redovisades länsstyrelsens kartläggning och analys av aktörer och verksamheter i länet som bidrar till uppfyllandet av de friluftspolitiska målen, vilken påbörjades under 2022. Syftet med kartläggningen var att skapa en översikt av uppfyllnadsgraden och utvecklingsriktningen, identifiera behov och lägga en solid grund för fortsatt effektivt och målinriktat arbete för att uppnå friluftsmålen. I rapporten föreslås ett antal rekommendationer som länsstyrelsen och andra aktörer kan utvärdera vidare. Resultatet har presenterats och spridits till aktuella aktörer i länet och internt använts som underlag i framtagandet av ett styrdokument för länsstyrelsens arbete med friluftsliv.

Med syfte att inspirera till och underlätta för upplevelser i naturen tas ett årligt utflyktsprogram fram i samarbete med Upplandsstiftelsen och Biotopia. I utflyktsprogrammet för våren, sommaren och vintern 2023 samlades 91 utflykter i Uppsala läns natur. Kommuner, naturskolor, Upplandsstiftelsen, Biotopia och en mängd olika ideella föreningar står för arrangemangen, och länets bibliotek hjälper till att sprida programmet. Länsstyrelsen har också, tillsammans med Upplandsstiftelsen och länets kommuner, uppdaterat broschyren *Tillgängliga naturområden i Uppsala län*, med 44 tillgängliga platser i länet. Under utesäsongen 2023 genomförde länsstyrelsen en kampanj på sociala medier med olika inlägg och filmer kring allemansrätten. Länsstyrelsen tog också fram en digital tipspromenad om allemansrätten inför Allemansrättens dag för att kunna användas av kommuner och skolor med syfte att underlätta kunskapspridning om allemansrätten.

Lokala naturvårdssatsningen – LONA

En stor del av arbetet inom LONA har genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3A7, vilket redovisas till Naturvårdsverket.

Under 2023 har totalt 57 LONA-projekt drivits i länet. Vid årsskiftet 2023/2024 finns minst två aktuella LONA-projekt i var och en av länets kommuner. Tre av kommunerna har åtta eller fler aktuella projekt vardera.

Av de 57 LONA-projekt som drivits i Uppsala län under 2023 är 19 våtmarksprojekt.

Rovdjur

En stor del av arbetet inom vilt- och rovdjursförvaltningen har genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3A8, vilket redovisas till Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen ansvarar för och genomför inventering av stora rovdjur. Årets inventering visar att miniminivåer för de arter som har Uppsala län som utbredningsområde uppnås. Under 2023 kunde det konstateras att ett vargpar med en genetiskt viktig hane fortsatt hävda revir inom länet. Länsstyrelsen har under året arbetat med informationsinsatser i länet, bland annat genom informationsmöten tillsammans med Stockholm–Uppsala fåravelsförening samt älgskötselområden.

Förvaltning av skyddade områden

Arbetet har huvudsakligen genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3A8, vilket redovisas till Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen förvaltar 150 naturreservat i Uppsala län. Som förvaltare har länsstyrelsen under året genomfört hundratals små och stora åtgärder för att gynna biologisk mångfald och människors tillgång till skyddad natur. I detta arbete strävar länsstyrelsen efter att upphandla varor och tjänster lokalt för att därmed bidra till att behålla kompetens och aktiva entreprenörer bland naturvårdsföretagen i regionen. Under 2023 upphandlade länsstyrelsen cirka 120 lokala och regionala företag till ett värde av cirka sju miljoner kronor. Antalet lokala och regionala företag är på samma nivå som 2022, trots att värdet för dessa varor och tjänster har minskat med cirka 50 procent.

I samarbete med Naturvårdsverket och Upplandsstiftelsen arrangerade Länsstyrelsen i Uppsala län en nationell konferens för förvaltare av skyddad natur. Närmare 80 deltagare från länsstyrelser, naturvårdsstiftelser och nationella myndigheter deltog under tre dagar. Tillsammans diskuterade deltagarna aktuella frågor under presentationer, workshoppar och exkursioner.

Länsstyrelsen samverkar löpande med de övriga förvaltarna av statliga naturreservat i länet och stöder dem på olika sätt efter behov.

Våtmarkssatsningen

Arbetet har huvudsakligen genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3A7, vilket redovisas till Länsstyrelsen i Gotlands län som i sin tur redovisar till Regeringskansliet.

Länsstyrelsen bjöd in Skogsstyrelsen till ett samverkansmöte under 2023. Mötet ledde till bättre förståelse för myndigheternas olika roller och ansvar i arbetet med återvätning, som till exempel vid bedömning av vattenverksamhet.

För att genomföra våtmarksåtgärder har länsstyrelsen samverkat med Upplandsstiftelsen, markägare och entreprenörer. Det har resulterat i utredningar och underlag för framtida arbete samt i restaurerad hydrologi och borttagen igenväxningsvegetation i olika typer av våtmarker, främst rikkärr och svåmlövskog, som är nationellt prioriterade naturtyper.

1B2 Restaurering ängs- och betesmarker – nationellt program

Under 2023 har länsstyrelserna samverkat med Naturvårdsverket genom sin förvaltningsorganisation Landsbygd och djur. Arbetet har fokuserat på att identifiera behov av lösning samt ta fram underlag och krav på tekniskt stöd för hantering av det nationella programmet för restaurering av ängs- och betesmarker. Arbetet tillsammans med Naturvårdsverket pausades vid halvårsskiftet, eftersom det inte har beslutats om någon förordning för programmet.

Länsstyrelsen Uppsala län har samverkat genom seminarier arrangerade av Naturvårdsverket, samt genom yttrande till remissen om kommande föreskrifter till det nationella programmets stödförordning.

Resultatbedömning

Gott: Den sammanvägda bedömningen är att resultaten för de 13 uppdrag som utgör verksamhetsområdet i all väsentlighet når de uppsatta målen. Länsstyrelsen har arbetat aktivt inom samtliga uppdrag med i huvudsak gott resultat.

Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3§ p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
4§ p3 I utpekade län göra utredningar om allmänna fiskeintresset enligt 22 kap. miljöbalken	Länsstyrelseinstruktion
16§ Delegation för rennäringsspår	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Livsmedelsstrategi – bidra till ökad livsmedelsproduktion	Regleringsbrev
1A10 Effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023–2027 m.m.	Regleringsbrev
1D2 Berörda län, markärenden ovanför odlingsgränsen	Regleringsbrev
1D4 Berörda län, långsiktigt hållbar rennäring	Regleringsbrev
1D5 Jämtland, renbetesavtal	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Besluta om och kontrollera jordbrukarstöd till jordbruksföretagare inom Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik.
- Kontrollera vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg.
- Besluta olika projekt- och investeringsstöd inom Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik.
- Inom ramen för landsbygdsprogrammet besluta olika landsbygdsstöd som företagsstöd, miljöinvesteringar och projektstöd och arbeta med samarbetsprojekt kopplat till livsmedelsstrategin.
- Erbjud kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden.
- Ansvara för ängs- och betesmarksinventering.
- Ansvara för behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus.
- Ansvara för tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare.
- Ansvara för regionalt genomförande av de fiskeripolitiska målen för yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd.
- Ansvara handläggning av jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter.
- Förordna fisketillsynspersoner och ansvara för olika fiskevårdsåtgärder.
- Handlägga stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har också beslutat om ett övergripande mål för livsmedelskedjan:

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för fiskepolitiken är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka måluppfyllnaden i Maritima strategin och Livsmedelsstrategin.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	29,9	31,1	33,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	22,5	23,9	26,6
Antal årsarbetskrafter män	6,4	7,3	6,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	9 242	9 159	9 343
Antal beslutade ärenden	10 396	12 444	9 761
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2 757	3 456	4 772
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	35 631	35 299	36 027
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	4 595	1 448	1 150

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel ekologisk brukad jordbruksmark	En konkurrenskraftig livsmedelskedja	Jordbrukarstöd Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ¹⁾	2)	*	19,2%	19%
Areal betesmarker och slätterängar (ha)	Miljömål Ett rikt odlingslandskap	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ¹⁾	2)	15 595	15 655	15 969

* Det saknas färdig statistik för 2023 när det gäller ekologiskt brukad mark.

¹⁾ Jordbruksverkets statistikdatabas

²⁾ Länsstyrelsen i Uppsala län har valt att inte ta fram något målvärde för den länsstyrelse-gemensamma resultatindikatorn.

Länsstyrelsen i Uppsala län tog 2023 emot 2 506 SAM-ansökningar. En SAM-ansökan består vanligtvis av ansökan om olika stödformer och betalas ut i flera omgångar. Det medför att en enskild SAM-ansökan genererar flera beslut.

I och med införandet av Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik 2023–2027 förändras utbetalningsplanen för jordbrukarstöden. Slututbetalning av kompensationsstödet och miljöersättningarna till betesmarker och slätterängar, skydds-zoner och anlagda skydds-zoner samt vallstöd sker i januari året efter ansökan. För de ettåriga miljö- och klimatstöden ekologisk produktion, kolinlagring och minskat kväveläckage samt precisionsjordbruk planering sker utbetalningarna i april 2024. Dessa tre stöd kommer enligt utbetalningsplanen betalas ut i december kommande stödår. Det gör att utgående balans är högre än tidigare år och kommer vara så under programperioden.

En del av de kvarvarande ärendena från programperioden 2015–2022 går inte att avsluta i handläggningssystemet. Om möjlighet till hantering i systemet kommer, blir de hanterade löpande.

Resultatredovisning

Länsstyrelsernas samarbetsstruktur

Under året har länsstyrelsernas samarbetsstruktur för effektivt genomförande av Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik, SamS, startat. Två nationella samordnare har tillsatts, en för jordbrukarstöden och en för projekt- och investeringsstöden, för att leda arbetet. Det officiella startskottet skedde i september med en kickoff där länsrepresentanterna och landsbygdsdirektörerna tillsammans lade grunden för utvecklingen av det nya arbetssättet som SamS medför.

Det övergripande målet för SamS är att länsstyrelsens administration ska vara ändamålsenlig, effektiv och likvärdig samt möjliggöra uppfyllandet av både EU-gemensamma och nationella mål för jordbrukspolitikerna.

Länsstyrelserna har organiserat och utvecklat sitt arbetssätt för målstyrning inom Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik genom att tydliggöra roller och förväntningar hos respektive länsstyrelse. Arbetet är integrerat i SamS för framtagande av gemensam lägesbild och närmare samverkan mellan länsstyrelserna. Länsstyrelserna är en aktiv part i Jordbruksverkets arbete i målstyrningen.

Länsstyrelserna har aktivt medverkat i Jordbruksverkets effektiviseringsuppdrag genom de tvärfunktionella grupperna, strategisk beredning och andra gemensamma forum. Grupperna har bemannats med medarbetare från enskilda län, men arbetet samverkas nationellt.

Jordbrukarstöd

Utifrån Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik handlägger och kontrollerar länsstyrelsen gårdsstöd, stöd till unga jordbrukare, nötkreatursstöd, kompensationsstöd, ersättningar för ekologisk produktion, precisionsjordbruk - planering, kolinlagring och minskat kväveläckage samt miljöersättningar för betesmarker och slätterängar, skyddszoner samt våtmarker och dammar.

Länsstyrelsen hanterar också miljöersättningar från föregående programperioder, bland annat vallodling, restaurering av betesmarker och slätterängar samt våtmarker. I arbetet ingår också att kontrollera djurvälståndersättningar, hotade husdjursraser och registren för CDB (nötkreatur), får, get och gris som hanteras av Jordbruksverket. I kontrollverksamheten ingår också kontroller av grundvillkoren.

Under fältsäsongen har länsstyrelsen också ställt personal till förfogande för att bistå Jordbruksverket med att fastställa markklasser i fält mot viss ersättning.

Det inkom totalt 2506 SAM-ansökningar 2023. Länsstyrelsen uppnådde det nationella SUSS-målen om minst 85 procent av ärendena klara för delutbetalning av miljöersättningar och kompensationsstöd samt minst 95 procent av ärendena klara för slututbetalning av direktstöden.

Av 13 inkomna ansökningar om åtagande för skötsel av våtmarker och dammar fastställdes våtmarker i fält hos fyra sökande, resterande våtmarker kunde fastställas utan fältbesök

Det inkom totalt 14 ansökningar för åtagande om anpassad skyddszon. Av dessa fastställdes anpassade skyddszoner hos sju sökande efter fältbesök, resterade skyddszoner kunde fastställas utan fältbesök.

Länsstyrelsen genomförde också två slutbesiktningar på två marker från föregående programperiod där sista året i åtagandet var 2023.

Den så kallade ”ryggsäcken” med ärenden från den tidigare programperioden 2015–2022 minskade med 1 716 ärenden under året. Länsstyrelsen i Uppsala län har fortsatt samarbetet med Länsstyrelsen i Dalarnas län som bistått med handläggning. Dock kvarstår drygt 7 300 ärenden från den förra programperioden. Av dessa ärenden har en andel fått en slututbetalning tidigare och sedan har status sänkts på grund av IT-tekniska skäl. Det är inte klarlagt hur stor den andelen är. En länsstyrelsegemensam insats har påbörjats i syfte att avsluta dessa under 2024.

Under 2023 genomfördes kontroll på plats av samtliga förekommande stödformer i länet. Minst det antal ansökningar som krävs för att uppfylla kontrollfrekvenserna för varje stödform har kontrollerats. Utöver detta har kvalitetsbedömningar av villkoren för arealbaserade stöd genomförts. Samtliga kontroller har genomförts inom de tidsramar som finns. Syftet med kontrollerna är bland annat att verifiera att uppgifterna i lantbrukarens ansökan stämmer med de faktiska förhållandena och att kvalitetssäkra markuppföljningen.

Under hela 2023 har länsstyrelserna i Östra Mellansverige och Gotland samverkat tillsammans. Det goda samarbetet har fortsatt inom den nationella samarbetsstrukturen SamS som hade kick-off i september i Stockholm.

Under 2023 har länsstyrelserna samverkat med Naturvårdsverket genom förvaltningsobjektet Landsbygd och djur. Arbetet har fokuserat på att identifiera behov av lösning samt ta fram underlag och krav på tekniskt stöd för hantering av det nationella programmet. Arbetet tillsammans med Naturvårdsverket var som störst fram till halvårsskiftet för att därefter pausas eftersom regeringen ännu inte beslutat om någon förordning för programmet. Det gör att arbetet med införandet inte kunnat slutföras under 2023.

Länsstyrelsen har delat ut bidrag till två aktörer för restaurering av ängs- och betesmarker samt till fyra aktörer för hamling, i enlighet med Naturvårdsverkets instruktioner för året. Urval och prioriteringar har gjorts i samarbete mellan handläggare inom naturvårds- och jordbruksfrågor, oftast efter föregående besök i fält. Samverkan med Naturvårdsverket har skett genom seminarier arrangerade av Naturvårdsverket samt genom yttrande till remissen om kommande föreskrifter till det nationella programmets stödförordning.

Projekt- och investeringsstöd

Länsstyrelsen handlägger ansökningar om stöd och utbetalningar inom landsbygdsprogrammet och Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Handläggarna utför handläggningskontroll av varandras ärenden i syfte att minimera fel och brister i handläggningen, och har under året samverkat med länsstyrelserna i närliggande län. Handläggare som hanterar ansökan om stöd och ansökan om utbetalning i de olika länen har haft kontinuerliga och regelbundna möten för erfarenhetsutbyte.

Inom landsbygdsprogrammet har totalt 110 ansökningar om stöd och utbetalning kommit in under året och vid utgången av 2023 hade 119 ärenden blivit beslutade.

Handläggningstiden för stöd- och utbetalningsärenden är inte tillfredsställande, endast 10 procent av stödärendena beslutades inom målet 180 dagar och endast 22 procent av utbetalningsärendena inom målet 120 dagar. De senaste två åren har handläggningstiden för stödärenden ökat markant, varav projektstöd mest (Tabell I). Likaså har handläggningstiden för utbetalningsärenden ökat. En förklaring är att en allt större del av tiden läggs på de rimlighetsbedömningar som krävs enligt Jordbruksverket men också på att dubbla programperioder pågår parallellt.

Vid utgången av 2023 finns inga stöd- eller utbetalningsärenden som är äldre än två år för beslut inom landsbygdsprogrammet eller Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Inom Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik har totalt 62 ansökningar om stöd inkommit. Länsstyrelsens fokus har varit att handlägga ansökningar om utbetalning från den programperiod som avslutats, vilket gjort att ingen handläggning av ärenden inom den nya programperioden har gjorts.

Inom havs- och fiskeriprogrammet har inga ansökningar om stöd inkommit under året och inga har heller beslutats.

Kompetensutveckling, information och rådgivning

Länsstyrelsen erbjuder kompetensutveckling dels inom miljö- och klimatområdet för personer verksamma på landsbygden, dels för att skapa nya jobb inom främst livsmedelssektorn och besöksnäringen. De flesta aktiviteter genomförs av upphandlade konsulter, men en del arrangerar myndigheten själv.

Rådgivningar inom *Ett rikt odlingslandskap*, *Greppa näringen* och *Ekologisk produktion* har inte varit tillfredsställande då det också 2023 varit svårt att hitta rätt kompetens som kan ge rådgivning.

Ängs- och betesmarker

Inom ängs- och betesmarksinventeringen har länsstyrelsen inventerat 137 stycken marker åt Jordbruksverket. Ambitionen var att inventera fler marker under 2023. Det återstår 568 ängs- och betesmarker att inventera i Uppsala län.

Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas

Länsstyrelsen har under 2023 fått in 103 underrättelser från Skatteverket om dödsboinnehav av lantbruksfastigheter. Under året har 61 av dessa ärenden kunnat beslutas. Länsstyrelsen har skickat ut information om gällande regler till de dödsbon som inte avvecklat sitt fastighetsinnehav inom 18 månader från det att personen avled. Regelbundet under året har länsstyrelsen stämt av mot fastighetsregistret vilka dödsbon som blivit avvecklade. En avstämning med Lantmäteriets förteckning över dödsbon som äger lantbruksfastigheter har genomförts. Länsstyrelsen förelägger de dödsbon som inte avvecklat fastighetsinnehavet inom fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffade. Under 2023 har tio beslut om förelägganden fattats.

Jordförvärsärenden

Under 2023 kom 40 ärenden in till länsstyrelsen för prövning av förvärvstillstånd enligt jordförvärvslagen. Tre ärenden inkom för bedömning från Lantmäteriet i samband med fastighetsregleringar, övriga ärenden inkom som ansökningar. Två ärenden har lämnats till andra myndigheter: Jordbruksverket respektive

Länsstyrelsen i Kronobergs län, med yttrande. 33 ärenden har beslutats eller avslutats av andra orsaker.

Behörighetsutbildningar växtskyddsmedel

Under 2023 genomförde länsstyrelsen två utbildningstillfällen för behörighet att använda växtskyddsmedel klass 1L och 2L utomhus. Utbildningarna var avsedda för de som redan har behörighet men behövde förnya den. En kursinbjudan med en påminnelse om att behörigheten behöver förnyas skickades till 90 lantbrukare i länet. Vid de två tillfällena deltog totalt 64 elever, varav 95 procent fick förlängd behörighet till och med 2028. Ingen nybörjarkurs arrangerades i länet under 2023. Det fanns dock möjlighet att anmäla sig till utbildningar som arrangerades av andra län.

Livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen har arbetat med kommunikation, samverkan och aktiviteter kopplade till arbetet med *Åt Uppsala län - Handlingsplan för att bidra till en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion*. Handlingsplanen pekar ut en gemensam viljeriktning för länet och dess genomförande bygger på prioriteringar i ordinarie verksamheter, samarbeten, gemensamma projekt och nya initiativ. Exempelvis workshop och en aktivitet på Kulturnatten i Uppsala kopplat till ekologisk produktion och konsumtion, vildsvinsträffar för jägare och allmänhet, framtagande av en nulägesanalys, samt kompetensutveckling för näringen.

Bakom handlingsplanen står förutom Länsstyrelsen i Uppsala län också LRF Mälardalen, Region Uppsala, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Uppsala kommun. Styrgruppens organisationer tar gemensamt och individuellt ansvar för handlingsplanen och dess genomförande genom att genomföra gemensamma aktiviteter och främja synergier som bidrar till *Åt Uppsala län*.

Fiske

Länsstyrelsen har under året beslutat 79 ärenden inom ramen för sakområdet fiske. Utöver det har länsstyrelsen svarat på en mängd frågor gällande fiske, fiskebestämmelser samt fiskevård från allmänhet, föreningar och organisationer. Vidare har länsstyrelsen medverkat till regeländringar och genomförande av fisketillsynen i Mälaren samt längs kusten. Länsstyrelsen har också initierat och varit drivande i flera fiskevårdsprojekt och betalat ut 0,8 miljoner kronor i fiskevårdsbidrag från havs- och vattenmiljöanslaget 1:11.

Myndigheten blev under året tilldelad 500 000 kronor i bidrag (anslaget 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.*) för skador orsakade av säl. Länsstyrelsen rekvirerade hela beloppet och samtliga medel har betalats ut. Medlen fördelades på tio registrerade yrkesfiskare på kusten, vilket är en färre än 2022. Storleken på ersättningen varierade mellan 18 500 och 100 000 kronor baserat på värdet av yrkesfiskarnas bruttoinfiskning.

Länsstyrelsen har fortsatt varit drivande för att genomföra fiskfrämjande åtgärder i vattendrag, sjöar och längs kusten. I samarbete med bland annat Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har länsstyrelsen fortsatt arbetet med två större fiskmärkningsprojekt i Mälaren. Det ena gäller den rödlistade aspen och syftet är att täcka flera av de kunskapsluckor som finns beskrivna i det aktuella åtgärdsprogrammet, något som är prioriterat i och med att programmet ska revideras

under 2024. Det andra projektet gäller den ekonomiskt viktiga gösen och syftet är att kunna ge svar på specifika frågor som uppstått inom ramen för arbetet med att ta fram en fiskförvaltningsplan för Mälaren.

Länsstyrelsen arbetar också med att utveckla en ekosystembaserad och adaptiv förvaltning av kustfiskbestånden genom bland annat ökade kunskapsunderlag, fiskereglering och områdesskydd. Fokus har varit medverkan i *Pilot Södra Bottenhavet* där länsstyrelsen har initierat en egen arbetsgrupp under temat *Lax och havsöring* samt medverkat aktivt i andra arbetsgrupper samt deltagit på seminarier och aktörsforum. Vidare har länsstyrelsen lämnat in förslag på ett fiskefredningsområde till Havs- och vattenmyndigheten som väntas träda i kraft 2024.

Via havs- och vattenmiljöanslaget har länsstyrelsen också fortsatt med finansiering av ett pågående projekt vid namn *Många bäckar små*. Det övergripande målet är att öka beståndet av havsöring i Uppsala län. Under sommarens provfiske konstaterades en generell ökning av öring i flera vattendrag och naturlig reproduktion i Forsmarksån för första gången på över 20 år.

Inom projektet *Samverkan mellan fiskets intressenter i Nedre Dalälven* har länsstyrelsen varit en aktiv part och medverkat i flera aktiviteter. Projektet har utvecklat ett nära samarbete mellan fiskerättsägarna i området där man under året jobbat vidare med underlag för en förenklad fiskeförvaltningsplan som nu ligger för beslut i respektive fiskevårdsområdesförening. Huvudsyftet är att visa kraftbolagen och myndigheter att en framförhållning finns för att förvalta resursen när havsvandrande fiskar återkommer till älven med bäring på den nationella prövningsplanen för vattenkraft.

Resultatbedömning

Gott: Länsstyrelsen har uppnått de i SUSS-planen fastställda utbetalningsmålen för 2023. De fastställda målen för kontrollverksamheten och kontrollfrekvenserna för samtliga stöd har också klarats av. Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att effektivisera arbetsprocesserna. Totalt har Länsstyrelsen beslutat om utbetalningar på närmare 450 miljoner kronor i jordbrukarstöd. Det inkluderar förutom 2023 års ärenden också ärenden från tidigare programperioder.

Länsstyrelsens arbete med att handlägga projekt- och investeringsstöd har blivit mer omfattande. Detta beror på nya krav om att länsstyrelsen ska genomföra kompletterande rimlighetsbedömningar av de utgifter som sökande anger. Arbetet har också försvårats av att länsstyrelsen parallellt ska handlägga projekt och investeringsstöd i både den gamla och nya programperioden. Sammantaget har detta lett fram att handläggningstiderna blivit för långa.

Länsstyrelsen hanterar tillsynen över att fastighetsinnehav avvecklas samt jordförvärvsärenden enligt fastlagda rutiner.

Länsstyrelsen har under året arbetat med den nationella livsmedelsstrategin på flera nivåer. Arbetsinsatserna som utförs inom *Åt Uppsala län* bidrar till nå uppsatta mål och inspirera andra aktörer att ta initiativ inom livsmedelsstrategins utpekade områden.

Länsstyrelsen har löpande hanterat fiskeärenden och svarat på frågor inom sakområdet. Vidare har länsstyrelsen medverkat till regeländringar kopplat till

fisketillsynen, varit drivande för att genomföra fiskefrämjande åtgärder samt utvecklat en ekosystembaserad och adaptiv förvaltning av kustfiskbestånden.

För ängs- och betesmarksinventeringen har utfallet följt plan.

Under 2023 har också vissa utvecklingsbehov identifierats, främst inom områdena behörighetsutbildning växtskyddsmedel samt kompetensutveckling, information och rådgivning.

Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3§ p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3§ p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
13 a§ Länsstyrelsen Östergötland, nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.	Länsstyrelseinstruktion
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Regleringsbrev
1B3 Berörda län, hantering, konsultationer samiska folket	Regleringsbrev
1B4 Webbplatsen informationsverige.se	Regleringsbrev
3B16 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Länsstyrelserna har också ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samordna och ge stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet.
- Ansvara för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länen.
- Samverka och samordna arbetet med mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen, funktionshinder, nationella minoriteter och minoritetsspråk samt rasism i arbetslivet.
- Samordna och samverka när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser.
- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvara för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.

Följande punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet.

- Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- Målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.
- Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.
- Målet för politik mot diskriminering är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för integrationspolitiken är lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet och verksamheten omfattar också brottsförebyggande arbete.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Inom området social hållbarhet verkar länsstyrelsen övergripande för samverkan och samordning genom Råd för social hållbarhet i Uppsala län. I rådet ingår förutom länsstyrelsen också Region Uppsala, länets kommuner samt nio statliga myndigheter. Rådet har enats om två särskilt prioriterade samverkansområden; *att motverka mäns våld mot kvinnor samt att främja hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper*. Även jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv har genomsyrat samverkan under året.

Råd för social hållbarhet utgör en struktur för samverkan som både främjar och stödjer dialog och utveckling samt informations- och erfarenhetsutbyte. Detta ger i sin tur effekter i form av nya samarbeten, nya infallsvinklar och en ökad förståelse för det förebyggande och främjande arbete som lägger grunden för ett socialt hållbart samhälle, där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Arbetet ska också samordnas med framtagna prioriteringar och mål i länets regionala utvecklingsstrategi och Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Folkhälsa, Jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	13,5	12,1	11,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	10,3	9,2	8,2
Antal årsarbetskrafter män	3,2	2,9	3,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	150	132	162
Antal beslutade ärenden	123	144	131
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	7	7
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	17 056	15 700	12 233
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	4 846	4 522	4 629

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Länsstyrelsens uppdrag inom området har succesivt ökat genom åren vilket återspeglas i en motsvarande ökning av antal årsarbetskrafter.

Resultatredovisning

Nationella minoriteter

Länsstyrelsens arbete inom nationella minoriteter utgörs av regleringsbrevs-uppdrag 3B9 som redovisas till Kulturdepartementet, Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget. Länsstyrelsen har under året tillämpat minoritetslagen i den egna verksamheten och fungerat som en regional katalysator för minoritetspolitiken i länet.

Funktionshinderspolitiken

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete med funktionshinderspolitiken utgjorts av regleringsbrevsuppdrag 3B16 från 2021 som redovisas till Socialdepartementet. Länsstyrelsen har under året prioriterat att genomföra en uppföljning och kartläggning av funktionshinderpolitiken i Uppsala län 2018–2023. Resultatet av arbetet ingår i den nationella rapporten *Funktionshinderpolitiken så jobbar kommuner och regioner 2023*. Uppdraget har inneburit en stärkt dialog och förankring med länets kommuner och Region Uppsala. Länsstyrelsen i Uppsala län har också bidragit till den länsstyrelsegemensamma konferensen Nationell samling.

Personligt ombud

Länsstyrelsens uppdrag om personligt ombud redovisas till Socialstyrelsen. Sammanfattningsvis har länsstyrelsen fördelat statsbidrag till fem verksamheter med personligt ombud i sex av länets åtta kommuner. Länsstyrelsen har också bistått Socialstyrelsen i uppgiften att följa upp, stödja och utveckla verksamheten med personligt ombud, bland annat genom att anordna två regionala samverkansmöten. Vid de regionala samverkansmötena har kommunernas verksamhetsansvariga chefer deltagit. Insatserna bedöms ha bidragit till förbättrad regional efterlevnad av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Folkhälsa

Länsstyrelsen har genom sitt folkhälsouppdrag och de riktade uppdragen om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS), det brottsförebyggande föräldraskapsstödet, uppdragen om att förebygga mäns våld mot kvinnor samt det brottsförebyggande uppdraget genomfört flera insatser som bidrar till folkhälso-målet om god och jämlik hälsa med minskade hälsoklyftor. Dessa uppdrag redovisas till Folkhälsomyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Socialdepartementet och Jämställdhetsmyndigheten.

Länsstyrelsen bedriver ett samordnande arbete kallat "Prevention är livsviktigt". Detta har i hög grad stärkt, såväl den interna samordningen i myndighetens verksamhet, som den externa samverkan med Region Uppsala och länets kommuner. Det har också resulterat i en ökad effektivisering i myndighetens verksamhet och skapat gemensamma prioriteringar för arbetet i länet. Länsstyrelsen har genomfört CRM-mätningar (Community Readiness Model) i tre kommuner för att synliggöra lokala förutsättningar i det främjande och förebyggande arbetet riktat till barn och unga. Resultaten av mätningarna har lett till att två kommuner har valt att få ett fördjupat stöd av länsstyrelsen i syfte att utveckla och stärka sitt främjande och förebyggande arbete och att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga. I det fördjupade stödet erbjuds också lokala lägesbilder gällande risk- och skyddsfaktorer i barn och ungas uppväxtvillkor. Lägesbilderna tas fram av länsstyrelsen i samverkan med Region Uppsala och RISE (Research Institutes of Sweden) genom projektet *Data i dialog*, som stöd till kommunerna i att tillhandahålla ökade möjligheter och effektivare insatser för en god hälsa och minskade hälsoklyftor.

Länsstyrelsen samverkar med flera aktörer i olika forum i syfte att uppnå det nationella folkhälsomålet. Tillsammans med Region Uppsala driver länsstyrelsen ett preventionsnätverk där flera delar av regionens verksamhet samt kommunerna och civilsamhällesaktörer deltar. Preventionsnätverket har resulterat i en starkt samverkan, både mellan länets kommuner och mellan länets aktörer i övrigt. Det har också bidragit till ökad kunskap och förståelse för olika risk- och skyddsfaktorerens betydelse för psykisk ohälsa, brott och våld, en meningsfull fritid och vikten av ett starkt stöd i föräldraskapet. I samverkan med Region Uppsala har länsstyrelsen också genomfört en politikerutbildning i syfte att öka kunskapen hos beslutsfattare gällande de risk- och skyddsfaktorer som påverkar barn och ungas uppväxtvillkor. Länsstyrelsen har också genomfört en folkhälsodialog med tjänstepersoner inom kommun och civilsamhälle, vilket synliggjorde förutsättningar, utmaningar och behov i det regionala och lokala folkhälsoarbetet. Avsikten är även att underlaget från dialogen ska användas som en del i framtagandet av den nya regionala utvecklingsstrategin.

Under hösten genomförde länsstyrelsen "Social hållbarhetsveckan" i samverkan med Region Uppsala. Insatsen resulterade i att ett stort antal yrkesverksamma, förtroendevalda och ideellt engagerade i länet erhöll ökade kunskaper inom social hållbarhet och gavs möjlighet till samverkan, inspiration och erfarenhetsutbyte.

I länsstyrelsens brottsförebyggande uppdrag ingår att verka för trygghet i länet, vilket är en del av folkhälsopolitiken och kriminalpolitiken. Under året har ett stort fokus legat på att stödja kommunerna i arbetet med lokala lägesbilder utifrån den nya brottsförebyggande lagen. Stödet till kommunerna har gett ökad kunskap om bland annat välfärdsbrott och miljöbrott samt om hur kommuner kan arbeta

systematiskt och effektivt för att förebygga brott och öka tryggheten. I flera kommuner har samverkan stärkts mellan aktörer som arbetar brotts- och våldsförebyggande med gemensamma målgrupper.

De utbildningsinsatser som länsstyrelsen har genomfört inom ramen för ANDTS-uppdraget har stärkt det systematiska arbetet kopplat till risk- och skyddsfaktorer och bidragit till ökad kunskap i länet. Ett exempel är heldagsevenemanget *Livsviktig samverkan mot droger och för hälsa* som länsstyrelsen arrangerade tillsammans med Region Uppsalas hälsoäventyr, ungdomsmottagningar och länets chefsnätverk för elevhälsa. Flera deltagande aktörer uppgav att de knutit nya kontakter och fått ny kunskap som kan stärka det lokala arbetet.

Jämställdhet

En av de prioriterade insatserna inom länets råd för social hållbarhet är våldsförebyggande arbete i skolan. Länsstyrelsen har i samverkan med Region Uppsalas verksamhet Hälsoäventyret vidareutvecklat det våldspreventiva arbetet riktat till skolor och kommuner. Insatsen bidrar till att stärka skolans befintliga uppdrag, genom att fokusera på maskulinitet, jämställdhets- och genusfrågor. Insatsen möjliggör bättre förutsättningar till goda uppväxtvillkor för alla barn och unga i Uppsala län.

Extern strategi för ett jämställt och jämlikt Uppsala län

I enlighet med regleringsbrevsuppdrag 3B15 har länsstyrelsen under året arbetat med att ta fram en länsstrategi i syfte att bidra till de jämställdhetspolitiska målen. Uppdraget redovisas till Jämställdhetsmyndigheten med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet.

Strategi för ett jämställt och jämlikt Uppsala län har tagits fram i samverkan med länets aktörer och utgått från regionala utmaningar och behov. Länsstyrelsen har använt sig av den samverkansstruktur som finns via Råd för social hållbarhet samt det samverkansforum med civilsamhället som länsstyrelsen driver tillsammans med Region Uppsala. Länsstyrelsen har arrangerat workshoppar för att ge länets aktörer möjlighet att komma med inspel och synpunkter om strategins innehåll och utformning. Rådet och dess samordningsgrupp har fungerat som referensgrupper.

I strategin är också folkhälsa ett centralt perspektiv som på olika sätt beaktas och synliggörs. En av strategins utgångspunkter är att jämställda och jämlika livsvillkor är en förutsättning för en god hälsa. Alla fyra visioner i strategin berör aspekter som direkt och indirekt påverkar folkhälsan; arbetsmarknad, civilt försvar och krisberedskap, delaktighet och inflytande samt mäns våld mot kvinnor.

En viktig effekt av processen är att den samlat aktörer i länet runt gemensamma utmaningar vilket har gett möjlighet till fördjupad dialog och samverkan kring komplexa frågeställningar. Genom uppdragets fokusområde om jämställdhetsintegrering i civil beredskap har jämställdhet och mänskliga rättigheter också fått tydlig relevans i länets kris- och beredskapsarbete.

Mäns våld mot kvinnor

En betydande del av länsstyrelsens arbete inom jämställdhetsområdet har utgjorts av uppdraget att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (förordning 2021:995) samt regleringsbrevsuppdraget 3C10 om att främja erfarenhetsutbyte för yrkesverksamma som möter barn i skyddat boende eller våldsutövare. Uppdragen redovisas till Jämställdhetsmyndigheten respektive Arbetsmarknadsdepartementet.

Länsstyrelsen har också erhållit medel för att stödja utvecklingen av ett regionalt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Målet är att hitta en gemensam samarbetsmodell i länet och skapa en struktur för hur alla kommuner ska ha tillgång till ett resurscentrum som erbjuder ett jämlikt och specialiserat stöd till den som är utsatt, oavsett vistelseort, samt till de yrkesverksamma som möter målgruppen.

Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering

Under året har en huvuddel av länsstyrelsens arbete gällande mänskliga rättigheter utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B14 vilket redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet av Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Länsstyrelsen har under året erbjudit kostnadsfritt konsultativt stöd till länets samtliga kommuner som vill bli bättre på att integrera mänskliga rättigheter och ett rättighetsbaserat arbetssätt i sin verksamhet. En kommun har fått enskild handledning genom detta erbjudande.

Länsstyrelsen har stärkt integreringen av mänskliga rättigheter och jämställdhet i kris- och beredskapsarbetet under året, bland annat tack vare regleringsbrevsuppdraget *Rätt att försvara* samt genom uppdraget om att ta fram länsstrategier för att bidra till ökad måluppfyllelse av de jämställdhetspolitiska målen, där civil beredskap pekas ut som ett särskilt fokusområde. Mänskliga rättigheter och jämställdhet har uppmärksammats i länets nätverk för krisberedskapssamordnare. Länsstyrelsen har också genomfört övningen Elof för länets aktörer där särskilt sårbara grupper har varit i fokus. Utgångspunkten för övningen var totalt el-bortfall.

Då länsstyrelsen arrangerade Social hållbarhetsveckan handlade en av dagarna om diskriminering som ett strukturellt problem, med fördjupning av intersektionella perspektiv på hur diskriminering påverkar olika grupper i samhället. Det är ett exempel på hur länsstyrelsen har tillvaratagit arbetet i tidigare regleringsbrevsuppdrag om att motverka rasism i arbetslivet. Under dagen lyftes bland annat strukturella hinder på arbetsmarknaden samt samhällsorientering i samverkan som ett gott exempel på integrationsarbete men också den ökade risken att utsättas för våld som funktionsnedsatt.

Integration

Inom ramen för regleringsbrevsuppdrag 3B16 har länsstyrelsen deltagit i genomförandet av Migrationsverkets uppdrag om anvisning av ensamkommande barn, nyanlända och personer med tillfälligt skydd till kommuner. Den nationella bosättningsgruppen inom länsstyrelsernas integrationsnätverk har representerat länsstyrelserna i Migrationsverkets samråd kring fördelningsmodellen av länstal och bidragit till utvecklingen av modellen. En särskild arbetsgrupp bestående av Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och länsstyrelserna har löpande under året haft dialog om länstal, kommunal och årsplaneringar. Länsstyrelserna har också medverkat i Migrationsverkets samrådsprocess gällande översyn av fördelningsmodellen avseende asylsökande ensamkommande barn samt personer med tillfälligt skydd. För mer information om det regionala arbetet hänvisas till separat redovisning av uppdrag 3B17, 3B18, 3B19, 3B20, 3B21 och 3B22.

Resultatbedömning

Utmärkt: Länsstyrelsens samlade bedömning för verksamhetsområdet är att myndigheten har uppnått ett utmärkt resultat. Genom etablerade stödstrukturer och väl samordnade uppdrag har myndigheten i hög grad bidragit till att arbetet fått genomslag i Uppsala län.

När länsstyrelsernas särskilda folkhälsouppdrag nu avslutas är det angeläget att den erhållna kunskapen integreras i andra tvärsektoriella frågor, som mänskliga rättigheter, jämställdhet, integration, funktionshinderpolitiken och i arbetet med Agenda 2030. En tvärsektoriell intern och extern samverkan krävs för att fortsätta utveckla ett starkt helhetsarbete där de olika perspektiven förstärker varandra. Uppsala län har ett väl utvecklat samarbete mellan länets aktörer vilket är både viktigt och värdefullt, liksom ett fortsatt fokus på hållbara och systematiska arbetssätt.

Länsstyrelsen ser goda förutsättningar för en fortsatt stark och samordnad verksamhet inom området, bland annat genom länets råd för social hållbarhet, men också genom att myndigheten har valt att integrera flera frågor och perspektiv i en bred strategi för ett jämställt och jämlikt Uppsala län.

Som en aktiv part i den kommande revideringen av Uppsala läns regionala utvecklingsstrategi, vilken också är länets plan för Agenda 2030, har länsstyrelsen möjlighet att lyfta in och koppla ovan nämnda initiativ också till denna process.

Övrig redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 1 § och 2 § i samma förordning.

Information av väsentlig betydelse

Under året och speciellt under hösten har den pågående våldsvågen eskalerat. De metoder som de kriminella nätverken använder och den förmåga de besitter innebär att ytterligare dödligt våld med fortsatt påverkan på civilsamhället är sannolikt. Uppsala kommun har under hösten förlorat två unga medarbetare som fallit offer för våldet utan annan koppling till kriminella nätverk än sin bostadsadress.

Denna situation påverkar nu befolkningen i länet på så sätt att många känner oro och rädsla, en del förändrar sina vanor och anpassar sina liv utifrån våldets villkor och i vissa fall till och med byter bostadsort eller flyttar ut ur länet. Länsstyrelsen upplever att länets aktörer är beslutsamma och har ett engagemang för arbetet att försöka stå upp mot och bekämpa våldet. Påfrestningarna på det civila samhället är kännbara och våra institutioner, fri- och rättigheter utmanas. Länsstyrelsen har under året följt utvecklingen och stött aktörernas arbete.

Under våren utsattes länsstyrelsen, tillsammans med flera andra länsstyrelser, för en pulverincident. En försändelse med vitt pulver skickades i brev till länsstyrelsen. Denna gång var det en helt ofarlig substans men händelser av denna typ påverkar våra medarbetare negativt. Upplevelsen är att hoten mot vår personal ökar. Arbetsrutiner har setts över för att medarbetare ska känna sig trygga vid fältarbete och vid myndighetsutövning. Om hoten eskalerar ytterligare kan det påverka länsstyrelsens möjlighet att rekrytera och behålla kompetent personal. Säkerhetsbedömningarna som görs vid kontrollbesök kan också leda till att ensamarbete blir ovanligare, med ökad handläggningstid som resultat.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Sammanställning väsentliga övriga uppgifter	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Beviljad Låneram i Riksgälden	8 000	7 500	7 000	8 000	8 500
Utnyttjad Låneram i Riksgälden	3 430	3 530	3 448	2 051	3 695
Beviljad Räntekontokredit i Riksgälden	6 000	6 000	6 000	6 000	5 500
Utnyttjad Räntekontokredit i Riksgälden	0	0	0	0	0
Ränteintäkter Räntekonto	1 392	435	0	0	13
Räntekostnader Räntekonto	0	0	0	-1	-83
Budget Avgiftsintäkter som disponeras	4 564	4 564	4 419	5 062	2 520
Utfall mot budget Avgiftsintäkter som disponeras	3 849	3 587	4 110	4 807	5 197
Utfall enligt resultaträkning Avgiftsintäkter som disponeras	10 798	15 919	14 675	8 828	9 937
Budget Avgiftsintäkter som inte disponeras	7 100	7 100	7 080	6 580	6 260
Utfall Avgiftsintäkter som inte disponeras	6 084	6 671	7 031	7 032	6 393
Antal årsarbetskrafter ¹⁾	212	218	213	201	185
Medeltal anställda ²⁾	236	237	236	221	208
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 134	1 131	1 051	1 017	1 096
Årets kapitalförändring	-767	-133	94	258	-196
Balanserad kapitalförändring	-1 663	-1 657	-1 751	-2 010	-1 813

¹⁾ Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande.

Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid på 1 710 timmar.

²⁾ Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 procent. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. Uppsala län	3 955	3 759	3 648	3 263	3 264
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. Uppsala län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 xxx	0	5	5	10	58
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 xxx	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. C län	128	1 563	237	273	3 192
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 002	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter tilldelade bemyndigande/åtaganden inom bemyndigande	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Tilldelade bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 002	0	0	0	400	1 000
Åtaganden inom bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 002	0	0	0	0	202

Kommentar till tabellerna

Av beviljad låneram 2023 har 278 tkr ianspråktagits för anläggningstillgångar som inte var lånefinansierade per den 31 december 2022.

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Belopp angivna i tkr.

Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	År 2021: Ack. utfall	År 2022: Utfall intäkter	År 2022: Utfall kostnader	År 2022: Netto utfall	År 2023: Budget intäkter	År 2023: Utfall intäkter	År 2023: Budget kostnader	År 2023: Utfall kostnader	År 2023: Netto budget	År 2023: Netto utfall	År 2023: Ack. utfall
Registreringsavgift för jaktområden	-10	16	0	16	20	28	20	0	0	28	34
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-1 908	400	343	57	250	367	270	371	-20	-3	-1 855
Delgivning	34	51	105	-54	40	77	40	160	0	-83	-103
Övrig offentlig-rättslig verksamhet	228	154	178	-25	154	154	154	323	0	-169	34
Summa offentlig-rättsliga avgifter	-1 657	621	627	-6	464	625	484	853	-20	-228	-1 891

Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	År 2021: Ack. utfall	År 2022: Utfall intäkter	År 2022: Utfall kostnader	År 2022: Netto utfall	År 2023: Budget intäkter	År 2023: Utfall intäkter	År 2023 Budget kostnader	År 2023: Utfall kostnader	År 2023: Netto budget	År 2023: Netto utfall	År 2023: Ack. utfall
Resurs- samordning	0	2 966	2 966	0	4 100	3 224	4 100	3 224	0	0	0
Summa avgift uppdrags- verksamhet	0	2 966	2 966	0	4 100	3 224	4 100	3 224	0	0	0

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall av länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet i jämförelse mot budget. Uppställningen utgår från indelningen av avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras enligt punkt 6.1 i länsstyrelsernas regleringsbrev.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till tabellerna

Verksamheten Djur och lantbruk har en negativ ingående balans. Denna är orsakad av att:

1. Vid vissa kontroller behövs två kontrollanter av arbetsmiljösäl, men regelverket tillåter bara debitering motsvarande en person.
2. När vi hanterar ärenden där djur saknar ägare finns ingen part att debitera.
3. Vissa djurägare har svårt att betala sin kontrollavgift vilket genererar kundförluster.

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, redovisning av statistik m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabell A – Verksamhetskostnader 2021–2023

Belopp angivna i tkr.

Verksamhetsområde	År 2023	År 2022	År 2021
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	4 453	4 873	7 431
201 Allmänna val	131	4 253	146
25 Trafikföreskrifter	312	679	837
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	10 929	9 951	9 264
30 Regional tillväxt	1 265	328	313
34 Infrastrukturplanering	1 202	1 971	2 138
40 Hållbar samhällsplanering och boende	9 225	8 697	8 407
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 508	2 215	2 839
42 Energi och klimat	2 665	3 440	3 816
43 Kulturmiljö	10 769	11 677	11 237
45 Samhällsskydd och beredskap	22 350	19 497	18 052
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	13 444	17 975	13 850
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	32 689	38 422	32 257
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	5 822	3 901	3 748
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	5 118	5 402	5 302
54 Mineralfyndigheter	2	4	8
55 Miljöfarlig verksamhet	8 796	8 345	7 574
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	588	636	197
57 Företnade områden, efterbehandling	4 070	2 509	2 165
58 Restaurering	73	37	0
60 Lantbruk och landsbygd	23 558	23 681	24 812
62 Fiske	1 789	1 504	1 390
70 Folkhälsa	3 210	3 107	1 724
80 Jämställdhet	4 260	4 039	2 554
81 Nationella minoriteter	369	54	41

Verksamhetsområde	År 2023	År 2022	År 2021
82 Mänskliga rättigheter	1 495	1 209	1 326
85 Integration	2 650	2 976	2 969
10 Myndighetsövergripande verksamhet	17 102	17 002	15 705
11 Administration och intern service	49 680	47 229	42 567
99 Resurssamverkan ²⁾	2 404	2 347	2 802
20–85 Summa produktion	173 745	181 381	164 399
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	240 527	245 612	222 670
10–99 Total verksamhetskostnad ³⁾	242 931	247 959	225 473

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21) fr.o.m. 2018.

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader ska stämma överens med verksamhetskostnader enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

Kommentar till Tabell A

Verksamhetskostnaderna har minskat vilket har sin huvudsakliga förklaring i minskade anslag inom naturvårdsområdet. Detta har resulterat i minskade köp av tjänster av lokala entreprenörer och att en omställningsprocess genomförts med syfte att minska personalen inom naturvårdsområdet. Omställningsprocessen har påverkat myndighetens rekryteringar överlag då verksamheten behövt invänta resultatet av omställningsprocessen innan externa rekryteringar inom andra områden kunnat starta.

Det finns också en minskning av verksamhetskostnaderna inom allmänna val (4,9 årsarbetskrafter). Under 2022 genomfördes val till riksdag, region- och kommunfullmäktige.

Inom området samhällsskydd och beredskap ökar kostnaden. Här finns en planlig ökning med 2,7 årsarbetskrafter.

Tabell B1, B2 – Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Belopp angivna i tkr.

Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2023

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	4 453	1,85%	1 934	2,94%	6 387	2,67%
201 Allmänna val	131	0,05%	63	0,10%	194	0,08%
25 Trafikföreskrifter	312	0,13%	149	0,23%	462	0,19%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	10 929	4,54%	4 711	7,17%	15 640	6,53%
30 Regional tillväxt	1 265	0,53%	555	0,84%	1 820	0,76%
34 Infrastrukturplanering	1 202	0,50%	481	0,73%	1 682	0,70%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	9 225	3,84%	4 081	6,21%	13 306	5,56%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 508	1,04%	1 156	1,76%	3 664	1,53%
42 Energi och klimat	2 665	1,11%	1 203	1,83%	3 868	1,62%
43 Kulturmiljö	10 769	4,48%	3 113	4,74%	13 882	5,80%
45 Samhällsskydd och beredskap	22 350	9,29%	8 522	12,98%	30 873	12,90%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	13 444	5,59%	4 773	7,27%	18 217	7,61%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	32 689	13,59%	8 594	13,09%	41 283	17,24%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	5 822	2,42%	2 753	4,19%	8 575	3,58%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	5 118	2,13%	2 396	3,65%	7 515	3,14%
54 Mineralfyndigheter	2	0,00%	1	0,00%	3	0,00%
55 Miljöfarlig verksamhet	8 796	3,66%	4 096	6,24%	12 892	5,38%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	588	0,24%	273	0,42%	861	0,36%
57 Förorenade områden, efterbehandling	4 070	1,69%	1 424	2,17%	5 494	2,29%
58 Restaurering	73	0,03%	35	0,05%	108	0,05%
60 Lantbruk och landsbygd	23 558	9,79%	9 667	14,72%	33 225	13,88%
62 Fiske	1 789	0,74%	618	0,94%	2 406	1,01%
70 Folkhälsa	3 210	1,33%	1 200	1,83%	4 409	1,84%

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH- kostnad (tkr)	OH- kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
80 Jämställdhet	4 260	1,77%	1 726	2,63%	5 986	2,50%
81 Nationella minoriteter	369	0,15%	176	0,27%	544	0,23%
82 Mänskliga rättigheter	1 495	0,62%	690	1,05%	2 186	0,91%
85 Integration	2 650	1,10%	1 281	1,95%	3 930	1,64%
10 Myndighetsövergripande verksamhet	17 102	7,11%				
11 Administration och intern service	49 680	20,65%				
99 Resurssamverkan ²⁾	2 404		1 114		3 517	
20–85 Summa produktion	173 745	72,23%	65 669	100,00%	239 414	100,00%
20–85 varav personalkostnad kontoklass 4	137 128					
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	240 527	100,00%			239 414	100,00%
10–99 Total verksamhetskostnad³⁾	242 931				242 931	

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämställs med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2023

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)
113–115 Samkostnad nivå 1 – Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet ¹⁾	29 999	21,88%
110–112, 116–119 Samkostnad nivå 2 – Ekonomi- och personaladministration ¹⁾	19 681	14,35%
100–109 Samkostnad nivå 3 – Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion ¹⁾	17 102	12,47%

¹⁾ Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2021–2023

Verksamhetsområde	2023 ÅA totalt	2023 ÅA kvinnor	2023 ÅA män	2022 ÅA totalt	2021 ÅA totalt
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	4,6	3,1	1,4	5,5	8,9
201 Allmänna val	0,2	0,0	0,2	5,1	0,2
25 Trafikföreskrifter	0,4	0,3	0,1	0,9	0,9
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	13,4	12,9	0,5	11,4	11,1
30 Regional tillväxt	0,9	0,7	0,2	0,3	0,3
34 Infrastrukturplanering	1,3	0,3	1,0	1,9	2,1
40 Hållbar samhällsplanering och boende	10,2	7,0	3,2	10,6	10,5
41 Stöd till boende och energiåtgärder	3,3	2,7	0,6	2,4	4,4
42 Energi och klimat	3,3	2,4	0,9	4,4	4,9
43 Kulturmiljö	8,8	4,7	4,1	9,9	9,4
45 Samhällsskydd och beredskap	20,1	9,7	10,4	17,4	17,5
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11,2	7,9	3,3	13,6	12,4
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	24,5	14,6	9,9	27,7	26,3
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	8,1	4,4	3,7	5,7	5,4
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	6,8	4,6	2,1	7,2	7,0
54 Mineralfyndigheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
55 Miljöfarlig verksamhet	10,9	7,1	3,9	10,3	9,7
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,8	0,8	0,0	0,9	0,3
57 Förorenade områden, efterbehandling	4,0	3,0	1,0	3,0	2,4
58 Restaurering	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
60 Lantbruk och landsbygd	28,1	22,5	4,7	30,0	32,0
62 Fiske	1,7	0,0	1,7	1,1	1,3
70 Folkhälsa	3,2	2,1	1,2	2,5	2,1
80 Jämställdhet	4,4	4,1	0,3	4,4	3,3
81 Nationella minoriteter	0,5	0,5	0,0	0,1	0,0
82 Mänskliga rättigheter	1,8	1,5	0,3	1,5	1,8
85 Integration	3,5	2,1	1,4	3,7	3,9
10 Myndighetsövergripande verksamhet	12,5	8,8	3,8	13,1	12,2
11 Administration och intern service	21,1	16,6	4,5	21,1	19,4
99 Resurssamverkan	2,4	1,6	0,8	2,3	2,9
20–85 Summa årsarbetskrafter produktion	176,2	118,8	56,4	181,3	178,3

Verksamhetsområde	2023 ÅÅ totalt	2023 ÅÅ kvinnor	2023 ÅÅ män	2022 ÅÅ totalt	2021 ÅÅ totalt
10–85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	209,8	144,2	64,6	215,4	209,9
10–99 Summa årsarbetskrafter totalt	212,2	145,8	65,4	217,7	212,8

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

Kommentar till Tabell C

Antalet anställda och antalet årsarbetskrafter har varierat över åren och för 2023 är nivån jämförbar med 2021 men lägre än 2022. Det beror på en minskning med 4,9 årsarbetskrafter inom verksamhetsområde 201 för allmänna val 2022. Det har också skett en minskning av tilldelade sakanslag inom verksamhetsområdena 50 och 51, naturvård och naturvård och naturskydd.

Uppsala län är ett expansivt län och länsstyrelsen har prioriterat prövning och tillsyn vilket har lett till att verksamhetsområde 52 har förstärkts med några årsarbetskrafter under perioden 2021–2023.

Verksamhetsområde 45, samhällsskydd och beredskap är också ett prioriterat område där antalet årsarbetskrafter har utökats till följd av ett växande uppdrag.

Antalet årsarbetskrafter inom verksamhetsområde 60 har minskat under det senaste året, vilket delvis beror på att Länsstyrelsen i Uppsala län periodvis har köpt in tjänster av Länsstyrelsen i Dalarnas län. Detta syns inte i antalet årsarbetskrafter.

Tabell D – Representation

Nyckeltal	År 2023 totalt (tkr)	År 2023 per ÅÅ (kr)	År 2022 totalt (tkr)	År 2022 per ÅÅ (kr)	År 2021 totalt (tkr)	År 2021 per ÅÅ (kr)
Intern representation	200	944	142	653	48	224
Extern representation	888	4 183	489	2 245	253	1 188

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell D

Intern representation: Under 2023 har en personaldag och en julfest genomförts. Att kostnaden är högre 2023 jämfört med 2022 beror på att inflationen leder till att kostnaden per person ökar. En annan förklaring är att den pandemieffekt som syns i siffrorna 2021, och till viss mån 2022, inte längre finns.

Extern representation: En förklaring till förändringen mellan 2022 och 2023 beror på att det till viss del finns en pandemieffekt i siffrorna för 2022. Under året har också den externa representationen ökat som en följd av kungaparets besök i Uppsala, avtackning av avgående landshövding, Sveriges EU-ordförandeskap samt besök av en av riksdagens vice talmän. Den externa representationen kan variera mycket mellan åren också under normala år. Detta beroende på att olika händelser såsom besök, statsbesök med mera varierar mellan åren.

Tabell E – Lokaler

Nyckeltal ¹⁾	Lokal	År 2023	År 2022	År 2021
Lokalkostnader (tkr), VÄS 103 ²⁾	Residens	2 072	1 790	1 702
Lokalyta (m ²)	Residens	1 253	1 253	1 253
Lokalkostnad per m ² (kr)	Residens	1 654	1 429	1 358
Lokalkostnader (tkr), VÄS 113 ³⁾	Lokaler, övriga ³⁾	12 098	10 999	10 656
Lokalyta (m ²)	Lokaler, övriga	3 825	3 825	3 825
Lokalkostnad per m ² (kr)	Lokaler, övriga	3 163	2 876	2 786
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	57	51	50
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Lokaler, övriga	18	18	18
Kontorslokalyta (m ²) ⁴⁾	Kontorslokaler	3 434	3 434	3 434
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Kontorslokaler	16	16	16
Lokalkostnader (tkr)	Lokaler totalt	14 170	12 789	12 357

¹⁾ Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

²⁾ Residensets lokalkostnader redovisas under VÄS 103 Servicestöd till ledningen.

³⁾ Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset som kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÄS 113 Lokaler.

⁴⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark som kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell E

De ökade lokalkostnaderna mellan åren beror huvudsakligen på den årliga indexuppräknningen.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2023

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upp-rättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10–11 Myndighets-övergripande, administration och intern service	56	138	355	468	81	5
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	75	756	64	802	93	3
201 Allmänna val	11	64	2	61	16	0
25 Trafikföreskrifter	49	254	6	234	75	0

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upp-rättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	226	1 257	516	1 770	229	0
30 Regional tillväxt	5	7	0	10	2	1
34 Infrastrukturplanering	1	19	1	18	3	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	61	952	12	978	47	0
41 Stöd till boende och energiåtgärder	87	574	0	257	404	1
42 Energi och klimat	71	46	2	64	55	7
43 Kulturmiljö	294	1 182	62	1 238	300	20
45 Samhällsskydd och beredskap	87	196	162	338	107	4
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	188	205	26	245	174	46
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	188	136	264	400	188	27
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	184	880	71	920	215	3
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	103	138	22	165	98	27
54 Mineralfyndigheter	0	3	0	3	0	0
55 Miljöfarlig verksamhet	82	171	19	176	96	6
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	14	139	2	138	17	0
57 Förenade områden, efterbehandling	45	27	16	35	53	11
58 Restaurering	0	1	0	0	1	0
60 Lantbruk och landsbygd ¹⁾	5 346	9 104	58	10 317	4 191	2 757
62 Fiske	4	76	4	79	5	0
70 Folkhälsa	39	24	57	57	63	3
80 Jämställdhet	3	10	10	15	8	0
81 Nationella minoriteter	1	0	1	1	1	0
82 Mänskliga rättigheter	11	5	8	14	10	0
85 Integration	25	23	12	36	24	0
10–85 Totalt antal ärenden	7 256	16 387	1 752	18 839	6 556	2 921

¹⁾ Under 2023 har huvuddelen av länsstyrelsens arbete hanterat stöd i den nya strategiska planen för ny jordbrukspolitik där jordbrukarstöd och projekt- och investeringsstöd hanteras i Jordbruksverkets IT-system. I den ingående balansen ingår dock jordbrukarstöd och landsbygdsstöd från år 2022 och tidigare. Helt rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området

Jordbrukarstöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. Statistik för ansökan om åtaganden och några få mindre stödformer ingår inte. För landsbygdsstöden (602) och projekt- och investeringsstöden (603) redovisas komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden från Jordbruksverkets IT-system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till Tabell F

Länsstyrelsen har under 2023 hanterat stort antal ärenden. Den ingående balansen för samtliga ärendeslag var 7 256 ärenden. Antalet beslutade ärenden var 16 387 ärenden och den utgående balansen är 6 556 ärenden. Det innebär att den utgående balansen fortsätter att sjunka. Ingående och utgående balans och antal beslutade ärenden är färre än föregående år. Det beror på att tabellen tidigare innehållit data från bland annat miljöprövningsdelegationens ärenden som nu tagits bort.

De största förändringarna mellan år 2022 och 2023 är;

- Ökningen av inkomna ärenden inom verksamhetsområdena 20 och 21 (+87) beror främst på att ansökan om kungörelsedelgivning har ökat.
- Ökningen av inkomna ärenden inom verksamhetsområde 28 (+104) beror på att antalet djurskyddsärenden ökat (+104).
- Ökningen av inkomna ärenden inom verksamhetsområde 41 (+515). Detta beror på att ett nytt stöd för energieffektivisering i småhus infördes under 2023.

Tabell G – Överklagade beslut 2023

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ¹⁾	Antal beslut ²⁾	Andel överklagade beslut ³⁾
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	0	468	0,0%
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	4	802	0,5%
201 Allmänna val	0	61	0,0%
25 Trafikföreskrifter	37	234	15,8%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	16	1 770	0,9%
30 Regional tillväxt	0	10	0,0%
34 Infrastrukturplanering	0	18	0,0%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	68	978	7,0%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	8	194	4,1%
42 Energi och klimat	0	64	0,0%
43 Kulturmiljö	2	1 238	0,2%
45 Samhällsskydd och beredskap	2	338	0,6%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	34	245	13,9%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	4	400	1,0%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	50	920	5,4%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	2	165	1,2%
54 Mineralfyndigheter	0	3	0,0%
55 Miljöfarlig verksamhet	16	176	9,1%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0	138	0,0%
57 Förorenade områden, efterbehandling	1	35	2,9%
58 Restaurering	0	0	0
60 Lantbruk och landsbygd ⁴⁾	24	10 317	0,0%
62 Fiske	0	79	0,0%
70 Folkhälsa	0	57	0,0%
80 Jämställdhet	0	15	0,0%
81 Nationella minoriteter	0	1	0,0%
82 Mänskliga rättigheter	0	14	0,0%
85 Integration	0	36	0,0%
10–85 Totalt antal ärenden ⁵⁾	268	18 776	1,4%

¹⁾ Avser beslut som överklagats till högre instans 2023, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

²⁾ Avser beslut som fattats av länsstyrelsen under 2023.

³⁾ Avser antalet överklagade beslut under 2023 dividerat med antalet beslut under 2023.

⁴⁾ Från och med 2023 inkluderas beslut från Jordbruksverket.

⁵⁾ Systemet för överklagande ärenden gällande 41 Stöd till boende och energiåtgärder hämtar uppgifter på annat sätt, därav avvikelser på totalen.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverkets system för jordbrukarstöd.

Kommentar till Tabell G

Den totala andelen överklagade beslut är 1,4 procent vilket är lägre än föregående år (2,9 procent). Att andelen är lägre beror främst på att länsstyrelsen från och med 2023 har inkluderat samtliga beslut från Jordbruksverkets system.

Andelen överklagade beslut är flest inom följande verksamhetsområden; trafikföreskrifter (25), hållbar samhällsplanering och boende (40), miljöfarlig verksamhet (55) samt övergripande gemensamt för naturvård och miljöskydd (50). Inom ramen för dessa ärendeslag ingår prövningar av en rad olika beslutstyper.

För trafikföreskrifter (25) där andelen överklagade beslut uppgår till 15,8 procent överklagas beslut som rör parkeringstillstånd för rörelsehindrad i relativ stor utsträckning vidare till Transportstyrelsen.

När det gäller hållbar samhällsplanering och boende (40) där andelen överklagade beslut uppgår till 7,0 procent omfattar länsstyrelsens prövning bland annat prövning av överklagade bygglov och förhandsbesked enligt plan- och bygglagen.

Inom ramen för övergripande gemensamt för naturvård och miljöskydd (50) där andelen överklagade beslut uppgår till 13,9 procent ingår länsstyrelsens prövning av bland annat överklagade beslut rörande till exempel strandskydd och avloppsanläggningar och andra beslut enligt miljöbalken.

När det gäller miljöfarlig verksamhet (55) är andelen överklagade beslut i nivå med föregående år.

Övriga ärendetyper överklagas sällan.

Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans 2023

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ¹⁾	varav antal ändrade beslut i högre instans ²⁾	Andel ändrade beslut ³⁾
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	-	-	-
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	1	0	0,0%
201 Allmänna val	0	0	0%
25 Trafikföreskrifter	13	2	15,4%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	16	0	0,0%
30 Regional tillväxt	-	-	-
34 Infrastrukturplanering	-	-	-
40 Hållbar samhällsplanering och boende	60	10	16,7%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2	1	50,0%
42 Energi och klimat	-	-	-
43 Kulturmiljö	-	-	-
45 Samhällsskydd och beredskap	-	-	-
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	34	10	29,4%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	2	1	50,0%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	27	8	29,6%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	-	-	-
54 Mineralfyndigheter	-	-	-
55 Miljöfarlig verksamhet	15	13	86,7%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	-	-	-
57 Föreerade områden, efterbehandling	1	1	100%
58 Restaurering	-	-	-
60 Lantbruk och landsbygd	7	1	14,3%
62 Fiske	-	-	-
70 Folkhälsa	-	-	-
80 Jämställdhet	-	-	-
81 Nationella minoriteter	-	-	-
82 Mänskliga rättigheter	-	-	-
85 Integration	-	-	-
10–85 Totalt antal ärenden	178	47	26,4%

¹⁾ Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2023.

²⁾ Avser beslut som ändrats under 2023 på grund av domar/beslut i högre instans.

³⁾ Antal ändrade beslut i högre instans under 2023 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under 2023.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentar till Tabell H

Andelen ändrade beslut är 26,4 procent vilket är högre än under föregående år då andelen var 15,9 procent. De ärendeslag där ändringsfrekvensen är något högre avser områden där länsstyrelsens prövning omfattar svårbedömda frågor eller frågor som i huvudsak handlar om bedömningar i sakfrågan. Det framgår av att andelen överklagade beslut är flest inom följande områden:

Trafikföreskrifter (25) där andelen uppgår till 15,4 procent omfattar prövningar av bland annat förslag till föreskrifter och parkeringstillstånd. Inom denna ärendegrupp är det två parkeringstillståndsbeslut som ändrats.

Hållbar samhällsplanering och boende (40) där andelen uppgår till 16,7 procent. Området omfattar en rad olika prövningar inom bland annat frågor om lov, ansökningar, förhandsbesked med mera.

Inom naturvård och miljöskydd (50) är ändringsfrekvensen 29,4 procent eftersom det bland annat rör överklagningar av beslut enligt miljöbalken och andra svårbedömda frågor.

Inom miljöfarlig verksamhet (55) uppgår andelen ändrade beslut till 15 stycken, det är 86,7 procent av de som överklagats. I fyra av ärendena har överinstansen haft synpunkter på formalia eller brister i samrådsförfarandet. I övriga elva fall har överinstansen gjort annan bedömning av sakinnehållet än miljöprövningsdelegationen. Länsstyrelsen har fortsatt att utveckla miljöprövningsdelegationens handläggning, bland annat kring tidsplanering och att omhänderta hur praxis utvecklas inom området.

Tabell I – Handläggningstider

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2021–2023	Utfall (%) 2023	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Medel-antal dagar 2023	Medel-antal dagar 2022	Medel-antal dagar 2021
202 Anmälan om svenskt medborgarskap ¹⁾	45						
204 Begravningsfrågor ¹⁾	45						
212 Auktorisation av bevakningsföretag ¹⁾	180						
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap. 4§ djurskyddslagen ²⁾	90	87	87,5	90	28,3	43,5	42,3
282 Ansökan om förprovning djurstall ²⁾	56	100	94,3	100	8	13	7,1
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	93,2	93	91,9	28,6	34,3	33,7
403 Överklagande av lov, förhandsbesked	150	97,5	96,9	97,2	34,4	47	46
403 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	100	100	97,2	23,8	42,1	25,5
403 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	100	90,2	90	56,1	100,4	80,2
505 Överklagade kommunala beslut miljöbalken m.fl. föfattn.	180	97,9	83,6	77,8	75,6	122,9	134,1
525 Samråd enligt 12 kap. 6§ miljöbalken	42	58,4	75,8	72,5	40,4	34,2	34,3
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens ³⁾	21	91,9	95,9	84,3	15,7	11,6	14,4
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken – Ansökan om tillstånd (konc) ^{2, 4)}	180	84,2	71,4	73,3	154,4	156,7	168,9
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	-	-	-	-	-	-
562 Prövning av avfall och producentansvar	40	96,8	72,3	96	26,6	31,3	12,3
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	94,7	71,4	98,2	21,8	29,9	9,1
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – företagsstöd ^{5,6)}	180	3	37	58	668	353	467
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – projektstöd ^{5, 6)}	180	14	41	75	452	259	470
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – miljöinvesteringar ^{5, 6)}	180	75	93	93	162	58	202
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden – företagsstöd ^{5, 6)}	180	-	-	-	-	-	-
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden – projektstöd ^{5, 6)}	180	-	-	-	-	-	-

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2021–2023	Utfall (%) 2023	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Medel-antal dagar 2023	Medel-antal dagar 2022	Medel-antal dagar 2021
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – företagsstöd ^{6, 7)}	120	15	52	28	254	127	155
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – projektstöd ^{6, 7)}	120	14	25	38	411	270	182
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – miljöinvesteringar ^{6, 7)}	120	67	62	70	101	147	106
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – företagsstöd ^{6, 7)}	120	-	-	-	-	-	-
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – projektstöd ^{6, 7)}	120	-	-	-	-	-	-
623 Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	87,5	87,5	75	23,5	23,8	22,6
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	100	100	80	11,8	18,9	76,6

¹⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

²⁾ Målet är satt från komplett ansökan.

³⁾ Enligt 19 kap. 3 b § miljöbalken.

⁴⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

⁵⁾ Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till länsstyrelsen fram till att länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

⁶⁾ Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

⁷⁾ Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till Tabell I

Måluppfyllelsen för handläggningen av de så kallade 12:6-samråden (525) är lägre än tidigare år. Detta kan till viss del förklaras av länsstyrelsens personella resurs-situation för ärendegruppen. Vissa av ärendena har också omfattat anläggning av solcellsparker, vilka kan ge samrådet en större komplexitet som påverkar handläggningstiden.

Under 2023 har handläggningstiderna för ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder (602) ökat då äldre ärenden beslutats för att avsluta landsbygdsprogrammet samtidigt som Sveriges strategiska plan för EU:s jordbruks-politik öppnades för ansökningar och ärenden inkommit. Rimlighetsbedömningen som Jordbruksverket kräver tar fortsatt mycket lång tid. Länsstyrelsen noterar

också att den generella ekonomiska osäkerheten gör banker försiktiga. Tidigare meddelade lånelöften förnyas bara delvis eller inte alls, ofta i ett sent skede av handläggningen. Låg genomströmning av ansökan om projektstöd under året beror delvis på svårigheter att bedöma investeringar i djurstallar.

Länsstyrelsen har, inom landsbygdsutvecklingsåtgärder (602), fokuserat på handläggning av utbetalningar för att underlätta för utsatta grupper av sökande att klara likviditeten. Det har varit tidsödande att genomföra de kompletterande rimlighetsbedömningar av utgifter som krävs enligt handlägningsrutinerna. Detta har förlängt handläggningstiderna under 2023. Dessutom har ärenden som tagits ut för "kontroll på plats" ofta fått vänta länge på besöket och därmed har handläggningstiderna också för dessa ärenden väsentligt förlängts.

Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Resultaträkning

Belopp i tkr.

Resultaträkning	2023	2022	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	133 258	125 964	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	10 798	15 919	2
Intäkter av bidrag	96 669	105 462	3
Finansiella intäkter	1 439	481	4
Summa	242 164	247 826	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-168 918	-167 838	5
Kostnader för lokaler	-15 235	-13 341	6
Övriga driftkostnader	-56 503	-65 039	7
Finansiella kostnader	-148	-56	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 128	-1 686	9
Summa	-242 931	-247 959	
Verksamhetsutfall	-767	-133	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	6 084	6 671	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-6 084	-6 671	11
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	44 916	40 507	12
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	425	-625	13
Finansiella intäkter	8	2	14
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	-333	673	15
Lämnade bidrag	-45 016	-40 557	16
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	-767	-133	17

Balansräkning

Belopp i tkr.

Tillgångar	2023-12-31	2022-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3 517	4 222	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3 144	3 261	
Summa	6 661	7 483	18
Utlåning	0	0	
Varulager m.m.	0	0	
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	2 331	1 183	19
Fordringar hos andra myndigheter	3 722	6 628	20
Övriga kortfristiga fordringar	1 030	1 834	21
Summa	7 082	9 645	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	3 808	3 484	
Upplupna bidragsintäkter	20 033	19 873	
Övriga upplupna intäkter	6 198	4 061	
Summa	30 039	27 418	22
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17 567	10 637	
Summa	17 567	10 637	23
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	38 531	55 889	24
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	1 674	11 793	25
Kassa och bank	290	255	26
Summa	40 494	67 937	
Summa tillgångar	101 842	123 121	

Kapital och skulder	2023-12-31	2022-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	3 678	3 805	
Donationskapital	21	20	
Balanserad kapitalförändring	-1 663	-1 657	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-767	-133	
Summa	1 270	2 036	27
Fonder			
Fonder	382	49	
Summa	382	49	15
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	393	952	28
Övriga avsättningar	2 423	2 139	29
Summa	2 816	3 091	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	3 430	3 530	30
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	0	31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	6 488	6 615	32
Leverantörsskulder	7 458	10 778	33
Övriga kortfristiga skulder	2 871	2 760	34
Depositioner	1 628	11 793	35
Summa	21 875	35 475	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	12 170	13 408	
Oförbrukade bidrag	61 478	69 061	
Övriga förutbetalda intäkter	1 850	0	
Summa	75 498	82 469	36
Summa kapital och skulder	101 842	123 121	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr.

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m.	1 563	131 774	1	0	0	133 338	-133 209	128	37
Utgiftsområde 19 regional tillväxt 19 01 001 002 Regionala utvecklingsåtgärder	0	68	0	0	0	68	-68	0	38
Summa	1 563	131 842	1	0	0	133 406	-133 277	128	

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr.

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	Not
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	930	938	
2537 Miljöskyddsavgift Täckavgift	4 600	4 129	
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	170	188	
2714 01 Sanktionsavgifter	1 400	734	
2714 05 Brott mot utlänningslagen	0	96	
Summa	7 100	6 084	10

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Belopp i tkr.

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden 2023	Utestående åtaganden 2023	Utestående åtagandenas fördelning 2024	Not
19 01 001 000 Regionala tillväxtåtgärder	0	0	0	0	38

Enligt regleringsbrev 2023 för anslag 1.1 inom utgiftsområde 19 regional utveckling har länsstyrelserna inga beställningsbemyndiganden.

Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat inte anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2024.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antalet anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 procent. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiska administrativa regler

I regleringsbrevet 2023 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiska administrativa regelverket:

- ”Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.”

- ”Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningspost. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader som hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värderas i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50 tkr och markanläggningar som klassas som infrastrukturella tillgångar (naturmiljötillgång) på minst 250 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer eftersom de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Markanläggningar	Respektive komponents nyttjandeperiod
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
It-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag under 2023.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Landshövding		
Attefall, Stefan	1 184 546	Sedan tillträde som landshövding inga andra uppdrag utom styrelseledamot i eget bolag (Solidus AB) fram till oktober. Förmånsvärde för tjänstebil.
Bostadsförmån Stefan Attefall	144 800	
Enander, Göran	404 997	Ledamot i insynsrådet för Strålsäkerhetsmyndigheten och ordförande i Miljömålsrådet samt ledamot i Rådet för hållbara städer.
Bostadsförmån Göran Enander	36 200	
Länsråd		
Magnusson, Cecilia	1 281 882	Inga
Insynsråd		
Ahlstedt, Fredrik	0	Ledamot i insynsrådet för SCB
Burwick, Marlene	0	Ledamot i BioDriv Öst
Deremar, Catarina	0	Inga
Hagfeldt, Anders	1 900	Ledamot i konsistoriet, Uppsala universitet
Knutson Wedel, Maria	0	Ledamot i SLU:s styrelse, ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse
Ljudén, Bengt-Åke	1 900	VD Almi Företagspartner AB i Uppsala
Svensson-Paras, Margaretha	0	Inga

Noter till resultaträkning

Not 1

Intäkter av anslag	2023	2022
01 05 001 002 Förvaltningsanslag	133 209	125 881
19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	68	100
Summa intäkter av anslag	133 277	125 981

Kommentar till Not 1

Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen. Beloppet uppgår till 19 tkr (17 tkr).

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
Offentligrättsliga avgifter	1 209	1 877
Försäljning enligt 4 § avgiftsförordningen	8 930	12 795
Intäkter av andra ersättningar	658	1 247
Summa	10 798	15 919
<i>Varav intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen består av</i>		
Intäkter uthyrning	862	817
Intäkter utbildning/konferenser	1 607	2 248
Intäkter konsultuppdrag	6 461	9 729
Summa	8 930	12 795

Kommentar till Not 2

Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bland annat i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter. Intäkterna för utbildning och konferenser har minskat jämfört med 2022 främst beroende på att deltagarantalet i kurserna avseende bekämpningsmedel var färre 2023 än 2022 samt att Länsstyrelsen i Uppsala län inte anordnade Mälarlänsutbildningen 2023. Avseende intäkterna för konsultuppdrag så har 3,5 mnkr omförts till bidragsfinansierad verksamhet under 2023, och därigenom blivit intäkt av bidrag i stället för intäkt av avgift.

Not 3

Intäkter av bidrag	2023	2022
Bidrag från statliga myndigheter	94 028	103 973
varav		
Naturvårdsverket	30 132	35 191
Länsstyrelsen i Örebro län	28 111	30 752
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	16 356	15 762
Riksantikvarieämbetet	5 163	5 405
Havs- och vattenmyndigheten	4 650	5 163
Statens jordbruksverk	3 387	6 882
Kammarkollegiet	965	630
Kärnavfallsfonden	610	688
Post- och telestyrelsen	547	723
Skogsstyrelsen	540	414
Länsstyrelsen i Västerbottens län	482	72
Länsstyrelsen i Dalarnas län	403	429
Länsstyrelsen i Västmanlands län	378	19
Trafikverket	376	0
Länsstyrelsen i Jönköpings län	334	388
Arbetsförmedlingen	317	328
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	296	-45
Länsstyrelsen i Östergötlands län	262	0
Tillväxtverket	169	145
Länsstyrelsen i Stockholms län	149	125
Länsstyrelsen i Södermanlands län	110	58
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	90	0
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	82	-45
Länsstyrelsen i Kronobergs län	78	-1
Länsstyrelsen i Hallands län	34	129
Lunds universitet	17	0
Sveriges lantbruksuniversitet	5	12
Uppsala universitet	5	123
Linneuniversitetet	2	4
Länsstyrelsen i Jämtlands län	1	0
Länsstyrelsen i Skåne län	0	81
Socialstyrelsen	0	-0
Länsstyrelsen i Norrbottens län	0	-25
Statens energimyndighet	0	4
Övriga motparter	0	209
Livsmedelsverket	-6	8
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	-16	347
Bidrag från övriga	2 641	1 489

Intäkter av bidrag	2023	2022
<i>varav bidrag från EU:s fonder</i>		
<i>Life – program för miljö- och klimatpolitik</i>	1 289	1
Summa	96 669	105 462

Kommentar till Not 3

Totalt sett har bidragen från statliga myndigheter minskat med 10 mnkr jämfört med 2022. Skillnaden mellan åren avseende intäkter av bidrag från Naturvårdsverket beror till största delen på att vårdmedel till naturreservat och för arbetet med värdefull natur har minskat jämfört med 2022. Minskningen av intäkter av bidrag från Statens jordbruksverk beror på minskade TA-medel 2023 jämfört med 2022. Länsstyrelsen i Uppsala län har också fått minskade intäkter från Länsstyrelsen i Örebro län. Det är svårt att peka på någon enskild förklaring till minskningen då länsstyrelsen erhåller bidrag för många olika insatser och områden.

Not 4

Finansiella intäkter	2023	2022
Räntekonto i Riksgälden	1 392	435
Övriga finansiella intäkter	47	46
Summa	1 439	481

Kommentar till Not 4

Riksgäldens ränta följer Riksbankens styrränta. Detta har gjort att ränteintäkterna ökat jämfört med förra året.

Not 5

Kostnader för personal	2023	2022
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-111 713	-111 430
<i>varav Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)</i>	-212	-269
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-57 205	-56 408
Summa	-168 918	-167 838

Kommentar till Not 5

Personalkostnaderna har ökat mindre än förväntat trots den årliga lönerrevisionen, vilket förklaras av att antalet årsarbetskrafter har minskat från 218 till 212.

Not 6

Kostnader för lokaler	2023	2022
Kostnader för lokaler	-15 235	-13 341

Kommentar till Not 6

Lokalkostnaderna som redovisas i tabell E i resultatredovisningen överensstämmer inte med denna not. Anledningen är att not E endast presenterar lokalkostnader för residenset samt kostnader för kontorslokaler inklusive biytor, såsom förråd, källare

och garage medan denna post omfattar hela verksamhetens lokalkostnader. De ökade kostnaderna för lokaler beror till största delen på den årliga indexuppräkningsen.

Not 7

Övriga driftskostnader	2023	2022
Resor	-1 840	-1 493
Varor	-3 458	-4 638
Datatjänster	-14 497	-13 431
Konsulttjänster	-16 813	-19 623
Utbildningstjänster	-2 368	-2 986
Övriga tjänster	-17 315	-22 445
Övrigt	-213	-423
Summa	-56 503	-65 039

Kommentar till Not 7

Övriga driftskostnader har minskat mellan åren, och de största skillnaderna är för kostnadsslagen konsulttjänster och övriga tjänster. Minskningen av konsulttjänster förklaras till stor del av pandemiuppdrag som fortfarande fanns 2022 men inte 2023 och ett stort projekt avseende biogeografisk uppföljning av mossor som endast förekom 2022. Differensen avseende övriga tjänster beror till största delen på att länsstyrelsen under 2023 gjort färre åtgärder inom restaurering av våtmark, underhåll av Naturvårdsverkets byggnader och anläggningar samt gränsmarkering jämfört med 2022.

Not 8

Finansiella kostnader	2023	2022
Räntekostnader i Riksgälden	-115	-25
Övriga finansiella kostnader	-33	-30
Summa	-148	-56

Kommentar till Not 8

Riksgäldens ränta följer Riksbankens styrränta. Detta har gjort att räntekostnaderna ökat jämfört med förra året.

Not 9

Avskrivningar och nedskrivningar	2023	2022
Avskrivningar	-2 128	-1 686

Kommentar till Not 9

Den ökade kostnaden för avskrivningar beror på en infrastrukturell investering i naturreservat som har fått fullt genomslag 2023.

Not 10

Avgifter m.m. som inte disponeras, inkomsttitel och verksamhet	Intäkter 2021	+/- 2022	Budget intäkter 2023	Intäkter 2023	Kostnader 2023	+/- 2023	Akkumulerat +/- utgående 2023
Avgifter med bestämt ekonomiskt mål¹⁾							
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	928	-162	930	938	-1 305	-367	-530
2537 Miljöskyddsavgifter	4 600	-2 067	4 600	4 129	-6 846	-2 717	-4 784
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	161	33	170	188	-40	148	181
- varav avgifter enligt avfallsförordningen	162	33		188	-40	148	181
- varav övriga avgifter	-2	0		0	0	0	0
Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål	1 342	0	1 400	830	0	0	0
2714 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	1200		1 400	734			
2714 Särskild avgift enligt utlänningslagen	142		0	96			
Summa avgifter redovisade mot inkomsttitel	7 031	-2 196	7 100	6 084	-8 191	-2 937	-5 133

¹⁾ Tidigare har länsstyrelserna haft ett undantag i regleringsbrevet enligt 6 kap. 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. Från och med regleringsbrevet 2022 är undantaget borttaget. Inga jämförelsetal avseende kostnader för året 2021 kan tas fram. Som en följd av det ändras notens uppställning till att omfatta intäkter för år 2021 samt nettoutfall år 2022. År 2023 redovisas både kostnader och intäkter. Akkumulerat utfall avser åren 2022 och 2023.

Kommentar till Not 10

Uppgifterna speglar tabell 6.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende länsstyrelserna. Noten är uppdelad på avgifter med bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål.

Not 11

Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	2023	2022
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-6 084	-6 671

Kommentar till Not 11

För mer information se tabell Redovisning mot inkomsttitel och not 10.

Not 12

Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2023	2022
Från myndighet		
Riksantikvarieämbetet	4 586	5 205
Länsstyrelsen i Jönköpings län	348	-122
Länsstyrelsen i Örebro län	613	335
Länsstyrelsen i Västerbottens län	714	0
Socialstyrelsen	4 304	4 465
Naturvårdsverket	18 139	23 141
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	208	254
Havs- och vattenmyndigheten	16 003	7 230
Summa	44 916	40 507

Kommentar till Not 12

Totalt sett har bidragsutbetalningarna ökat, dock med undantag för bidrag från Naturvårdsverket. Detta beror på att medel för arbetet med värdefull natur har minskat. Bidrag lämnade från Havs- och vattenmyndigheten har ökat med nästan 9 mnkr och detta beror främst på att länsstyrelsen 2023 lämnat 5,9 mnkr mer i bidrag för LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt) än 2022. En stor fiskevårdsåtgärd som fått bidrag är *Fria fiskvägar* förbi Forsmark bruk och avseende fiskevårdsåtgärder (3,1 mnkr).

Not 13

Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2023	2022
Älgvårdsfonden	285	-751
Bygdemedel	140	126
Summa	425	-625

Kommentar till Not 13

Älgvårdsfondens medel har i huvudsak använts till länsstyrelsens administration och till arvoden till älgförvaltningsgrupper. Skillnaden mellan åren beror dels på att intäkterna var högre under 2023 än 2022 (fler fällavgifter betalades in), dels på att mindre del av länsstyrelsens administration av älgjakten lagts på älgvårdsfonden 2023. Bygdemedel erhålls från vattenkraftsföretagen och ska i första hand gå till reparationer av skador som uppkommit på grund av vattenregleringen. Utöver detta går det också att söka bygdemedel för investeringar som är till allmän nytta i bygden.

Not 14

Finansiella intäkter	2023	2022
Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	8	2

Kommentar till Not 14

Dessa intäkter avser ränta på särskilda bankmedel (Bygdemedel och Stiftelsen Sveriges nationaldag).

Not 15

Avsättning till/upplösning av fonder med mera för transfereringsändamål	2023	2022
Ingående balans	49	722
Årets förändring	333	-673
Utgående balans	382	49
Uppdelat på		
Älgårdsfonden ingående balans	-346	405
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	285	-751
Älgårdsfonden utgående balans	-61	-346
Bygdemedel ingående balans	396	317
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	140	126
Finansiella intäkter	8	2
Lämnade bidrag	-100	-50
Bygdemedel utgående balans	443	396

Kommentar till Not 15

Se även not 13 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag.

Not 16

Lämnade bidrag	2023	2022
Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-31 477	-29 489
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-13 539	-11 068
Summa Lämnade bidrag	-45 016	-40 557
Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	-100	-50
Jakt och viltvård	-1 335	-679
Övriga ärenden inom övrig förvaltning	0	-0
Byggnadsvård	-4 137	-4 790
Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-332	-415
Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	-117	0
Skydd mot olyckor, räddningstjänst	-208	-254
Samverkan, ledning och samordning	-283	0
Miljömål	-14 599	-9 852
Miljöövervakning	-45	-12
Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	-2 327	-2 523
Förvaltning och skötsel av skyddade områden	-480	-2 565
Tillsyn av områdesskydd (exkl. vattenskyddsområden)	-15	0
Dricksvattenförsörjning	-621	-1 480
Efterbehandling av förorenade områden	-10 978	-11 966
Allmänt och övergripande inom lantbruk och landsbygd	-83	0
Övriga ärenden inom lantbruk och landsbygd	-193	0
Stöd till fisket	-500	-500
Fiskevård och fritidsfiske	-3 819	-948
Allmänt och övergripande inom folkhälsa	0	-70
Främjande insatser inom folkhälsoområdet	-79	-100
Jämställdhetsfrågor	-115	-10
Frågor inom mänskliga rättigheter	-4 304	-4 465
Integrationsfrågor	-348	122
	-45 016	-40 557
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentar till Not 16

Se not 12 för kommentar till differensen mellan åren. I not 12 saknas lämnade bidrag som finansierats från medel från andra än myndigheter, 100 tkr, som betalats ut från bygdemedel.

Not 17

Årets kapitalförändring	2023	2022
Verksamhetsutfall		
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-228	-6
Avslutade externa medel och ANL RTA	-538	-127
Semesterlöne- och löneskuld	19	17
Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av anslag	-19	-17
Summa verksamhetsutfall	-767	-133
Uppbörd	0	0
Transfereringar	0	0
Summa årets kapitalförändring	-767	-133

Kommentar till Not 17

Kapitalförändringen består under 2023 av, förutom avgiftsfinansierad verksamhet, avskrivningarna på en infrastrukturell investering. För mer information om posten Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan, se tabell Avgifter – Offentlighetsliga avgifter

Noter till balansräkning

Not 18

Materiella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Byggnader, mark och annan fast egendom		
Bokfört värde	0	0
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	8 570	4 765
Årets anskaffning	0	3 805
Utgående anskaffningsvärde	8 570	8 570
Ingående avskrivningar	-4 348	-3 825
Årets avskrivningar	-706	-523
Utgående avskrivningar	-5 054	-4 348
Bokfört värde	3 517	4 222
Maskiner, inventarier, installationer mm.		
Ingående anskaffningsvärde	17 009	15 093
Årets anskaffning	1 305	1 916
Årets försäljning, utrangering	-322	0
Utgående anskaffningsvärde	17 993	17 009
Ingående avskrivningar	-13 749	-12 585
Årets avskrivningar	-1 422	-1 163
Årets försäljning, utrangering	322	0
Utgående avskrivningar	-14 849	-13 749
Bokfört värde	3 144	3 261
Pågående nyanläggningar		
Bokfört värde	0	0
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	6 661	7 483

Kommentar till Not 18

Skillnad mot lån i Riksgälden beror på en infrastrukturell investering i naturreservat som inte lånefinansieras.

Not 19

Kundfordringar	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar – utomstatliga	2 331	1 183
Summa	2 331	1 183

Kommentar till Not 19

De högre kundfordringarna 2023 beror till stor del på fakturering av medlemsavgifter till *Mitt miljösamverkan* som gjordes 2023 men avsåg 2024 och som bokades som en förutbetalad intäkt.

Not 20

Fordringar hos andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Diverse fordringar andra myndigheter	1 340	3 374
Mervärdesskatt	2 381	3 254
Summa	3 722	6 628

Kommentar till Not 20

Differensen mellan åren avseende diverse fordringar avser kundfordringar och beror främst på att Gimokonferensen och Mälarlänsutbildningen, båda med många deltagare, fakturerades i december 2022 och därmed låg som fordringar över årsskiftet. Mälarlänsutbildningen hölls inte av Länsstyrelsen i Uppsala län under 2023 då den alternerar mellan flera olika länsstyrelser och Gimokonferensen fakturerades i november månad 2023.

Not 21

Övriga kortfristiga fordringar	2023-12-31	2022-12-31
Uppbördsfordringar	929	1 827
Övriga kortfristiga fordringar	101	6
Summa	1 030	1 834

Kommentar till Not 21

De lägre uppbördsfordringarna 2023 jämfört med 2022 beror på att miljöskyddsavgifter fakturerades sent i november och en del av dessa hann inte betalas innan årsskiftet. Under 2023 fakturerades dessa tidigare och betalningen hann då in på 2023. Övriga kortfristiga fordringar består av fordringar gentemot anställda och icke betalda fällavgifter avseende jaktår 2022. Ökningen beror på fler rättningar på lön och två stora fällavgifter som inte betalats.

Not 22

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	3 461	3 219
Övriga förutbetalda kostnader	347	266
Summa förutbetalda kostnader	3 808	3 484
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	19 778	19 663
<i>varav</i>		
<i>Statens jordbruksverk</i>	16 813	14 269
<i>Naturvårdsverket</i>	777	561
<i>Kärnavfallsfonden</i>	610	621
<i>Riksantikvarieämbetet</i>	395	1 948
<i>Skogsstyrelsen</i>	315	223
<i>Havs- och vattenmyndigheten</i>	257	404
<i>Post- och telestyrelsen</i>	178	63
<i>Länsstyrelsen i Jönköpings län</i>	138	272
<i>Länsstyrelsen i Örebro län</i>	116	856
<i>Tillväxtverket</i>	109	0
<i>Länsstyrelsen i Södermanlands län</i>	32	25
<i>Länsstyrelsen i Stockholms län</i>	19	19
<i>Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</i>	13	13
<i>Länsstyrelsen i Västerbottens län</i>	3	0
<i>Länsstyrelsen i Jämtlands län</i>	1	0
<i>Länsstyrelsen i Västra Götalands län</i>	0	333
<i>Kammarkollegiet</i>	0	28
<i>Länsstyrelsen i Skåne län</i>	0	0
<i>Arbetsförmedlingen</i>	0	24
<i>Livsmedelsverket</i>	0	6
Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	255	210
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>	0	0
Totala upplupna bidragsintäkter	20 033	19 873
Övriga upplupna intäkter	6 198	4 061
Summa periodavgränsningsposter	30 039	27 418

Kommentar till Not 22

Differensen mellan åren för posten övriga upplupna intäkter beror till en stor del på att länsstyrelsen under 2023 haft mer resurser som har jobbat nationellt än under 2022. Ersättning för kostnader som uppkommit i november och december betalas ut under nästkommande år. Dessutom var intäkterna för omhändertagna djur lägre 2023 än 2022 beroende på att färre djur såldes.

Not 23

Avräkning med statsverket	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-1 857	-4 028
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-6 084	-6 671
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	6 980	8 842
Skulder avseende uppbörd	-960	-1 857
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	100	55
Redovisat mot anslag (+)	68	100
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-157	-55
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	11	100
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 563	-237
Redovisat mot anslag (+)	133 209	125 881
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-131 775	-127 207
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-128	-1 563
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	94	112
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-19	-17
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	75	94
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	13 862	5 324
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	98 172	132 502
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-86 641	-115 177
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	-6 823	-8 787
Övriga fordringar på statens centralkonto	18 570	13 862
Summa utgående balans avräkning med statsverket	17 567	10 637

Not 24

Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Räntekonto i Riksgälden	38 531	55 889

Kommentar till Not 24

Saldot på räntekontot har minskat till stor del beroende på att oförbrukade bidrag i ränteflödet har minskat med 14 193 tkr. Länsstyrelsens räntekontokredit uppgår till 6 000 tkr och är inte utnyttjad under året.

Not 25

Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	1 674	11 793

Kommentar till Not 25

Saldot på deponeringskontot har minskat till följd av utbetalning av två ärenden där totalt 9 mnkr inbetalades under 2021 och 2022. Differensen mot deponerade medel beror på skatt på ränta som inbetalas till Skatteverket i januari 2024 samt en utbetalning bokförd på 2023 men utbetald 2024.

Not 26

Kassa och bank	2023-12-31	2022-12-31
Danske bank, Bygdemedel	267	234
Danske bank, Stiftelsen Sveriges nationaldag	21	20
Summa	288	254

Not 27

Förändring av myndighetskapitalet	Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2022	3 805	20	0	-1 657	0	-133	2 036
<i>varav</i>							
<i>Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan</i>	0	0	0	-1 657	0	-6	-1 663
<i>Avslutade externa medel och ANL RTA</i>	0	0	0	0	0	-127	-127
Ingående balans 2023	3 805	20	0	-1 657	0	-133	2 036
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	-6	-127	133	0
Årets förändring							
<i>varav</i>							
<i>Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan</i>	0	0	0	0	0	-228	-228
<i>Avslutade externa medel och ANL RTA</i>	0	0	0	0	0	-538	-538
Summa årets förändring	0	0	0	0	0	-767	-767
Utgående balans 2023	3 805	20	0	-1 663	-127	-767	1 270

Kommentar till Not 27

Donationskapital avser Stiftelsen Sveriges nationaldags medel. Statskapital avser en infrastrukturell investering som inte lånefinansieras, utan där bidragsmedel har förts till statskapital för att avräknas mot avskrivningarna.

Not 28

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättningar	952	532
Årets pensionskostnader	-70	755
Årets pensionsutbetalningar	-489	-335
Utgående avsättning	393	952

Kommentar till Not 28

Högre kostnad 2022 beror på att beslut har fattats om delpension för fyra personer och kostnad har bokats upp.

Not 29

Övriga avsättningar	2023-12-31	2022-12-31
Lokalt omställningsarbete årets förändring	284	323
Lokalt omställningsarbete utgående balans	2 423	2 139
Omstruktureringsåtgärder årets förändring	0	0
Summa övriga avsättningar	2 423	2 139

Kommentar till Not 29

Länsstyrelsen bedömer att cirka 100 tkr kommer att användas till lokalt omställningsarbete under 2024.

Not 30

Lån i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	3 530	3 448
Under året upptagna lån	1 492	1 634
Årets amorteringar	-1 591	-1 552
Utgående balans	3 430	3 530
Beviljad låneram	8 000	7 500

Kommentar till Not 30

Skillnad mot materiella anläggningstillgångar beror på en infrastrukturell investering i naturreservat som inte ska lånefinansieras samt en anläggningstillgång som bokförts efter sista december, totalt 3 230 tkr.

Not 31

Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Beviljad kreditram	6 000	6 000

Not 32

Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	3 228	3 385
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	3 089	3 052
Mervärdesskatt	171	177
Summa	6 488	6 615

Not 33

Leverantörsskulder	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	7 458	10 778

Kommentar till Not 33

Leverantörsskulder varierar från år till år beroende på när fakturor inkommer. 2022 var det ett flertal fakturor på belopp över 300 tkr som inkom i december. Detta var inte fallet år 2023.

Not 34

Övriga kortfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	2 669	2 738
Övriga kortfristiga skulder	202	22
<i>Övriga kortfristiga skulder består av</i>		
Transfereringar under utbetalning	149	4
Övrigt	53	18
Summa	2 871	2 760

Not 35

Depositioner	2023-12-31	2022-12-31
Depositioner	1 628	11 793

Kommentar till Not 35

Av beloppet på 1 628 tkr bedöms 973 tkr regleras efter mer än 12 månader. Saldot på deponeringskontot har minskat till följd av utbetalning av två ärenden där totalt 9 mnkr inbetalades under 2021 och 2022.

Not 36

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader - Upplupna löner, arvoden inkl social avg	290	26
Upplupna kostnader - Upplupna semesterlöner inkl social avg	10 148	10 807
Upplupna kostnader - Övriga upplupna kostnader	1 731	2 575
Summa upplupna kostnader	12 170	13 408
Ökningen mellan åren avseende upplupna löner består av retroaktiva löner avseende oktober till december för en del av lönerevisionen 2023 som inte blev klar under året (totalt 269 tkr). Övriga upplupna kostnader har minskat då länsstyrelsen tidigare år bokfört kostnader under beloppsgräns (20 tkr) som upplupna.		
Oförbrukade bidrag från annan myndighet	61 743	68 070
<i>varav</i>		
<i>Naturvårdsverket</i>	26 478	24 501
<i>Länsstyrelsen i Örebro län</i>	6 234	12 326
<i>Havs- och vattenmyndigheten</i>	6 000	10 322
<i>Statens jordbruksverk</i>	5 766	4 353
<i>Riksantikvarieämbetet</i>	5 449	4 354
<i>Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</i>	4 721	5 425
<i>Länsstyrelsen i Västmanlands län</i>	3 218	3 509
<i>Länsstyrelsen i Östergötlands län</i>	953	45
<i>Lunds universitet</i>	430	387
<i>Tillväxtverket</i>	357	417
<i>Länsstyrelsen i Kronobergs län</i>	336	414
<i>Länsstyrelsen i Dalarnas län</i>	330	333
<i>Länsstyrelsen i Jönköpings län</i>	242	590
<i>Länsstyrelsen i Skåne län</i>	140	141
<i>Länsstyrelsen i Södermanlands län</i>	140	192
<i>Trafikverket</i>	127	0
<i>Uppsala universitet</i>	104	109
<i>Sveriges lantbruksuniversitet</i>	104	109
<i>Länsstyrelsen i Hallands län</i>	103	137
<i>Länsstyrelsen i Stockholms län</i>	96	145
<i>Statens energimyndighet</i>	92	92
<i>Länsstyrelsen i Västernorrlands län</i>	92	0
<i>Länsstyrelsen i Västra Götalands län</i>	91	-0
<i>Länsstyrelsen i Västerbottens län</i>	55	133
<i>Kammarkollegiet</i>	51	-0
<i>Linneuniversitetet</i>	35	36
<i>Socialstyrelsen</i>	0	0

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas inom tre månader	30%	18 511
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas mellan mer än tre månader till ett år	43%	26 480
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas mellan mer än ett år till tre år	23%	14 306
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas mer än tre år	4%	2 446
Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	-265	991
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>		
<i>Life – program för miljö- och klimatpolitik</i>	-1 290	-1
Summa oförbrukade bidrag	61 478	69 061
Oförbrukade bidrag har minskat med 7,6 mnkr mellan åren och detta är en logisk följd av att intäkter av bidrag har minskat. Se not 3 för mer information.		
Övriga förutbetalda intäkter, inomstatliga	174	0
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga	1 676	0
Summa förutbetalda intäkter	1 850	0
Övriga förutbetalda intäkter består av medlemsavgifter till Mitt miljösamverkan som fakturerades 2023 men avser 2024.		
Summa periodavgränsningsposter	75 498	82 469

Noter till anslagsredovisning

Not 37

Anslag 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. Belopp i tkr.

Villkor för anslag	Belopp	Utfall
Anslagskredit	3 955	0
Anslagsbehållning som disponeras, 3%	3 953	128
Kredit på räntekonto	6 000	0
Låneram för anläggningstillgångar	8 000	3 430

Not 38

Anslag 19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Uppsala län. Belopp i tkr.

Villkor för anslag	Belopp	Utfall
Anslagskredit	3	0
Anslagsbehållning som disponeras	Inget	
Uppföljning och utvärdering	68	68
Beställningsbemyndiganden	0	0

Kommentar till Not 38

Inga framtida åtagande har gjorts och länsstyrelsen har inga oinfriade beställningsbemyndiganden från tidigare år.

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Årsredovisningen är beslutad den 21 februari 2024.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala den 21 februari 2024

Stefan Attefall

Landshövding i Uppsala län

Bilagor

Bilaga A. Paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1§	Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Om länsstyrelsen	Alla län
2§ p1	Verka för att nationella mål får genomslag	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p3	Främja länets utveckling och följa tillståndet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p4	Främja samverkan i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§ p5	Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2§p6	Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
3§ p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter	Alla län
3§ p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
3§ p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3§ p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3§ p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
3§ p6	Energi och klimat	Energi och klimat	Alla län

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
3§ p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö	Alla län
3§ p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
3§ p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd	Alla län
3§ p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar	Alla län
3§ p11	Fiske	Areella näringar	Alla län
3§ p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3§ p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3§ p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
4§ p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Areella näringar	Alla län
4§ p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Västerbotten, Norrbotten
4§ p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Areella näringar	Norrbotten, Västernorrland, Västra Götaland
4§ p4	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter som framgår av förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonder	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Jämtland, Västerbotten, Norrbotten
4§ p5	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning m.m.	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Jämtland, Västerbotten, Norrbotten
4§ p6	Dalarnas, Värmlands och Västra Götalands län, uppgifter som följer av jordförvärvslagen (1979:230) och jordförvärvsförordningen (2005:522) m.m.	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Dalarna, Värmland, Västra Götaland
4 a§	Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m.	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
5§ p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
5§ p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat	Alla län
5§ p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
6§	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030 Naturvård och miljöskydd	Alla län
7§	Geografiskt områdesansvar m.m.	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
7 a§	Länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra Götalands och Skåne län ska vara civilområdesansvariga länsstyrelser enligt förordningen (2022:525) m.m.	Samhällsskydd och beredskap	Norrbotten, Örebro, Stockholm, Östergötland, Västra Götaland, Skåne
7 b§	Beredskapsmyndighet	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
13 a§	Vid Länsstyrelsen i Östergötlands län ska finnas ett nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Östergötland
14§	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd	Stockholm, Uppsala, Östergötland, Kalmar, Skåne, Halland, Västra Götaland, Örebro, Dalarna, Västernorrland, Västerbotten, Norrbotten
15§	Vattendelegation	Naturvård och miljöskydd	Norrbotten, Västernorrland, Västmanland, Kalmar, Västra Götaland
16§	Delegation för rennäringfrågor	Areella näringar	Norrbotten, Västerbotten, Jämtland

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
17§	Kampsportsdelegation	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Örebro
18§	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
19§	Fjälldelegation	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten

Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller återrapporteringar och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2023.

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
1A2 Livsmedelsstrategi – bidra till ökad livsmedelsproduktion	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder m.m.	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning m.m.	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A6 PFAS - övervakning, inventering och kartläggning m.m.	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Förorenade områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A8 Ingen övergödning - miljö kvalitetsmålet	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A10 Effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023–2027 m.m.	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A11 Nationella och regionala skogsprogram	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
1B1 Naturvård - regional samordning och ledning	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B2 Restaurering ängs- och betesmarker - nationellt program	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B3 Hantering, konsultationer samiska folket	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1B4 Webbplatsen informationsverige.se	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Västra Götaland
1C1 Förenkla för företag åtgärder	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
1C2 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdpolitiken	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C3 Mål i regionala utvecklingsstrategin m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Berörda län
1C4 Bredband tillgång, utbyggnad och samverkan m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C5 Ökat bostadsbyggande, samverkan kommuner m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1C6 Planeringsstöd större industrietableringar	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Hållbar samhällsplanering och boende	Norrbotten och Västerbotten

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1C8 Regional förvaltningsplan skarv, behov och ev. åtgärder	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan m.m.	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
1D2 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D3 En hållbar rennäring och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D4 Långsiktigt hållbar rennäring	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Berörda län
1D5 Renbetesavtal	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland
1D6 Tillsyn och prövning effektivitet, enhetlighet och handläggningstider	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, redovisning av statistik m.m.	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3B4 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Kulturmiljö	Gotland
3B16 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län

Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar m.m. som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller exempel på regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Information av väsentlig betydelse	Övrig redovisning
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Hur medel för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts (Fö2023/00751)	Anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025	Samhällsskydd och beredskap

Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2023 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2024-02-22	Lst Örebro
3A1 Minskat och förenklat uppgiftslämnande	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-25	Klimat- och näringslivsdepartementet, Lst Kronoberg samordnar
3A2 Energi- och klimatpolitiska målen	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-16	Lst Dalarna redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A3 Skydda dricksvattenförsörjningen m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-01	Lst Kalmar redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A4 Regionala analyser och kunskapsunderlag kemikalier dricksvatten m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-31	Redovisas till Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3A5 Kontinuitetsplanering dricksvattenförsörjning, utbildning och stöd m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-05-10 2024-01-31	Delredovisning muntlig Slutredovisning till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet Lst Jönköping samordnar

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3A6 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Lst Västernorrland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A7 Restaurering och anläggning av våtmarker	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Lst Gotland redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A8 Skydd, skötsel och förvaltning av värdefulla naturområden m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A9 Kompensationsåtgärder mot övergödning – underlag och styrmedel	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-10-01 2024-09-25	Gäller Lst vattenmyndigheter Delredovisning Slutredovisning till Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västmanland samordnar
3A10 Uppgifter om strandskyddsbeslut	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A11 Kostnader för hantering av EU-stöden	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-03-01	Statens jordbruksverk (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3A12 Föregående års fisketillsyn	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-15	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3A13 Insatser samverkan enligt förordningen om vattenverksamheter m.m.	Uppdrag / A. Nationella	2024-03-15	LST Jönköping redovisar samlat till Klimat- och näringslivsdepartementet
3B1 Statlig närvaro och service i länet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-10-31	Finansdepartementet, Lst Örebro samordnar
3B2 Planering bostadsförsörjning - råd, information och underlag	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-06-15	Bostadsmarknadsanalys till Boverket enligt 2 § förordningen (2011:1160)
3B3 Inriktningsmål för överklagade kommunala beslut om lov	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-02-29	Boverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3B5 Kyrkliga kulturarvet och den kyrkoantikvariska ersättningen	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-05-02	Riksantikvarieämbetet (kopia till Kulturdepartementet)
3B6 Försvarssekretess i samhällsplaneringsfrågor	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-06-16	Försvarsdepartementet Lst Västra Götaland samordnar
3B7 Regionala arbetet med friluftspolitiken	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3B8 Minska spridning av granbarkborrar från skyddade områden	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-12-01	Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet Lst Kronoberg samordnar
3B9 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-31	Gäller endast Lst Stockholm som redovisar till Kulturdepartementet

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3B10 Tillämpning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-11-14	Alla län redovisar till Lst Stockholm och Sametinget (kopia till Kulturdepartementet)
3B11 Aktiviteter på demokratiområdet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-15	Lst Jönköping redovisar till Kulturdepartementet
3B12 Tillämpningen av barns rättigheter	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-31	Socialdepartementet, Lst Dalarna samordnar
3B13 Föräldraskapsstöd - utsatta områden, bekämpa och förebygga kriminalitet barn och unga m.m.	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Berörda Lst till Socialdepartementet Redovisas årligen 2024–2027
3B14 Mänskliga rättigheter samordning	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Gäller endast Lst Dalarna som redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B15 Jämställdhetspolitiska målen och länsstrategier 2024–2027	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2025-03-01 2028-03-01	Delredovisning Slutredovisning Jämställdhetsmyndigheten (kopia till Arbetsmarknadsdepartementet)
3B17 Nyanlända m. fl., lägesbilder boende och skola	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B18 Mottagande ensamkommande barn, asylsökande m.fl. (2016:1363)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B19 Insatser för asylsökande m.fl. enligt förordningen (2016:1363 och 2016:1364)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3B20 Statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (2010:1122)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3B21 Resultat statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar enligt 37 a §	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3B22 Redovisning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3C1 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program Nord m.fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3C2 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Nord m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C3 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program Aurora m.fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland och Norrbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C4 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Aurora m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C5 lämna utgiftsprognoiser anslag 1:1 m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Gäller berörda län som redovisar till Tillväxtverket
3C6 Regionala resurscentra hedersrelaterat våld m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Gäller enbart Lst Östergötland som redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C7 Mäns våld mot kvinnor inkl. kommunernas regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C8 Förvaltningsanslag som har använts till arbetet mot mäns våld mot kvinnor	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C9 Överföra kunskap och rutiner, telefonlinje beteende	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-10-01	Gäller endast Lst Stockholm som redovisar muntligt till Arbetsmarknadsdepartementet
3C10 Kunskapshöjande insatser och främja erfarenhetsutbyte, barnrätt och våld i nära relationer	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2024-04-30	Samlad delredovisning till Arbetsmarknadsdepartementet. LST Östergötlands län samordnar uppdraget och redovisningen.
3D1 Redovisa uppgifter från byggnadsnämnderna, tillämpning PBL flytt byggnader	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Boverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3D2 Uppföljning av byggnadsnämndernas tillsynsarbete – hissar och kompetensförsörjning	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Boverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3D3 Tillsynsutveckling enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3D4 Prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-03-31	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3D5 Uppgifter - inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-11-30	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Skåne samordnar
3D6 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-03-15	Naturvårdsverket
3E1 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-02-06 2023-04-25 2023-07-28 2023-10-23	Hermes
3E2 Kartläggning dispositionsrätter och fördelningsnycklar m.m.	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-09-23	Finansdepartementet, Lst Örebro samordnar
3E3 Åtgärder för att öka säkerheten i digital infrastruktur	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-12-31	Finansdepartementet, Lst Västra Götaland samordnar
3E4 Utveckla arbetet med en god förvaltningskultur	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-09-15	Finansdepartementet, Lst Västmanland samordnar
3E5 Systematisk användning och analys av data och statistik	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-06-15	Finansdepartementet, Lst Stockholm samordnar

Bilaga E. Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat

Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning

Länsstyrelsernas IT-avdelning är en nationell verksamhet som arbetar med länsstyrelsegemensamt perspektiv. IT-avdelningen levererar och utvecklar IT-tjänster till alla länsstyrelser. Länsstyrelsen i Västra Götaland är värdlän för IT-avdelningen.

Utvecklingsprogrammet för förstärkt digital motståndskraft är uppstartat under året med målet att genomföra regeringsuppdraget förstärkt säkerhet i länsstyrelsernas digitala infrastruktur.

IT-avdelningen har bidragit till länens riskmedvetenhet och kontinuitetsarbete genom omvärldsbevakning och kompetenshöjande insatser.

Länsstyrelsernas IT-avdelning har bidragit i den länsstyrelsegemensamma portföljstyrningen i förvaltning och projekt inom bland annat digitalisering av

samhällsbyggnadsprocessen och att ta fram ett nytt system för vatteninformation. IT-avdelningen har bidragit i Projektet Digital Samverkan som är ett länsstyrelse-gemensamt projekt som går ut på att etablera en eller flera lämpliga och användarvänliga tjänster för att kunna samverka digitalt inom länsstyrelsen och med andra myndigheter och externa parter.

Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser genom vår gemensamma växel och En väg in (EVI) Kundsupport för jordbrukarstöd. Den övergripande inriktningen för telefonistorganisationen är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Vårdlän för telefonistorganisationen är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisationen har under året levererat god service bland annat genom en hög tillgänglighet. Vi har besvarat fler samtal även under perioder när vi haft en lägre inkommande trafik. En stor mängd samtal har exempelvis handlat om energieffektiveringsstöd och varningsmottagare för invånare i kärnkraftslänen.

Telefonisterna i växeln har under året tagit emot hotfulla samtal med hot som var riktade mot telefonisten själv och mot vårt län men även samtal där hoten varit riktade mot andra län. Denna typ av samtal har inte förekommit innan och är en eskalering av det stegvis förändrade samtalsklimatet vi över tid uppmärksammat.

Under 2023 år påbörjade en ny programperiod för jordbrukarstöden. Det i kombination med perioder av torka, stora mängder regn och en ny typ av digital markuppföljning bidrog till en periodvis ökad mängd inkommande samtal för EVI kundsupporten för jordbrukarstöd.

Verksamheten arbetar för att kunna erbjuda länen en bredare service. Ett verksamhetsanpassat stödsystem som möjliggör utvecklingen är under produktion.

Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för 22 myndigheter, 21 länsstyrelser samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Till och med september hanterade Löneservice även lönerna för Brottsförebyggande rådet. Löneservice huvuduppgift är att hantera löneutbetalningarna och leveranser inom utsatta tider för uppdragsgivarna med hög kvalitet och med god service. Vårdlän för Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Under 2023 har Löneservice i snitt hanterat 7 700 löner per månad för länsstyrelserna. Samma siffor för år 2022 är 7 900 löner per månad. Skillnaden beror dels på att 2022 var det valår och antalet anställda ökar tillfälligt. Uppsägningar och varsel på flera länsstyrelser har en viss påverkan redan nu.

Samordningen bidrar till en enhetlig och kostnadseffektiv hantering av löne-utbetalningarna. Samordningen av lönehanteringen underlättar även i kontakt med andra myndigheter till vilka rapportering ska ske, exempelvis pensionsuppgifter, statistik och skatteuppgifter som rapporteras varje månad. Samarbetet i länsstyrelsernas nationella arbete blir enklare avseende lönerelaterade frågor och rutiner.

Under 2023 har Löneservice deltagit aktivt i projektet för anslutning till Statens servicecenters, SSC, lönetjänst. SSC har presenterat en förförstudie innehållande en utredning av införande av nytt systemstöd. Förstudiens krav och kriterier har analyserats av länsstyrelserna för att kunna fatta beslut om kravuppfyllnad.

Ekonomiadministration LstEA

LstEA har i uppdrag att effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. Vårdlän för ekonomiadministrationen är Länsstyrelsen i Örebro län.

LstEA har under året arbetat med att bland annat stödja och effektivisera arbetet för länsstyrelserna gällande ekonomi- och administration. LstEA har uppdaterat ekonomi- och lönehandboken, flera manualer samt hanterat drygt 1 000 supportfrågor genom LstEA support.

LstEA har under 2023 gjort drygt 30-tal utsökningar ur ekonomisystemet för länsstyrelsernas räkning och på sätt effektiviserat hanteringen och kvalitén för dessa förfrågningar, såväl interna som externa.

VÄS-förvaltningen har under året arbetat med att utveckla verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS), vilket resulterat i en nytt VÄS-dokument.

ÅR-mallgruppen har under året förvaltat och utvecklat den länsstyrelsegemensamma årsredovisningsmallen som ligger till grund för länsstyrelsernas årsredovisning.

Med frågeställningen om hur länsstyrelserna kan göra leverantörsbetalningarna mer säkra har LstEA gjort en förstudie och ett förslag som delgetts till alla länsstyrelser.

LstEA har under året haft en del fokus på att utveckla länsstyrelsernas arbete med e-handeln genom support, utformande av workshops, en nätverksdag samt ett strategidokument.

Dataskydd och informationssäkerhet

Safirs uppdrag är att främja informationssäkerhet och dataskydd både i det länsstyrelsegemensamma perspektivet och inom varje länsstyrelse. I funktionen ingår sedan tidigare befattningen dataskyddsombud och från 2023 den länsstyrelsegemensamma informationssäkerhetssamordnaren. Vårdlän för Safir är Länsstyrelsen i Stockholms län.

Tillsammans med förvaltningsorganisationen, Gemensamma kansliet och IT-avdelningen arbetar Safir systematiskt och riskbaserat med ständiga förbättringar i hanteringen av länsstyrelsernas information. Samverkan med IT:s säkerhetsenhet har fördjupats inom ramen för Utvecklingsprogrammet för stärkt digital motståndskraft. Vi har även haft god samverkan bland annat med det nystartade servicechefsnätverket.

Under året har vi genomfört en särskild insats för ökad och likartad förståelse om begreppet informationssäkerhet och de faktiska uppgifter som följer av detta för länsstyrelsernas del. Vårt uppdrag från länsrådsgrupp 7 att ta fram en styrmodell

för hantering av risker i de länsstyrelsegemensamma portföljerna är genomfört och beslutat. Även i år har Safir varit en drivande aktör och expertstöd för hur de 21 länsstyrelserna på ett säkert och effektivt sätt ska kravställa, anskaffa och hantera digitala arbetsredskap och "molntjänster".

En effekt av det länsstyrelsegemensamma arbetet med informationssäkerhet och dataskydd är att vi har höjt säkerhetskulturen genom ökad medvetenhet hos medarbetarna och framför allt hos de grupper som arbetar direkt med informationssäkerhetsfrågor.

Gemensamma kansliet

Gemensamma kansliet är en av länsstyrelsernas gemensamma stödverksamheter, som har i uppgift att stärka och stödja det länsstyrelsegemensamma utvecklings- och förvaltningsarbetet kopplat till digitalisering. Vårdlän för Gemensamma kansliet är Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Gemensamma kansliet har under året samordnat och hanterat finansiella medel för den länsstyrelsegemensamma utvecklings- respektive förvaltningsportföljen. Det handlar bland annat om att medel ska betalas ut till respektive länsstyrelse för nedlagd arbetad tid i det gemensamma utvecklings- och förvaltningsarbetet. Den ekonomiska hanteringen mellan länsstyrelserna är en förutsättning för att kunna arbeta gemensamt med utveckling och förvaltning och ha ekonomi i balans. Det har bidragit till att respektive länsstyrelse kan upprätthålla god redovisningssed, i den finansiella redovisningen.

Gemensamma kansliet har i uppdrag att stödja ledningarna i länsrådsgrupp 2 och 7 samt länsrådsmötet. Kansliet ger också stöd till Landshövdinge-IT (LH-IT) och presidiet för Länsråds- och Landshövdingemöte (LR-LH). I stort handlar det om att ta fram verksamhetsanalyser och beslutsunderlag, att samordna och administrera möten samt ansvara för att sammanställa uppföljningen av de länsstyrelsegemensamma stödfunktionerna. Stödet har bidragit till att arbetet i grupperna har kunnat bedrivas på ett effektivt sätt.

Under året har Gemensamma kansliet utvecklat och förvaltat strukturer, processer och modeller för det länsstyrelsegemensamma utvecklingsarbetet och lyft behov av utveckling av dessa till berörd länsrådsgrupp. Detta innebär att stödja i processer, rutiner och modeller för projektledare och styrgrupper, analysera och bereda behov av gemensam nytveckling och ansvara för länsstyrelsens gemensamma verksamhetsarkitektur. Gemensamma kansliet samordnar också länsstyrelsernas deltagande och arbete inom eSam (e-samverkansprogrammet).

Sammantaget har detta uppdrag genomförts enligt plan och med bland annat följande resultat:

- Tillsammans med IT och den länsstyrelsegemensamma stödfunktionen för informationssäkerhet och dataskydd genomfört ett utvecklingsarbete med syfte att stärkt länsstyrelsernas förmåga att driva utveckling ur ett helhetsperspektiv, förbättrat resursnyttjandet och bidragit till ökad transparens.
- Ökad samverkan mellan länen genom att samordna ett forum för verksamhetsutvecklare med fokus på processbaserad verksamhetsutveckling. I dagsläget finns 12 länsstyrelser representerade.
- Bidragit i arbetet med att effektivisera länsstyrelsernas prövning och tillsyn.

- Tillsammans med IT drivit ett utvecklingsuppdrag i syfte att identifierat eventuella behov av Anpassningar av länsstyrelsernas förvaltningsmodell.

Gemensamma kansliet har utvecklat och förvaltat strukturer, processer och modeller för länsstyrelsegemensamma förvaltningsområden samt stöttat dem i arbetet. Arbetet innebär också att etablera nya förvaltningsområden samt planera och samordna gemensamma möten och konferenser för områdenas ledning.

Sammantaget har uppdraget genomförts enligt plan och med bland annat följande resultat:

- Etablerat ett nytt gemensamt förvaltningsområde
- Etablerat en ny struktur inom ett befintligt förvaltningsområde
- Ökat kunskapen om länsstyrelsernas gemensamma förvaltningsmodell genom att genomföra utbildningar och konferenser för objektägare och förvaltningsledare
- Genomfört ett utvecklingsarbete i syfte att förbättra de gemensamma strukturerna för kommunikation, information och uppföljning.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid länsstyrelsen. Motiveringen till det är bland annat att länsstyrelserna saknar systemstöd som möjliggör uppdelning av ärendestatistik efter kön. En stor del av länsstyrelsernas ärenden berör inte enskilda individer, det vill säga saknar uppgifter som kan relateras till kön. Det i kombination med krav på hantering av personuppgifter, ekonomiska resurser och nödvändiga prioriteringar av nya uppdrag i samband med större samhällsstörningar är exempel på förklaringar till varför arbetet med att vidareutveckla länsstyrelsernas könsuppdelade statistik inte har kunnat prioriteras.

Det finns ett behov av och relevans att kunna följa upp kön i delar av länsstyrelsernas ärendehantering. Därför har ett beslut fattats om att länsstyrelserna gemensamt ska driva ett nationellt utvecklingsprojekt för att vidareutveckla statistik och systemstöd för redovisning av könsuppdelade uppgifter. Arbetet under 2023 har resulterat i att länsstyrelserna gemensamt har identifierat ett antal ärendegrupper där det finns personnummer registrerade och som är bra exempel att utgå ifrån i det fortsatta utvecklingsarbetet. Detta underlag blir en gemensam utgångspunkt i det fortsatta arbetet med att skapa bättre förutsättningar för att hantera könsuppdelad statistik i länsstyrelsernas gemensamma ärendehanteringssystem.

Exempel på ärendegrupper som har identifierats är

- personal i bevakningsföretag
- tillsyn över hund och katt
- bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken
- tillstånd för förvärv av lantbruksfastighet.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdrag 1A1 avseende Agenda 2030 och fylla rollen som en regional samordnare. Arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om agendans koppling till länsstyrelsernas verksamhet, spridning av goda exempel och tvärsektoriella arbetsätt, samt bättre omvärldsbevakning. Exempel på prestationer:

- Länsstyrelserna ingår i myndighetsnätverket GD-forum Agenda 2030. Länsstyrelsen är sedan 2022 samordnare för GD-forum; dels Lilla GD-gruppen, där landshövdingen i Värmland är ordförande, dels den Operativa gruppen, som består av tjänstepersoner.
- Medverkan i FN:s högnivåmöte i New York 9–19 juli. Inför mötet bidrog länsstyrelserna med ett flertal exempel på hållbarhetsarbete vilka användes och refererades till av den svenska delegationen. Medarrangör av aktivitet vid expertmöte för EU:s rådsarbetsgrupp för hållbar utveckling under Sveriges ordförandeskap.
- Extern samverkan med bland annat Nationella samordnaren för Agenda 2030 och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Medverkan i RKA:s översyn av nyckeltal för Agenda 2030.
- Fördjupningar inom det länsstyrelsegemensamma Agenda 2030-arbetet; hur Agenda 2030 beaktas i beslut och processer, data/analys, kommunikation samt transformativ implementering det vill säga hur myndigheten kan hantera komplexa hållbarhetsutmaningar. Möten med alla länsstyrelser, chefsnätverk och länsråd.
- Nyhetsbrev om Agenda 2030 och gemensam samverkansytan för Agenda 2030.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen (RUS)

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) är länsstyrelsegemensamt samverkansorgan som finansieras genom anslag 1:2 Miljöövervakning m.m. RUS samordnar och utvecklar miljömålsuppföljningen, bidrar till att åtgärdsarbetet intensifieras och följs upp samt förstärker länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå. Arbetet bedrivs utifrån en verksamhetsplan med mål för perioden 2022–2024. Målen handlar om att utveckla miljömålsuppföljning och utvärdering, miljöinformationsförsörjning samt stöd i åtgärdsarbetet för att nå miljömålen.

I RUS styrgrupp ingår berörda chefsnätverk på länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen samt Naturvårdsverket och Sveriges kommuner och regioner (SKR) som adjungerade. I RUS arbetsgrupp ingår medarbetare från flera länsstyrelser. Exempel på prestationer:

- Påbörjat arbete med hur miljömålsuppdraget kan stärkas med bland annat en workshop.
- Samordnat, publicerat och analyserat regional årlig uppföljning av miljömålen som underlag för nationell uppföljning och regionalt kunskapsunderlag.
- Inom projekten miljöövervakning som underlag till miljömålsuppföljning, strategisk samhällsplanering som bidrar till miljö- och klimatmålen och cirkulär ekonomi i växtodling publicerat slutrapporter och kommunicerat resultaten.
- Genomfört sju webinarier om hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi för länsstyrelser, regioner och kommuner.
- Genomfört workshoppar om synergier mellan miljömål, klimatanpassning samt energi och klimat.
- Tagit fram vägledning för etappmål och regionala åtgärdsprogram för miljömålen. Medverkat i förvaltning av Åtgärdswebb för miljömålen.
- Samordnat, medverkat i och kommunicerat arbete med Miljömålsrådet och Agenda 2030.
- Medarrangerat miljömålsdagarna i Borlänge och årligt möte för länsstyrelsernas miljömålsuppdrag.

Bedömningen är att RUS aktiviteter under året i allt väsentligt bidragit till de uppsatta målen för 2022–2024.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) har som uppdrag att stödja, effektivisera och bidra till att utveckla länsstyrelsernas arbete med energi-omställning och minskad klimatpåverkan. Genom dialog med Regeringskansliet om uppdrag och finansiering, samt en ledningskonferens med temat Energiutbyggnad med miljö i fokus, har LEKS stöttat länsledningarna i att leda den regionala energi- och klimatomställningen.

Under 2023 har LEKS utvecklat investeringsstöden Klimatklivet (stöd, utbildningar, rutiner, IT-utveckling, kommunikation) tillsammans med Naturvårdsverket och Elektrifieringspiloter (stöd, mallar och rutiner) tillsammans med Energi-myndigheten. Detta har varit en förutsättning för att länsstyrelserna kunnat genomföra sina uppdrag med anpassning till de nya förordningarna. LEKS bedömning är att samordningen har bidragit till en mer enhetlig, rättssäker och kostnadseffektiv hantering av stöden.

LEKS har erbjudit länsstyrelserna forum för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning i genomförande av energi- och klimatstrategier, energibesparingsuppdraget (Fi2022/02571) samt områden som robusta energisystem, effektiv energianvändning och regeringsremisser. LEKS bedömning är att detta tillsammans med gemensamt kommunikationsmaterial, som omvärldsbevakning och sammanställning av aktuella stödmedel, har underlättat, effektiviserat och utvecklat länsstyrelsernas regionala arbete med uppfyllandet av de nationella energi och klimatmålen.

Dialoger och samarbeten med andra länsstyrelsenätverk under året bedöms ha stöttat olika sakområden med energi- och klimatintegrering samt hantering av målkonflikter. Dialoger och samarbeten som skett med andra myndigheter, externa

nätverk, arbetsgrupper bedöms bidra till ett samordnat och effektivt arbete med gemensamma frågor.

Länsstyrelsegemensamt arbete med civilområden

De civilområdessansvariga länsstyrelserna har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Civilområdesansvariga länsstyrelser har uppgifter inför och vid fredstida kriser som handlar om att verka för länsöverskridande samordning av länsstyrelsernas planering och förberedelser inom civilområdet samt att ha en förmåga att utgöra en gemensam stödfunktion för länsstyrelserna vid hantering av fredstida krissituationer som berör flera län inom civilområdet. Civilområdesansvariga länsstyrelser får under vissa omständigheter ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst inom sitt civilområde.

Civilområdesansvariga länsstyrelsernas uppgifter inför höjd beredskap fokuserar bland annat på planering mellan statliga myndigheter och Försvarmakten och på att stödja länsstyrelsernas planering och förberedelser inom respektive län. Ytterligare ett uppdrag rör förberedelser av civila aspekter av värdlandsstöd.

Civilområdesansvariga länsstyrelser är högsta civila totalförsvarsmyndighet inom respektive civilområde och ska vid höjd beredskap bland annat samordna de civila försvarsåtgärderna och den civila delen av värdlandsstödet samt verka för att det civila och militära försvaret samordnas. De ska vidare ansvara för att en samlad lägesbild sammanställs och hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen samt ge länsstyrelserna inom civilområdet vägledning i fråga om inriktning och prioritering.

Civilområdesansvariga länsstyrelser har under 2023 bemannat kanslierna i respektive civilområde, utvecklat strukturer för samverkan mellan civilområden, strukturer för samverkan med bland andra Försvarmakten inom civilområden och strukturer för samverkan mellan civilområden och sektorsansvariga beredskapsmyndigheter. Länsöverskridande samordning av länsstyrelsernas planering och förberedelser är påbörjad under 2023. En gemensam plan för övertagande av kommunal räddningstjänst är framtagen och implementeringen är påbörjad i respektive civilområde. De civilområdesansvariga länsstyrelserna har etablerat en grundläggande förmåga att kunna vara ett stöd till berörda länsstyrelser vid fredstida kriser.

Civilområdesansvariga länsstyrelsernas geografiska områdesansvar för civilt försvar inför och vid höjd beredskap är klart och deltagit i övningar kopplat till rapportering vid höjd beredskap. En struktur för krigsorganisation håller på att tas fram.

Vidare har civilområdesansvariga länsstyrelser fattat beslut om implementering av enhetliga former för gemensam beredskapsplanering.

Under 2023 har en särskild satsning genomförts avseende civila aspekter av värdlandsstöd och tillsammans med Försvarmakten har en riktad utbildningsinsats genomförts gentemot berörda länsstyrelser, regioner och utvalda kommuner. Därefter har planering av värdlandsstöd initierats. Civilområdesansvariga länsstyrelser har även arbetat tillsammans med MSB i framtagandet av en nationell strategi för civilt värdlandsstöd.

Länsstyrelsegemensamt arbete med uppdrag "Rätt att försvara" – beakta jämställdhet och mänskliga rättigheter i krisledning

Länsstyrelsen Kronoberg har under 2023 samordnat uppdrag C8 "Rätt att försvara". Till uppdraget har en styrgrupp och en verkställande grupp varit kopplade.

Uppdraget syftar till att säkerställa att jämställdhetsperspektiv och frågor om mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar av krisledningen, både i fredstida kriser och under höjd beredskap.

Uppdraget har tydliggjorts i en projektplan där målet satts till att stärka länsstyrelsernas beredskapsorganisationer och dess olika funktioner (L1-L9, stabschefer, TiB samt myndighetsledning) i att efterfråga information, analysera underlag och fatta beslut som säkerställer att jämställdhet och mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar i hanteringen av händelser, med hänsyn till aktuella kriser, erfarenheter och behov för länsstyrelserna och deras samarbetspartners. Detta görs genom att ta fram funktionsanpassade beslutsstöd, utbildningsinsatser samt övningsunderlag inom området samt vid behov andra relevanta insatser. Projektet ska vidare implementeras på ett sätt som gör att insatserna blir förenliga och skapar synergier med andra länsstyrelsegemensamma arbetsgrupper och samordningsprocesser inom såväl krishantering, jämställdhet som mänskliga rättigheter.

I arbetet med uppdraget har följande produkter tagits fram:

- Funktionsspecifika stödmaterial för L1-L9, stabschefer samt myndighetsledning. Detta material innehåller även en kunskapsdel om mänskliga rättigheter och jämställdhet i kris- och krigsledningsarbetet.
- Övningsmaterial kopplat till de funktionsspecifika stödmaterialen
- Rekommendationer

Arbetet har genomförts i bred samverkan såväl internt som externt.

Länsstyrelsen i Kronobergs län gör den sammantagna bedömningen att syfte och mål för uppdraget är uppfyllt. Projektet har bidragit till att stärka förutsättningarna för länsstyrelsernas förmåga att värna civilbefolkningen i kris- och krigsledningsarbetet och i förlängningen att stärka försvarsviljan samt samhällets motståndskraft. De framtagna stödmaterialen bedöms bidra till att öka länsstyrelsernas förmåga att efterfråga information, analysera underlag och fatta beslut som säkerställer att jämställdhet och mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar i hanteringen av händelser. Vidare har uppdraget bidragit till att skapa synergier mellan olika nätverk och sakområden inom länsstyrelsernas verksamheter och genom detta skapat förutsättningar för en fortsatt utveckling efter projektets avslut.

Arbetet med att utveckla effektivitet och enhetlighet i tillsyns- respektive prövningsverksamhet

Uppdraget har omfattat inventering, sammanställning och analys inom följande tre frågeställningar:

- Hur har länsstyrelserna utvecklat arbetet med att tillämpa länsstyrelse-gemensamma arbetsmetoder?
- Hur har samarbetet vid arbetstoppar utökats?
- Har vidtagna åtgärder inom områden där gemensamma arbetsmetoder tillämpats bidragit till kortare handläggningstider?

Länsstyrelsernas strategi för arbetet med att utveckla effektivitet och enhetlighet i tillsyns- respektive prövningsverksamhet är att:

- Integrera utvecklingen i ordinarie verksamhet och inom befintliga ramar
- Utvecklingen ska ske behovsdrivet
- Samverkan mellan länsstyrelserna ska vara förstahandsval vid utveckling

Nyutveckling sker i de allra flesta fall genom länsstyrelsegemensamma utvecklingsprojekt med deltagare från olika länsstyrelser. Följande nyutveckling har genomförts under året för en mer effektiv och enhetlig tillsyn respektive prövning:

- Gemensamma arbetsmetoder inom området djurhållning; Mer säker, effektiv och likriktad hantering av djurärenden kopplat till områdena djurskydd och tillsynslagen. Länsstyrelsen handlägger ca 40 000 ärenden varje år.
- Gemensamt IT-stöd och arbetssätt för handläggning vid prövning och tillsyn inom området samhällsplanering. Fokus under året har varit detaljplaner.

Ständiga förbättringar bedriver länsstyrelserna bland annat inom respektive områdes förvaltningsobjekt¹, samverkansorgan eller via verksamhetsnätverk. Följande delar har förbättrats under året och bidrar till en mer effektiv och enhetlig tillsyn och prövning:

- E-tjänster
- Samarbetsytor
- Arbetsrutiner/arbetsinstruktioner
- Dokument-/rapportmallar
- Bedömningsstöd/bedömningsverktyg
- Flödesscheman
- Analysverktyg
- Dialoger/samsynsdiskussioner
- Fältstöd/fältapplikationer
- Vidareutveckling av gemensam verksamhetsprocess, bedriva tillsyn inom alkohol, tobak och tobaksfria nikotinprodukter

¹ Länsstyrelserna har olika förvaltningsobjekt som vardera stöttar ett eller flera verksamhetsområden.

Länsstyrelsens strategi för arbetet med att utveckla effektivitet och enhetlighet har, tillsammans med en ny prioriteringsmodell, ökat länsstyrelsernas förmåga att samordna och prioritera gemensamma utvecklingsbehov inom tillsyn och prövning. Fullt implementerade förväntas årets utvecklingsinsatser bidra till;

- Förenkling för intressenten
- Effektivare arbetssätt
- Mer likriktade bedömningar

Arbetet med processkartläggningar och utveckling av E-tjänster har bidragit till att synliggöra hinder för ett effektivt arbetssätt, skillnader i bedömningar samt kunskap om kommande behov av utveckling. Tillämpning av fältstöd effektiviserar insamlande av data i samband med verksamhetsutövande i fält. Under arbetets gång har det kollegiala samarbetet stärkts.

Det är för tidigt att se vilka effekter vidtagna åtgärder (nyutveckling och ständiga förbättringar) har på handläggningstid, men bedömningen är att de kommer bidra till kortare handläggningstid på sikt.

Att hjälpa varandra med kompetensförsörjning under en uppkommen arbetstopp är ett effektivt sätt att förvalta gemensamma resurser samt attrahera, bibehålla och utveckla kompetens. Nya rekommendationer från Arbetsgivarverket och formerna för personallån har hanterats i utvecklingsarbetet.

För att underlätta samarbetet med in- och utlån av personal i samband med en arbetstopp har länsstyrelserna under 2023 tagit fram gemensam stöd-dokumentation. Stöddokumentationen består av:

- Överenskommelse om personallån mellan länsstyrelser
- Överenskommelse om personallån med andra myndigheter
- Mall vid beslut av personallån
- Frågor och svar (FAQ) att publicera på länsstyrelsens intranät
- Gemensamt informationsmaterial till lednings- och samverkansgrupper

Med årets insatser har länsstyrelsekollektivet bättre förutsättningar att hantera arbetstoppar på ett mer frekvent, smidigt och effektivt sätt. Genomförda utvecklingsinsatser bidrar till:

- Enhetliga generella principer för personallån
- Ökad transparens kring de förutsättningar och krav som gäller vid in- och utlån
- Ökad förmåga att följa upp hur många in- och utlån som genomförs under ett år
- Minskad administrativ börda

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN